

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ ve İLETİŞİM KURUMU ... **DR. TAYFUN ACARER:** VERİ TOPLAMA YÖNTEMİ ÇOK ÖNEMLİ

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANI ... **BİROL AYDEMİR:** KUSURSUZ BİR ENDEKS YOKTUR

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ ... **PROF.DR. M. KEMAL ÖKTEM:** ENDEKSLERİN İKNA GÖREVİ VAR

İŞ BANKASI ... **ERSİN ÖZİNCE:** İSTANBUL'UN FİNANS/BİLİŞİM MERKEZİ OLMASI İÇİN ERKEN

İZ TV GENEL YAYIN YÖNETMENİ ... **COŞKUN ARAL:** KEÇİLERİ NASIL KAÇIRDIK?

TÜRK İSTATİSTİK DERNEĞİ BAŞKANI ... **PROF.DR. AYŞEN APAYDIN:**

E- DEVLET UYGULAMALARI ÜLKELERİN GELİŞMESİYLE BAĞLANTILI

HARVARD ÜNİVERSİTESİ ... **PROF.DR. CALESTOUS JUMA:** SOSYAL MEDYA DEVLETLERİ ŞEKİLLENDİRİYOR

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

→ TBD YÖNETİM KURULU

Turhan Menteş, İ. İlker Tabak, Lütfi Varoğlu, Levent Berkman, Koray Özer, Erdem Erkul, Ersin Taşçı, İzzet Gökhan Özbilgin, Levent Karadağ, Melih Akyılmaz, Zeynep Keskin

→ TÜRKİYE BİLİŞİM DERGİSİ ADINA

Turhan Menteş Eser ve İmtiyaz Sahibi ve Sorumlusu, Müdür

→ YAYIN YÖNETMENİ

Koray Özer

→ EDITÖRLER

Aslıhan Bozkurt Haber, **İ. İlker Tabak** Genel, **Mehmet Ali Köksal** Hukuk, **Selçuk Özdemir** Eğitim, **Talat Postacı** KOBİ, **Mehmet Yılmaz** Kamu BİB, **Erdem Erkul** E-Devlet, **İzzet Gökhan Özbilgin** Güvenlik, **Nihal Sandıkçı** Müzik, **Arzu Kılıç**.

→ YAZI KURULU

Atilla Yardımcı, Coşkun Dolanbay, Levent Karadağ, Makbule Çubuk, Nezih Kuleyin, Serdar Gunizi, Veysi İşler, Serdar Biroğul, Ersin Taşçı, Ayfer Niğdelioğlu, Ebru Altunok.

→ GÖRSEL TASARIM

Mehmet Pektaş

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

Ceyhan Atuf Kansu Caddesi 1246. Sokak No:4/17 Balgat/ANKARA

Tel: +90 (312) 473 8215 (pbx) Faks: +90 (312) 473 8216

e-posta: tbd-merkez@tbd.org.tr

Yazılarla ilgili her türlü hukuki sorumluluk yazarlara aittir.

→ İÇİNDEKİLER

- 06...Yayın Yönetmeninden- -Koray Özer
- 08... Bilgisayar Mühendisleri, Mesleki Yeterlilik Kurumu'na dava açtı
- 10... Akademisyenler: Her dijital veri, delil değil
- 12... E-vize uygulaması kullanıma açıldı
- 14... TBD'den haberler - CEPIS, Türkiye ve tüm Avrupa'da e-yeterlilik
Bilişim Karşılaştırma Anketi yapacak
- 16... TBD'den haberler-15. Kamu BİB'te, "Kamuda Bilişim 2023 Vizyonu" ele alınacak
- 20... Endüstriden Haberler-Korsan film indirenin İnternet'i kapatılacak
Eylem Cülcüloğlu
- 23... Endüstriden Haberler-Google'nin yeni oyuncuğu insanlığa ne katacak?
Eylem Cülcüloğlu
- 25... Endüstriden Haberler-Samsung tam gaz!- Eylem Cülcüloğlu
- 26... Hukukçunun bilişim günlüğü- Sosyal medya hesabının değeri ve sürdürülebilirliği
Av.S. Pelin Gürlek
- 30...Harvard Profesörü Calestous Juma ile teknoloji, e-devlet ve inovasyon üzerine
R. Erdem Erkul

DOSYA: Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endeksleri

- 34... Endeksler, ne kadar bağımsız, tarafsız, tutarlı ve güvenilir? – Fatma Ağaç
- 44... Türk İstatistik Derneği Başkanı Apaydın: Gelişmekte olan ülkelerle gelişmiş
ülkelerin e-devlet uygulamaları arasında amaç farklılıkları var
- 54...TÜİK Başkanı Aydemir: Kusursuz bir endeksin varlığından söz etmek doğru olmaz

- 62...Ufkun Ötesi- Piri Reis- Nezh Kuleyin
- 64... Kazanmak için mi oynuyorsunuz, yoksa kaybetmemek için mi?
Çeviri: Makbule Kandakoğlu
- 68... Bir makale- On-line marketing - Aykut Aslantaş
- 72... TBD'den haberler - "Bilişim Yıldızları" yarışmasıyla değişimi yakala!..
- 74... Bilişim Muhabirleri Derneği'ne yeni yönetim
- 76... TBV Başkanlığı'na Eczacıbaşı yeniden seçildi
- 78... Simge-Kısaca - İ. İlker Tabak
- 80... TBD'den Haberler- TBD İstanbul Şube Başkanı Ahmet Tosunoğlu:
Bir organizasyonda başkan, dışarıya karşı derneğin görünen yüzüdür
Aslıhan Bozkurt

GÜNDEM: BİMY'20 Bilişim Nakittir

- 96... Türkiye'de "bilişim"i, "nakit"e dönüştürebilmek... Aslıhan Bozkurt, Fatma Ağaç
- 110... İstanbul, nasıl ve ne zaman, finans ve bilişim merkezi olur?
- 116... "Büyük veri"nin işlenmesi, saklanması ve paylaşılmasında, hukuki ve
teknik sorunlar var
- 122... "Güle güle nakit"li günler çok yakında...
- 130... Off-set Modeli", bilişimde neden olmasın?
- 136... Küresel rekabette bulut bilişimin rolü
- 146...13. Uluslar arası Ankara Öykü Günleri
- 148... Hastalar, avuç içi ile tanınacak
- 150... Gazi, bilişim suçlarına karşı "uzman" yetiştirecek

Merhaba

Doğruluk ve sayılar söz konusu oldu mu iki ayrı yorum yapılıyor: Bir, “en inandırıcı konuşma sayılarla yapılır”. İki, “en güzel yalan sayılarla söylenir.” Bu ayki dosya konumuz endeksler. Yani bir konu üzerine yapılmış, sayıya dökülüp sıraya konmuş araştırmalar... e-Devlet Hazırlık endeksi, Ağ Endeksi, Telekomünikasyon Altyapısı Endeksi, Ülkelerin Bilgi Toplumuna Hazırlık endeksi, BİT Gelişmişlik Endeksi, Web Site Ölçüm endeksi, Çevrimiçi Servis Endeksi gibi bilişim alanında sık sık yararlandığımız pek çok endeks var. Özellikle ülkelerle ilgili endekslerde Türkiye’nin konumu yükselişteyse seviniyor düşüşteyse, vay efendim neden böyle olduk, diye ilgilileri eleştiriyoruz. Diğer taraftan, sayıları gittikçe arttığı için ve konumumuz veya başka ülkelerin konumu kestirimlerin ötesinde yer aldığı için endekslerin doğruluğundan kuşkulatabiliyoruz... Örneğin Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (The International Telecommunication Union- ITU) gibi güvenilir bir kuruluşun hazırladığı BİT Gelişmişlik endeksinde (2011), Türkiye Azerbaycan’ın gerisinde yer alınca şaşırmiştık (Oysa Türk dünyasındaki kimi ülkeler bu konuda gerçekten atak yapıyor). Bazı Ortadoğu ve Afrika ülkeleri de kimi endekslerde bizden daha iyi durumda görünüyorlar... Biliyorsunuz kuşkuyla merak kardeş... Biz de Bilişim Dergisi olarak endeksleri kimlerin nasıl hazırladığını merak ettik. Bu endeksleri hazırlayanların tarafsızlığını, bağımsızlığını ve güvenilirliğini; endekslerin hazırlanma yönteminin bilimselliğini ve sonuçların tutarlı ve ulaşılabilirliğini araştırdık. Bu konuda ülkemizin önde gelen kuruluşlarına görüş sorduk ve sizler için içeriği yoğun bir dosya hazırladık. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Başkanı Birol Aydemir, Türk İstatistik Derneği Başkanı ve Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ayşen Apaydın, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Dr. Tayfun Acarer ve Hacettepe Üniversitesi’nden Prof. Dr. M. Kemal Öktem dosya konumuz için söyleşi veya yazı şeklinde görüş verdiler, onlara teşekkür ediyoruz...

Kapağımızı içimizdeki kuşkuyu esprili bir dille anlatmak için “Olağan Şüpheliler” (The Usual Suspects) filminin posterinden esinlenerek yaptık... Endeks dosyasıyla Türk basınında işlenmemiş bir konuyu ele aldığımızı düşünüyorum. Umuyorum sizler de aklınızdaki soruları ve bu konudaki meraklarınızı gidereceksiniz...

Konuya ilişkin üç not: Bir, “endeksler dünyaya tutulan aynalar” İki, “kusursuz bir endeks yok”. Üç, Türk Dil Kurumu sözlüğünde “endeks”le “indeks”in tanımı aynı, gösterge ve dizin. Dil duyarlılığı olan konuya hakim kişilerin “endeks” sözcüğünden çok daha güzel bir Türkçe terim üreteceğinden eminim...

Tabii ki sizi bir dosya konusuyla ağırlamayacağız. Bu sayımızda Antalya’da yapılan Bilgi İşlem Merkezleri Yöneticileri Seminerine de geniş yer verdik. “Bilişim Nakittir” temasıyla gerçekleştirilen ve İstanbul’un Türkiye’nin finans merkezi olup olamayacağını sorgulayan seminer, bilişim dünyasında söylenen pek çok yeni söze de ev sahipliği yaptı... Makaleler, köşe yazılarımız ve haberlerimizle iyi okumalar diliyorum

Koray Özer
koray.ozertdbd.org.tr

Bilgisayar Mühendisleri, Mesleki Yeterlilik Kurumu'na dava açtı

“Sertifikalar diplomalara eşdeğer tutulamaz” diyen BMO, Danıştay’dan “Ulusal Meslek Standartları” uygulamasını durdurmasını istedi.

MYK
MESLEKİ YETERLİLİK
KURUMU

Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) tarafından 26 Şubat 2013 tarihli ve 28571 sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete’de yayınlanan “Ulusal Meslek Standartları”na, Bilgisayar Mühendisleri Odası (BMO) itiraz etti. Bilgisayar mühendisleri, söz konusu düzenlemelerin Türkiye’de bilgisayar mühendisliği diplomasının “geçerliliğini yitirme” ve mesleğin “yetkisiz kurumlarca verilecek yetkilendirme belgelerine mahkûm edilme” riski taşıdığına dikkat çekti. 12 Nisan 2013’te Danıştay’a yürütmeyi durdurma istemiyle dava açan BMO 1. Dönem Yönetim Kurulu, tüm meslektaş ve akademisyenleri, kendilerine destek olmaya çağırdı. “Meslek, üye ve ülke çıkarlarını korumakla görevli” olduğunu anımsatan BMO, 36 yıldır eğitim veren Bilgisayar Mühendisliği

bölümlerinin de görmezden geldiğini kaydetti. Dava dilekçesinde, “Yasayla tanımlı olmadığımızı gerekçe göstererek, kuruluş yasasının verdiği yetkiler dışına çıkarak, meslek alanlarımızı belgelere mahkûm etmeye çalışan Mesleki Yeterlilik Kurumu ile aylardır süren yazışma ve görüşmelerden bir sonuç alamadığı için” konunun Danıştay’a taşındığı bildirildi. MYK’nin, meslek standartlarını temel alarak, teknik ve meslekî alanlarda ulusal yeterliliklerin esaslarını belirlemek; denetim, ölçme ve değerlendirme, belgelendirme ve sertifikalandırmaya ilişkin faaliyetleri yürütmek üzere kurulan bir devlet kurumu olduğu belirtilen dava dilekçesinde şöyle denildi: “İlgili kanunda açıkça; ‘Tabiplik, diş hekimliği, hemşirelik, ebelik, eczacılık, veterinerlik, mühendislik ve mimarlık

meslekleri ile en az lisans düzeyinde öğrenimi gerektiren ve mesleğe giriş şartları kanunla düzenlenmiş olan meslekler bu Kanun kapsamı dışındadır’ şeklinde belirtilmesine rağmen, ‘Avrupa Yeterlilik Çerçevesi’nde Lisans olarak belirtilmiş olan 6. seviyede, Yüksek Lisans olarak belirtilmiş olan 7. seviyede aşağıdaki standartları hazırlamıştır; ‘Ağ Teknolojileri Uzmanı Seviye 6’, ‘Sistem Yöneticisi Seviye 6’, ‘BT Çözümleri Uzmanı Seviye 6’, ‘BT Güvenlik Uzmanı Seviye 6’ ve ‘BT Güvenlik Denetmeni Seviye 7’ düzenlemeleri açıkça Türkiye’de bilgisayar mühendisliği diplomasının geçerliliğini yitirmesi ve meslektaşlarımızın yetkisiz kurumlarca verilecek yetkilendirme belgelerine mahkûm edilmesi demektir.”

23 Kasım 2012’de toplanan Bilgisayar Mühendisliği Bölüm Başkanları da ortak bir görüş oluşturup kamuoyuna ve ilgili taraflara duyurmuştu. 5544 sayılı kanun ile 7 Ekim 2006’da kurulan MYK’nin kuruluş yasasında belirtilen yetki alanına aykırı olarak Bilgisayar Mühendisliği mesleği için, “alt meslek alanları tanımlaması, kısa süreli bir kurs ve sınav ile meslekte yeterlilik belgesi verilmesi yönünde” çalışmalar yaptığı anımsatılan ortak görüşte, “Bilgisayar Mühendisliği alanında lisans (Avrupa Yeterlilik Çerçevesi – 6.) ve lisansüstü (Avrupa Yeterlilik Çerçevesi – 7. ve 8.) seviyelerdeki her türlü inisiyatif üniversitelerin uhdesinde bulunmakta olup; bu kapsamda MYK tarafından iş tanımlarının yapılması, ilgili her türlü eğitim, sınav, vb. faaliyetlerin üstlenilmesi, planlanması, tarif edilmesi tarafımızca uygun bulunmamaktadır” denilmişti.

Akademisyenler:

Her dijital veri, delil değil

Boğaziçi, Orta Doğu Teknik, İstanbul Teknik, Marmara ve Yıldız Teknik Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümlerinden 14 öğretim üyesi dijital delillerle ilgili bir açıklama yayınladı. Kamuoyunun gündeminde olan birçok davada dayanak teşkil edilen dijital deliller hakkında teknik değerlendirmeler yapan akademisyenler, adli hataların ve mağduriyetlerin önüne geçmek için bu bilgi ve değerlendirmelerin hukuki süreçte göz önünde bulundurulması gerektiğini belirttiler.

Açıklamada, “adli soruşturma ve kovuşturmalarda bir süredir önemli rol oynayan “dijital deliller” hakkındaki bilgileri kamuoyuyla paylaşmayı meslekî ve vicdanî sorumluluğumuzun bir

5 üniversitenin bilgisayar mühendisliği bölümlerinden toplam 14 öğretim üyesi, elektronik ortamda oluşturulan dijital belgelerin içerik, yaratılma ve kaydedilme tarihleri ile kullanıcı ve bilgisayar adlarının iz bırakmadan kurgulanıp tahrif edilebileceğine dikkat çektiler.

gereği olarak görüyoruz” denildi. Akademisyenlerin yaptığı “Dijital deliller” açıklamasında, Boğaziçi Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü’nden Prof. Dr. Can Özturan, Prof. Dr. Cem Ersoy, Prof. Dr. Cem Say, Prof. Dr. Fatih Alagöz, Prof. Dr. Lale Akarun ve Prof. Dr. Bülent Sankur; Orta Doğu Teknik Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü’nden Prof. Dr. Fatoş Yarman Vural ile Prof. Dr. Göktürk Üçoluk; İstanbul Teknik Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü’nden Prof. Dr. Emre Harmancı, Prof. Dr. M. Bülent Örencik ve Prof. Dr. Sema F. Oktuğ; Yıldız Teknik Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü’nden Prof. Dr. Coşkun Sönmez ve Prof. M. Yahya Karslıgil ile Marmara Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü’nden Doç. Dr. Borahan Tümer’in imzası bulunuyor.

Kamuoyuna yapılan açıklamada akademisyenler, “dijital deliller”in başka kesin bulgularla desteklenmediği sürece tıpkı sıradan bir kâğıda basılı imzasız bir metin gibi içeriği veya üstverisinde adı geçen kişileri bağlayamayacağına işaret ettiler. Elektronik ortamda oluşturulan dijital belgelerin içerik, yaratılma ve kaydedilme tarihleri ile kullanıcı ve bilgisayar adlarının iz bırakmadan kurgulanıp tahrif edilebileceğine dikkat çekilen açıklama şöyle:

“Dijital belge:

Elektronik ortamda oluşturulan dijital belgelerin gerek içerikleri, gerekse de “yaratılma ve son kaydedilme tarihleri” ile “yatan ve değiştiren kullanıcı ve bilgisayar adları” gibi üstveri bilgileri kolayca ve genelde iz bırakmadan istenildiği gibi kurgulanabilir ve tahrif edilebilir. Bu nedenle, başka kesin bulgularla desteklenmeyen bir dijital belge, tıpkı sıradan bir kâğıda basılı imzasız bir metin gibi, içeriği veya üstverisinde adı geçen kişileri bağlayamaz.

Dijital belgenin aidiyeti:

Dijital bir belgenin bir kişiye ait bir veri depolama ortamında bulunduğu, sadece sözkonusu belgenin daha sonra denetime olanak sağlayacak teknik önlemler alınarak çıkarılmış güvenilir bir örneğinin elkoyma sırasında ilgili kişiye verilmesi halinde kabul edilebilir. Ancak bu koşulun yerine getirildiği durumlarda elkoymadan sonra herhangi bir değişikliğe uğradığından kuşku duyulamayacak, sağlıklı bir delilden söz edilebilir.

Zararlı yazılımlarla belge yaratma

ve belge tahrifi:

Zararlı yazılımlar, bir bilgisayara kullanıcısının bilgisi olmadan yerleşip çalışmasını aksatmak veya imkânsız kılmak, ya da içindeki bilgileri değiştirmek gibi kimi işlevler gerçekleştirmek üzere hazırlanmış programlardır. Kimi zararlı yazılımlar özellikle yerleştikleri bilgisayarlara belge ekleyecek şekilde tasarlanmışlardır. Bu türden bir zararlı yazılımın yerleştirildiği saptanan bir bilgisayarda bulunan belgelerin o bilgisayarın meşru kullanıcıları tarafından oluşturuldukları veya içeriklerinin tahrif edilmediği iddiaları şüphe ile karşılanmalıdır.

Yukarıda özetlediğimiz temel bilgilerin adli mercilerce göz önüne alınmasının ülkemizde adalet hizmetinin verilmesinde niteliği arttıracığı ve önemli adli hataların ve mağduriyetlerin önüne geçeceği yolundaki inancımızı kamuoyuna saygılarımızla duyuruyoruz.”

Elektronik vize uygulaması kullanıma açıldı

Sınır kapılarında bandrol veya kaşe vize alma hakkına sahip 94 ülke vatandaşının, Türkiye'ye giriş işlemlerini kolaylaştırmak amacıyla e-vize uygulaması hayata geçirildi.

Dişişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, İçişleri Bakanı Muammer Güler ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in katılımlarıyla 24 Nisan 2013'te elektronik vize (e-vize) konusunda bir tanıtım toplantısı düzenledi. Tanıtım toplantısında ayrıca, Dışişleri Bakanlığı ve THY arasında e-vizenin uygulanmasına dair protokol, Dışişleri Bakan Yardımcısı Büyükelçi Naci Kuru ile THY Yönetim Kurulu Başkanı Hamdi Topçu tarafından imzalandı.

Sınır kapılarında uygulanan bandrol vizenin yerini alacak e-vizenin çağdaş ve insan onuruna yakışır bir uygulama olduğunu belirten Dışişleri Bakanı Davutoğlu, uygulamanın devrim mahiyetinde olduğunu kaydederek halihazırda bu uygulamayı bu çapta yapan herhangi bir ülke bulunmadığını vurguladı. 94 ülkenin e-vizeden yararlanacağına dikkat çeken Davutoğlu, e-vizenin devletin kendine güvenini yansıtan bir uygulama olduğunu ve dışarıdan gelen herkesi tehdit veya potansiyel risk unsuru gibi görmeyen bir yaklaşımı yansıttığını söyledi.

Dışişleri Bakan Yardımcısı Kuru, e-vizenin işleyişine dair yaptığı sunumda Bakanlık ile protokol imzalamış havayolu şirketleri üzerinden Türkiye'ye gelen birçok yabancı ülkenin vatandaşlarının bundan böyle isterlerse Türkiye'ye varışlarında havaalanından bandrol vize almak yerine, bulundukları ülkeden veya İnternet bağlantısı olan herhangi bir yerden elektronik ortamda vizelerini alarak Türkiye'ye giriş yapabileceğini dile getirdi. Vizelerin yüzde 95'inin havaalanlarında verildiğini bundan dolayı yığılmalar yaşandığını belirterek e-vize uygulamasının bunu ortadan kaldıracağını kaydetti.

Artık pasaportlardaki çipler okutularak tüm bilgiler alınabilecek

İçişleri Bakanı Güler, bandrol ve kaşe çalışmasının zamanla ortadan kalkabileceğini dile getirerek, vize kuyruklarının emniyet teşkilatı personeli açısından son derece sıkıntılı bir ortam oluşturduğunu kaydetti.

Güler, yeni uygulama kapsamında, pasaportlardaki çiplerin polis memurlarınca otomatik makinelerde okutulacağını belirterek "Artık pasaportlardaki çipler okutularak tüm bilgiler alınabilecek. Pasaportlardaki bilgiler sınırlı ancak çipten okuduğunuz zaman bütün bilgileri alıp, isim karışıklıkları gibi birçok mahsur ortadan kaldırılacak" diye konuştu.

Elektronik devrim

Maliye'de bir zihniyet devriminin yaşandığına işaret eden Şimşek, beyannamelerin yüzde 99'unu elektronik olarak aldıklarını belirterek "Hemen hemen tüm işlemleri elektronik ortama taşıyoruz. Yakında elektronik defter, elektronik fatura, elektronik denetim her şeyi biz elektronik ortama taşıyacağız" açıklamasında bulundu.

CEPIS, Türkiye ve tüm Avrupa'da e-yeterlik Bilişim Karşılaştırma Anketi yapacak

TBD'nin de üyesi olduğu Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Meclisi, Mayıs'ta Türkiye ile tüm Avrupa ülkelerinde e- yeterlik Bilişim Karşılaştırma Anketi düzenleyecek. Meclis, "Kişisel Verilerin Korunması" ve Avrupa vatandaşlık inisiyatifi de tartıştı.

Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Meclisi (Council of European Professional Informatics Societies-CEPIS) Meclisi, 20-21 Nisan 2013 tarihlerinde Hırvatistan'ın Dubrovnik kentinde gerçekleştirildi. Merkezi Brüksel'de bulunan, 33 Avrupa ülkesi ve 350 binin üzerinde BT uzmanının üyesi olduğu CEPIS'in 50. Meclis toplantısında üyeler, Avrupa'nın 25 farklı ülkesinden gelen bilişim teknolojileri (BT) sivil toplum kuruluşu (STK) başkan ve temsilcileri Başkan Nello Scarabottolo başkanlığında toplandı.

Avrupalı bilişim STK'ları yöneticileri, "e-yeterlik", "kadın için teknoloji" ve "yeşil bilişim" konularında deneyimlerini paylaştıkları Meclis toplantısında ayrıca, Mayıs ayında Türkiye ile birlikte tüm Avrupa ülkelerinde başlatılması planlanan Bilişim Karşılaştırma Anketi yapılması tartışıldı ve karara bağlandı. CEPIS Meclisi'nde, "Kişisel Verilerin Korunması" ve Avrupa vatandaşlık inisiyatifi de ele alındı.

Bilişim teknolojileri (BT) alanındaki mesleki gelişmeler ve Avrupa'daki bilişim topluluğunun etkinliğine yardımcı olacak stratejileri belirlemek üzere gerçekleştirilen 50. CEPIS Meclisi'nde, e-Avrupa'nın geleceği olan rekabetçi ve sanal ekonomi, çevreci bilişim ve kadın için teknoloji projelerinin önemine dikkat çekildi.

Avrupa bilişim politikalarına yön veren CEPIS'te (www.cepis.org) Türkiye'yi 3 yıldır Türkiye Bilişim Derneği (TBD) adına temsil eden TBD Uluslararası İlişkilerden Sorumlu Başkan Yardımcısı R. Erdem Erkul, toplantıya ilişkin bilgiler verdi. Erkul, CEPIS'in sayısal ortamdaki

hukuki ve güvenlik konularının yanı sıra çeşitli sertifikasyon programları ile "dijital Avrupa"nın yaratılması konularında çalıştığını söyledi.

CEPIS'te, Türkiye'nin 2023 vizyonu ve 2023 vizyonundaki "bilişim politikalarını" anlatan Erkul, Türkiye'de son yıllarda bilişim alanındaki yapılan atılım ve başarılı BT projelerini ve deneyimlerimizi, Avrupa Birliği (AB) ülkelerindeki bilişim STK başkan ve temsilcileri ile paylaşmış olmaktan dolayı duyduğu mutluluğu ifade etti.

CEPIS Meclisi'nde tartışılan birçok konunun TBD'nin çeşitli çalışma gruplarında Avrupa ile eşzamanlı ve öncesinde çalışılmaya başlanmış olmasından dolayı mutlu olduğunu belirten Erkul, TBD'nin son 3 yıldır Meclis'de daha aktif bir şekilde yer aldığı ve karar aşamalarında aktif rol olduğunu vurguladı.

Mayıs 2013'te Türkiye ve tüm Avrupa ülkelerinde, "e-yeterlik Bilişim Karşılaştırma Anketi" başlatılması konusunun ele alınıp planın karara bağlandığını duyurdu. CEPIS Meclisi'nde, "Kişisel Verilerin Korunması" ve Avrupa vatandaşlık inisiyatifi de ele alınıp konunun öneminin altını çizdiğini bildiren Erkul, sözlerine şöyle devam etti:

"E-yeterlik Anket çalışması, AB ülkeleri için önem arz ediyor. Avrupa ülkeleri ile eş zamanlı olarak bu anketi ülkemizde de gerçekleştirmemiz çok önemli. Anket sonrası çıkan sonuçları, ülkemiz ve dünya kamuoyu ile paylaşacağız. Şimdiye kadar, Avrupa'daki BT çalışanları tarafından hangi "e-yeterlilikler" (e-competences) yürütüldüğü konusunda çok az bilgi bulunuyor. Anket, Avrupa'daki BT çalışanlarının e-yeterliliğinin tespiti ve geliştirilmesi, sektördeki çalışanların doğru işlerle eşleştirilmesine yardımcı olacak."

Erkul'un verdiği bilgiye göre, Avrupa'da 350 binin üzerinde BT uzmanını temsil eden CEPIS, 33 Avrupa ülkesini desteğiyle Bilişim Karşılaştırma Anketi" çalışmasını 33 ülkede düzenleyecek.

15. Kamu BiB'te, "Kamuda Bilişim 2023 Vizyonu" ele alınacak

BİM yöneticileri, sektör ve uzmanlar 16-19 Mayıs'ta bir araya gelerek, kamunun "Bilişim 2023 Vizyonu" konusunda hazırladıkları raporları ilgili tüm kesimlerle paylaşıp yayına hazır hale getirecek.

Türkiye Bilişim Derneği'nin (TBD) her yıl düzenlediği geleneksel etkinliklerinden biri Kamu Bilgi İşlem Merkezleri Yöneticileri Birliği (Kamu-BiB), Kamu Bilişim Platformu, 16-19 Mayıs 2013 tarihleri arasında Bodrum Hilton Otel'de gerçekleştirilecek.

Gücünü ve etkisini, bilişimcilerin birey olarak verdiği gönüllü desteklerden alan, yıllardır kamu yararına düzenlediği faaliyetlerle Türkiye'nin bilgi toplumu olma sürecine katkı veren TBD, bir yıl boyunca yüzlerce kişinin gönüllü katkısı ve özverili çalışmasıyla ortaya çıkardığı raporlarına son biçimini vermek üzere tüm bilişimcileri, 15. Kamu Bilişim

 16 - 19 Mayıs 2013
Bodrum Hilton

**TBD Kamu-BiB
Kamu Bilişim Platformu-15**

Platformu etkinliğinde bir araya getirecek. 15. Kamu-BİB, “Kamuda Bilişim 2023 Vizyonu” ana temasıyla düzenlenecek. TBD Kamu-BİB, Türkiye’nin bilgi toplumuna geçiş çalışmalarında kamu bilgi işlem birimleri ve özel sektörün katılımıyla; bilgi teknolojilerinin etkili ve yaygın kullanımı, kamu hizmetlerinin etkin ve verimli sunabilmesi, ulusal bilişim politikalarının oluşturulmasına katkı sağlanması, bilgi paylaşımının artırılması, mesleki dayanışma ve sorunlara ortak çözümler geliştirilmesinde farkındalık yaratma ve sinerji oluşturulması amacıyla 1997’de kuruldu. Dünyada başka örneği bulunmayan, tüm kamu bilgi işlem yöneticilerinin doğal üyesi oldukları platformun 15. toplantısını Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) destekliyor. Etkinlik aynı zamanda, Türkiye Dijital Platformu’nun işbirliğiyle yapılıyor. TBD Kamu-BİB Yürütme Kurulu Başkanı Mesut Orta, etkinlikte çalışma gruplarınca hazırlanan raporların sunumunun yanı sıra, “Kamuda Bilişim 2023 Vizyonu” ve “Özel Sektör Gözüyle 2023 Kamu Bilişim Merkezleri ve Yöneticileri” oturumları ile Kamu Bilgi İşlem Daire Başkanları Çalıştayı’nın da yapılacağını bildirdi. Çalıştay, etkinliğe katılacak bilgi işlem dairesi başkanları ile sunulan

raporların değerlendirilmesi ve bu konuda yapılabilecek çalışmaların belirlenmesine yönelik olacak. Ülke sorunlarına çözüm üreten bilişimcilerin birikimlerini paylaştığı, ortak akıl platformu olan TBD Kamu-BİB kapsamında, kamudaki bilgi işlem merkezi (BİM) yöneticileri, sektör ve uzmanların bir yıl boyunca bir araya gelip ele aldığı, tartışarak hazırladığı şu raporlar etkinlikte sunulacak:

- 2023 Vizyonu Çerçevesinde Bilişim Merkezleri ve Yöneticilerinin Değişen Rolü
- Kamu Bilişim Birimlerinin Analizi ve Öneriler Rapor Sunumu
- “E-Hizmetlerin İnternet Vasıtasıyla Sunumunun Değerlendirilmesi” Rapor Sunumu
- “Bilişimsizlik Maliyeti, Kamu Projelerinin Getirisi ve Maliyet Analizi” Rapor Sunumu
- “Kamu Bilişim Projelerinin Uluslararası Platformda Tanıtımı” Rapor Sunumu
- “Kamu Kurumları ile BT Stratejisi Oluşturmak” Rapor Sunumu
- “Bilişimcilerin Başından Geçen İlginç Olaylar” Rapor Sunumu

15. Kamu-BİB toplantısında; çalışma ve belge gruplarınca oluşturulan raporlar, ağırlıklı olarak kamu bilgi işlem merkezi daire başkanları ve üst düzey yöneticilerinin de bulunduğu geniş bir katılımı tartışılacak, değerlendirilecek ve yayınlanmaya hazır hale getirilecek.

TBD Kamu-BİB
Kamu Bilişim Platformu - 15
16-19 Mayıs 2023 | Hilton Otel Bodrum

Kamuda Bilişim
2023 Vizyonu

www.tbdkongre.tr

İnternet sansüründe dünyada başı çeken ülkeler arasında bulunan Türkiye, yeni bir yasaklama hazırlığında...

Türkiye İnternet ile çok geç tanışmadı ama Türkiye'nin İnternet yolculuğu sancılı ve sıkıntılı oldu. İnternet'i bir fırsat yerine bir tehdit olarak algılayan yöneticiler uzun yıllar boyunca Youtube, Wordpress gibi popüler siteleri yasakladılar. Binlerce site, İnternet sansüründen payını aldı. Youtube'a erişim yoğun toplum baskısı yüzünden açılrsa da hâlâ binlerce siteye erişim yapılamıyor. İnternet sansürü zamanla azalacağı yerde daha da arttı. Türkiye'deki yasakçı ve sansürcü İnternet anlayışı bir üst seviyeye çıkmaya hazırlanıyor. Şu zamana kadar sadece sitelerle sınırlı olan yasaklar artık kullanıcıların İnternet bağlantısının kesilmesine kadar gidecek. Yakında İnternet sansürünün yanında bireysel İnternet erişiminin de engellemesi ile tanışacağız.

Türkiye’de 510 sinema salonuna sahip Mars Entertainment’in CEO’su Muzaffer Yıldırım, korsan film indirenlerin İnternetinin kesileceği bir düzenleme üzerinde çalışıldığını açıkladı. Yıldırım’ın söyledikleri hayata geçerse illegal yollardan film indirenlerin IP numaraları tespit edilecek ve servis sağlayıcı tarafından bu kişilerin İnternet bağlantısı kesilecek. Korsanı engellemek için getirilmesi planlanan bu tasarı birçok olumsuzluk içeriyor. Bu tasarı ile birlikte bir anayasal hak olan iletişim özgürlüğü yasak kapsamına alınacak. Türkiye’de İnternet evlerde kablosuz ağlarla birden fazla aile bireyi tarafından kullanılıyor. Söz konusu tasarının hayata geçmesi ile evin küçük çocuğunun İnternet’ten bir film indirmesi ile tüm ailenin İnternet iletişimi kesilebilecek.

Korsan film, yazılım ve müzik İnternet dünyasının en büyük sorunlarından birisi. Korsan yüzünden birçok sanatçı ve yapımcı zor durumda kalıyor. Korsan pazarının büyüklüğü milyarlarca doları buluyor. Tüm dünyada korsanla mücadele için değişik alternatifler üzerinde çalışılıyor ama İnternet'i tamamen kapatmak bu mücadelenin enstrümanlarından birisi değil.

Business Software Alliance'ın (BSA) 2012 yılında yaptığı bir araştırmaya göre dünyadaki bilgisayarların yüzde 57'sinde korsan yazılım bulunuyor. Araştırmaya göre korsan kullanıma en fazla gelişmekte olan ülkelerde rastlanıyor. Dünyadaki en az korsan kullanım oranına sahip olan ülke

yüzde 19 ile ABD. Venezüella ise yüzde 88 korsan kullanım oranıyla dünyanın bir numaralı korsan cenneti durumunda. Venezüella'yı yüzde 86 ile Endonezya ve yüzde 77 ile Çin takip ediyor. Türkiye ise yüzde 65 korsan kullanım oranıyla 51. sırada. Bu rakamlar sadece korsan yazılımları kapsıyor. Film ve müzik alanında yapılmış kapsamlı bir araştırma bulunmuyor ama oranların çok daha yüksek olduğu tahmin ediliyor.

Dünya korsan kullanımla mücadele ediyor ama bu savaşı korsanlar kazanmış durumda. Özellikle film ve müziklerin indirilmesinin engellenmesi teknik olarak mümkün değil. Korsanların ağırlıklı olarak kullandığı P2P ağları merkezi bir yapıya sahip değil ve engellenemiyor. Bu yüzden endüstri korsanla mücadelede yasaklama yerine farklı çözümlere yönelmiş durumda. Bu çözümlerin başında filmleri tüm dünyada aynı zamanda vizyona sürmek geliyor. Ayrıca film üreticileri daha çok sayıda IMAX 3D filmi çıkarıyorlar. IMAX 3D korsanla mücadelede en etkili araçlardan birisi. Seyirciler IMAX filmleri sinemada izlemeyi tercih ediyorlar ve bu filmlerde korsandan dolayı oluşan zarar daha az oluyor. Bunun yanında Netflix ve iTunes gibi uygulamalar kullanıcılara uygun fiyatlı müzik ve film indirme imkânı sunarak korsana alternatif olmaya çalışıyorlar. Ayrıca yurtdışında çoğu sinema zinciri film izlemek için aylık abonman sistemi sunuyor. Örneğin Hollanda'nın en büyük sinema zinciri Pathe ayda sadece 19 Euro'ya Pathe Unlimited adlı bir abonelik veriyor. Pathe Unlimited aboneleri vizyondaki tüm filmleri sinemalarda ücretsiz olarak izleyebiliyorlar.

Yasak çözüm değil

Türkiye'de ise bu yöntemlerden çok korsanla geleneksel yöntemlerle mücadele edilmek isteniyor. İnternet'in kapatılması gibi kabul edilemeyecek yöntemler yerine kullanıcıların korsanı tercih etmesini engelleyecek yöntemlere yönelmek gerekli. Türkiye'de Netflix gibi aylık abonelikte tüm filmlere erişim sağlayan uygulamalar yaygınlaşırsa korsan kullanım azalabilir.

Korsan izlersen İnternetini keserim demek, sokakta top oynayan çocuklara, gürültü yaparsanız topunuzu keserim demeye benziyor. Önemli olan insanların korsanı tercih etmesini engellemek olmalı. Yoksa yasaklayıcı tedbirlerle korsanı yenmek mümkün değil.

Google Glass ve makineleşen insan

Google'ın yeni oyuncağı insanlığa ne katacak, ne götürecektir?..

Google Glass, İnternet devi Google'ın uzun yıllardır merakla beklenen projelerinden birisi. İnternet bağlantılı bir gözlük olan Google Glass kullanıcıya her an her yerde interaktif iletişim sunmayı vaat ediyor. İçinde bir 3G modem, 25 inçlik bir ekrana bakıyor hissi veren özel görüntü teknolojisi, kamera ve mikrofon bulunan Google Glass ilk makine-insan örneklerinden biri olacak. Geçtiğimiz ay Google Glass sınırlı sayıda geliştiriciye dağıtıldı. Google Glass'ın barlarda, restoranlarda, caddelerde gözükmesiyle bu teknoloji de tartışılmaya başlandı. Google Glass hakkında yapılan en büyük eleştirilerden birisi, sanal gerçeklik teknolojilerinin özel hayatı bitirme tehlikesi taşıması. Google Glass video kayıt özelliğine sahip ve kullanıcısı istediği zaman bulunduğu ortamı videoya çekebiliyor. Cep telefonu ve video kameranın aksine kullanıcının kayıt yapıp yapmadığını anlamak ise mümkün olmuyor. Bu yüzden Google Glass'ın test ediliği San Francisco ve San Jose'de bir çok bar kapılarını Google Glass kullanıcılarına kapattı. Google Glass takıyorsanız, kapıdan geri dönüyorsunuz.

Yapay gerçeklik

Özel hayatın gizliliği Google Glass için yapılan eleştirilerden sadece bir tanesi. Google Glass bundan çok daha ötesini içeriyor. Sürekli İnternete bağlı olmak, dünyaya bilgisayar ekranının arkasından bakmak sosyolog ve psikologların üzerinde araştırmalar yapması gereken bir konu. Google Glass gerçek hayatın üzerine bir elektronik katman koyuyor. Zaten akıllı telefonlar, taşınabilir bilgisayarlar ve tabletlerle İnternet'i hayatlarının her anında yaşayan insanlar, Google Glass ile bunu bir adım öteye götürecekler. Gerçeklik, sanal gerçeklikle birleşecek ve belli bir aşamadan sonra insanlar sanal yardımcıları olmadan gerçeklikten hoşlanmayacak hale gelecekler.

Cyborg ütopyası yeni bir ütopya değil. 50 seneyi aşkın bir süredir Hollywood bu temayı işliyor. Google Glass, cyborg ütopyasının bir ürünü. Henüz elimizdeki teknoloji makine-insan karışımlarına ve bilgisayar implantlarına olanak tanımıyor ama Google Glass ile en azından gerçekliğin üzerine bir sanal katman katılıyor. Bu sanal katman çoğu kullanıcının ilgisini çekecektir diğer taraftan bunun gerçekten gerekli olup olmadığı tartışılır. Modernleşen dünyada sürekli İnternet ve teknoloji ile iç içe yaşıyoruz. Modern dünya insanlara sınırsız iletişim imkânları sunarken bir taraftan da insanları yalnızlığa itiyor. İnsanlar bir ekranın karşısında saatlerini geçiriyorlar.

Çoğu zaman da yaşadıkları hayatın güzelliklerini unutuyorlar veya görmezden geliyorlar. Sanal dünya insanlara belki yeni ufuklar açıyor ama peki hangi sanal dünya, hangi iletişim teknolojisi güneşin doğuşunu izlemenin, yıldızlara bakmanın, çiçekleri koklamanın veya kuş seslerini dinlemenin yerini tutabilir? Gözümüzün önündeki İnternet'e ve sürekli bilgi edinmeye gerçekten ihtiyacımız var mı? Bu bize gerçekten ne katıyor, hayatımızı zenginleştiriyor mu? Bizi daha mı mutlu ediyor? Bunları sorgulamamız gerekiyor. Gitgide yapaylaşan ve makineleşen bir hayata doğru ilerliyoruz. Bu makineleşmenin sonu nereye gidecek bunu da bilemiyoruz.

Böyle bir hayat istiyor muyuz?

Google Glass bir ticari ürün ve İnternet devi Google bu ticari ürünü geniş kitlelere yaymak için elinden geleni yapacaktır. Çoğu kişi de bu cihazı alıp kullanacaktır. Cep telefonu penetrasyon oranları yüzde 90'ları geçti, böyle cihazlar da aynı şekilde yaygınlaşırsa nasıl bir dünya bizi bekliyor olacak. Google Glass bu teknolojinin sadece başlangıcı. İleride bilişim teknolojilerinin gelişmesiyle yüz tanımadan, karakter analizine kadar birçok uygulama bu tür cihazlara entegre olacak. İnsanlar gördükleri, konuştukları her kişi hakkında anında bilgi alabilecekler. Böyle bir hayat bize ne katacak, hayatı güzelleştirip iç dünyamızı zenginleştirecek mi? Bunları sorgulamamız gerekiyor. Bu sorgulamayı da biz tüketicilerin yapması gerekiyor. Yoksa tek amacı kâr maksimizasyonu olan Google'den bu soruların yanıtlarını beklemek ahmaklık olur.

Samsung tam gaz!

Samsung geçtiğimiz çeyrekte 70 milyon akıllı telefon sattı. Firma neredeyse Apple'dan iki kat daha fazla satış yaptı.

Kore devi Samsung, akıllı cep telefonu pazarında liderliğini sağlamlaştııyor. IDC'nin geçtiğimiz ay yayınladığı rapora göre Samsung geçtiğimiz çeyrekte 70.7 milyon adet akıllı telefon sattı. Bu rakam geçen yıl 60 milyon olarak gerçekleşmişti. Apple, iPhone 5 ile satışlarını artırsa da Samsung'un çok gerisinde kaldı ve sadece 37.4 milyon adet akıllı telefon satabildi. Son rakamlara göre Samsung akıllı cep telefonları pazarında yüzde 33'lük bir yere sahip durumda. Apple'ın pazar payı ise sadece yüzde 17. Üçüncü sırada ise yüzde 5 oranıyla LG bulunuyor. Bu trend devam ederse Samsung'un çok yakında Apple'ın satışlarını ikiye katlayacağı öngörülüyor.

Apple'ın ucuz telefon hamlesi

Apple, Samsung'la daha fazla rekabet edebilmek için alt segmentlere inmeyi planlıyor. Şu zamana kadar sadece üst segmente yönelik ürünler sunan firma bir strateji değişikliği ile ucuz iPhone üretme kararı aldı. Piyasada dolaşan söylentilere göre ucuz iPhone 300 dolar civarında olacak. Apple bu hamle ile Android pazarından pay almayı hedefliyor. Tabii ki bu hamlenin firmanın iPhone 5 satışlarını düşürme ihtimali de bulunuyor. Firmanın temmuz-ağustos ayları arasında ucuz telefonlarını tanıtmayı bekleniyor.

Samsung Galaxy S4 patlaması

Samsung ise Galaxy S4 ile büyük satış patlaması yapmaya hazırlanıyor. Teknoloji dergileri tarafından tam not alan Galaxy S4, selefi S3'ten çok daha fazla gelişmiş özelliklere sahip. Samsung, Galaxy S3 ile 40 milyon satış adedine ulaşmıştı. S4'ün bu rakamları bile geçebileceği öngörülüyor. Apple'nın ise iPhone 5S veya iPhone 6'nın ne zaman piyasaya süreceği bilinmiyor. Samsung Galaxy S4'ün, yeni iPhone piyasaya çıkana kadar büyük satış rakamlarına ulaşacağı tahmin ediliyor.

Apple'ın akıllı telefon pazarında en büyük avantajı sadık müşterileri. Yankee Group'un geçtiğimiz hafta açıkladığı araştırmasına göre iPhone kullanıcılarının sadece yüzde 9'u yeni telefon olarak Android almayı düşünüyor. Apple'ın müşterilerin çoğu yeni telefon seçimlerinde tercihlerini yine iPhone'dan yana yapıyor. Bu yüzden mevcut müşteriler Apple'ın bir numaralı müşteri portföyünü oluşturuyor. Bunun avantajları yanında dezavantajları da var. Mevcut müşteriler firmanın ucuz iPhone'larına yönelirse bu Apple için büyük gelir kaybı olabilir. Apple ucuz iPhone ile Android kullanıcılarını hedeflerken bir anda kendi kendisine rakip yaratabilir. Önümüzdeki dönemde akıllı telefon pazarı nasıl şekillenecek beraberce izleyeceğiz.

Sosyal medya hesabının değeri ve sürdürülebilirliği

Bildiğiniz üzere uzun zamandır konuşulan bir gerçek var twitter başta olmak üzere sosyal medyada takipçi edinmek için illa paylaşımda bulunmak, bazen saatler, bazen aylar gibi uzun zaman ayırmak ya da ünlü olmak gerekmiyor "yumurta kafa" takipçileri rahatlıkla satın almak mümkün.

Yumurta kafa takipçiler twitter'da açılmış herhangi bir profil fotoğrafı ya da kimlik bilgisi olmayan ya da bilgileri çoğunlukla gerçeği yansıtmayan, tweet'i olmayan ya da az sayıda paylaşımda bulunmuş olan, çoğunlukla bir kişiye bağlı birden fazla hesap ya da robot hesap şeklinde üretilmiş sahte hesaptır. Bu hesapların piyasada paket şeklinde satıldığı artık herkes tarafından bilinen bir gerçek en son rakamlara göre 100-TL'ye 30 bin yabancı ya da 7.500 Türk twitter takipçisi almak mümkün. Facebook sayfaları için de aynı şey geçerli aynı paraya 6.000 Facebook sayfa beğenisi sahibi olunabilmekte.

Çok popüler olduğu iddiasındaki kişiler sayfa takipçilerinin sayısı ile popülerliklerini ispat yarışındalar. Yine aynı şekilde ünlü markaların reklam ajansları ile anlaşarak takipçi satın aldıkları da bilinmekte. Sponsorlu reklamlar aracılığı ile demografik özelliklerini belirledikleri kişilerle buluşmaları da mümkün olan sayfa sahiplerinin belirledikleri özelliklere göre ödedikleri eder de artmakta. Öte yandan; bu reklam açısından yer alan hesapların bir kısmının Facebook tarafından yaratıldığı ve kişi sayısını arttırmakta kullanıldığı iddiaları da kulaktan kulağa fısıldanmakta.

Oysa ki gerçekte bir sayfanın ya da profilin ederini arttıracak olan şey takipçi ya da beğenen sayısından ziyade nitelikli paylaşım ve hatta paylaşımların takipçiler tarafından başkaları ile de paylaşımı ve neticeten paylaşım sayısını arttırarak daha nitelikli ve daha çok kişiye erişebilmektir. Yani özetle satın alma işlemi ancak markanızla gerçekten ilgili potansiyel ya da mevcut müşterilere ulaşma imkânı yarattığı kadar değerlidir.¹

1-<http://bit.ly/ZQeW4b>

Günümüzde sosyal medya hesabı olmazsa olmazlardan; gerek gerçek gerek sahte hesap olsun tüm sosyal medya hesaplarının bir ederi var. Değeri belirleyen etkenlerin başında takipçi sayısı geliyor (genelde ünlülerin sayısı daha fazla olmakla birlikte etkileşimde bulunulan çevre de bu rakamı belirlemede esaslı rol oynuyor) . Ayrıca kişinin tweet atma sıklığı ve tweetlerinin retweet edilmesi (paylaşılması) yani kişinin etkileşim sıklığı, paylaşımların beğenilmesi, tekrar paylaşılması, favorilere eklenme sayısı da yine hesabın ederini belirleyen diğer unsurlar.² Hesabı satın alanlar ise ya aynı nitelikte paylaşımda bulunmak isteyen rakipler ya da reklam şirketleri ve ajanslar olarak göze çarpıyor.

Konun hukuki açıdan bir diğer ayağı da sahte hesaplar üzerinden hakaret, taciz vs. suçların işlenmesi ya da ünlülere ait hesapların onların adı kullanılarak onlarmışçasına kullanılması ya da isim sahibi olan kişilerin hesaplarının onlardan önce yaratılması ve hatta satışa sunulmasıdır.³

Bu tür hukuki aykırılıkların varlığında başvurulacak hukuki çareleri bir başka yazımızın konusu etmek daha doğru olacaktır. Ancak burada belirtmek isteriz ki; satın alınan takipçi ya da beğenilerin sayfada doğrudan ya da size atfen paylaşımlarında ki herhangi bir hukuka aykırılık halinin sizin açınızdan da hukuksal sıkıntı doğuracağı ihtimali göz ardı edilmemelidir.⁴

Sosyal medya hesaplarının devri ise çeşitli nedenlerle yasaklanmış durumda. Bu yasaklar üyelik sözleşmesinde yer alıyorsa da çoğu kullanıcı üyelik sırasında onaylamak durumunda bırakıldıkları bu protokolün içeriğinden bir haberdirdir. Ancak devir yasağının kişinin şahsına bağlı devredilmez haklara dokunduğu müddetçe geçerli olduğunun kabulü gereklidir. Maddi değeri olan söz konusu hesapların sürdürülebilirliği hatta miras bırakılabilirliği de olası görülebilmelidir. Bir kimsenin kişiliğine sıkı sıkıya bağlı, şahsi görüşlerini

paylaştığı sosyal medya hesabının hem manevi anlamda varlığının yaşatılması ve devamının sağlanması hem de maddi anlamda değerinin korunması kişinin iradesine saygı göstermek olarak değerlendirilebildiği ölçüde mümkün kabul edilmelidir.

Yakın zamanda yayınlanan bir haberde⁵ e-posta hizmeti kullanıcıların ölümünden sonra hesap bilgilerinin kimlerle paylaşılmasını önceden belirlemesine izin veren bir sistemin kullanılmaya başlanacağı duyurulmuştu. Bu takdirde, gerek sosyal medya gerekse e-posta ve sair site hesaplarının ölümünden sonra da kullanılması ile varsa önemli bilgiler ya da maddi değer ve sair hakların doğrudan intikalinin sağlanması da mümkün olacaktır. Konunun hali hazırda ülkemiz mevzuatında ayrı bir düzenlemeye tabi tutulmamış olmasına karşın fikri haklar ve gayri maddi malvarlığı anlamında değerlendirmek suretiyle İnternet hesaplarının yasal mirasçıların tereke hesabına dahil kabul edilmesi mümkün görülmelidir. Yine tüzel kişiler yani şirketler açısından da sosyal itibar için yapılan masraf kalemleri muhasebeleştirilebildiği gibi şirketin sonlandırılması/ birleşme devralma/ iflas ya da hacze muhatap kılınması hallerinde şirket sosyal medya hesaplarının da ederi marka hakkı ile bağlantılı olarak hesap edilmek suretiyle yasal işlemlere konu edilebilmelidir.

2-Hesabınızın değerini hesaplayıp ve sıralamaya koyan bir web sitesi dahi var <http://bit.ly/hmvp88>

3-<http://bit.ly/11v3dq2>

4-5651 S. Kanun İçerik sağlayıcının sorumluluğu m. 4- "[1] İçerik sağlayıcı, internet ortamında kullanıma sunduğu her türlü içerikten sorumludur. (2) İçerik sağlayıcı, bağlantı sağladığı başkasına ait içerikten sorumlu değildir. Ancak, sunuş biçiminden, bağlantı sağladığı içeriği benimsediği ve kullanıcının söz konusu içeriğe ulaş-masını amaçladığı açıkça belli ise genel hükümlere göre sorumludur."

5-<http://on.mash.to/17tQAjV>

Harvard Profesörü Calestous Juma ile

Teknoloji, e-devlet ve İnovasyon üzerine...

R. Erdem ERKUL

Editor & Founder

www.digital-government.net

eerkul@digital-government.net

• **İnovasyon ve Ekonomik Kalkınma arasındaki ilişki nedir?**

Avusturyalı ekonomist Joseph Schumpeter, yaklaşık 100 yıl önce yayınladığı “Ekonomik Kalkınma Teorisi” adlı klasik kitabında niteliksel ve sistemik olarak inovasyonun ekonomik kalkınmayı ne şekilde tetikleyeceğini anlama biçimimizi ortaya koymuştur. Onun kalkınmanın yeni ürün, süreç, üretim yöntemleri, pazarları ve hammadde aracılığıyla meydana geldiği düşüncesi kitabın yazıldığı zamanda olduğu kadar günümüzde geçerlidir. İnnovasyon bu nedenle sadece yeni teknolojilerden daha fazladır ve kurumlarda yapılan düzenlemeleri de içerir. Daha da önemlisi, teknolojik değişim sosyal kurumlarla birlikte evrilmelidir.

• **E-devlet çalışmaları genel kamu yönetimi araştırması ile nasıl daha ilişkili ve ona dayandırılmış olabilir?**

E-devlet kamu yönetiminde etkinlik, şeffaflık ve hesap verebilirliği uygulamaya koymak için güçlü bir yoldur. zaten bu alanda büyüyen bir araştırma birikimi var ve önemi göz önünde bulundurulduğunda zamanla anaakım statüsünü kazanacaktır. Bu süreç e-devlet’e adapte olma ve onun her an her yerde olma oranı ile birlikte ilerleyecektir.

• **E-devlet performans ve sonuçları nasıl daha iyi değerlendirilebilir ve ölçülebilir?**

E-devlet etkisini ölçme ve değerlendirme karar alma süreçleri için önemlidir. Bugün mevcut olan ölçümlerin çoğu girdi ve çıktılara odaklanma eğilimindedir ve sonuç olarak da sistemik ve uzun vadeli değişiklikleri gözden kaçırmaktadır. Bunlar insan yeteneği ve yaratıcılık gibi değişkenlere bağlı oldukları için ölçülmesi çok daha zordur. Bu nedenle ölçülen şeyin doğası ve ölçmek için kullanılan yöntemler hakkında net olmak gerekir.

• **Dijital devletin geleceğinde ne görüyorsunuz?**

Dijital devlet toplumdaki daha geniş dijital trendleri takip edecek. Yönetim gerek yasa uygulama, gerek seçimler gerekse de kamu hizmeti sunumu anlamında olsun büyük ölçüde bilginin işlenmesini kapsamaktadır. Bu nedenle devletin ve yönetimin tüm boyutları dijital devrimden etkilenecektir.

• **Sosyal medya ve inovasyonun iyi bir birliktelik olduğunu düşünüyor musunuz?**

İnsanlar doğaları gereği yaratıcıdır. Bu doğrultuda sosyal medya, inovasyonun boyutunu genişletmekte ve inovasyonu açık hale getirmede kullanılmaktadır. Kitle kaynak kullanımı gibi trendler, sosyal medyanın, açık inovasyonu eskiden mümkün olmayan biçimlerde nasıl teşvik ettiğini gösteren örneklerdir. Bu trendler aynı zamanda, yeni

fikirleri de kullanıma sokmaktadır.

• **Sosyal medya araçları dijital devlet ile ilişkili olmalı mıdır? Evet ise nasıl?**

Toplumsal bilgiye erişim seviyesinin artması gibi dijital devrimler devletin doğasını değiştirerek onları hesap verebilir, şeffaf, açık ve merkezilikten uzak olmaya zorlamaktadır. Bu sebeple sosyal medya, devletlerin ilişkilerini yönetme yollarını şekillendirmeye devam edecek denebilir. Devletler tıpkı mobil devrime adapte oldukları gibi, bu gerçekliğe de adapte olmaya başlamaları önemlidir.

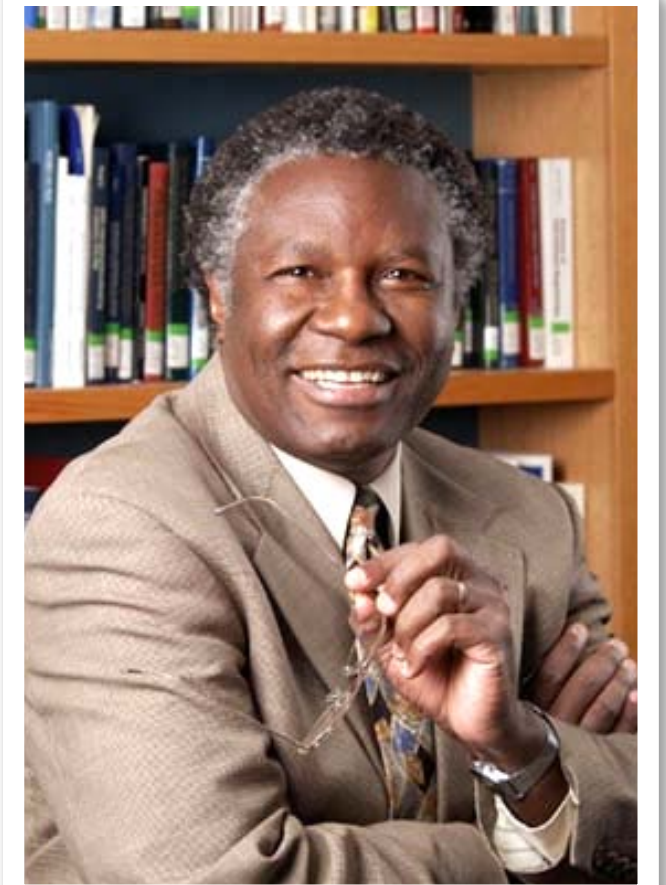
• **Gizlilik ve Güvenlik hakkında ne düşünüyorsunuz?**

Gizlilik ve güvenlik yeni teknolojilerin gittikçe yaygınlaştığı bu yüzyılda en kritik zorluklarından biri olmaya devam edecek. Pek çok ülkede, güvenlik ve gizlilik konusunu çözebilmek için çok çeşitli araçlar ve kurallar denenmekte. Bu deneyimlerin sonuçlarının küresel olarak paylaşılması gerekiyor ki yeni standartların kabulü sağlanabilsin. Yönetişimde bu ilerlemeler olmadığı takdirde, bilgi teknolojilerinin faydaları toplumsal muhalefetle karşılaşma tehdidi altındadır. Bu durum, kurumlar inovasyonun gelişen teknolojiyle paralel olarak ilerlemesi gerekliliğine örnek olarak gösterilebilir.

• **İnsanlığın çevresel sürdürülebilirlikle ilgili büyük zorluklarla karşılaştığı bilinen bir gerçek. Önümüzdeki birkaç yıl içerisinde, yeşil Bilgi ve İletişim Teknolojileri cephesinde önemli inovasyonlar bekliyor musunuz?**

Yeşil inovasyon, çok yüksek ihtimalle, büyüyen küresel baskı ile gelecekte en büyük zorluklarla karşılaşılacak alanlardan biri olacak. Şimdiden, pek çok teknoloji sürdürülebilirliğe geçişi gerçekleştirmek durumunda kaldı. Ancak, yeşil teknolojilerin

daha geniş ölçekte uygulanabilmesi için yardım etmesi gerekli olan sosyala kurumlar geriden gelmektedir. Hem kamu hem özel sektörde, mevcut teknolojilerin sürdürülebilirliğe geçişini desteklemek için kurumsal inovasyona odaklanmak gerekmektedir. Bu bağlamda, yeşil teknoloji devrimleri, kurumsal ve sosyal yapılarda tamamlayıcı devrimlere ihtiyaç duymaktadır.

Prof Calestous Juma Harvard Üniversitesi İnovasyon için Ekonomik Kalkınma Programının başkanı ve Harvard Devlet Okulu Öğretim Üyesidir...

Web sayfası ; <http://www.hks.harvard.edu/about/faculty-staff-directory/calestous-juma>

Endeksler, ne kadar bağımsız, tarafsız, tutarlı ve güvenilir?

Uluslararası/ ulusal veya sivil toplum kuruluşlarınca genellikle “karşılaştırma” amacıyla kullanılan endekslerin “kusursuz” olamayacağı, her endeksin artı ve eksileri bulunacağı belirtiliyor. Kullanılan yöntem ve metodoloji açısından endekslere yönelik tartışmalar olabileceğinin altını çizen uzmanlar, Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endeksleri’nin başka göstergeler olmadığı için kullanılmak durumunda olduğuna dikkat çekiyor.

Fatma Ağaç

Günümüzde bilgi, en önemli üretim faktörlerinden biri haline gelirken bilgi ekonomisi de küresel ekonominin temel dinamiği olarak öne çıkıyor. Artık verimliliği artırmak, nitelikli istihdam yaratmak, istikrarlı büyüme sağlamak, ulusal rekabet avantajı elde etmek ve kalkınmayı sürdürülebilir kılmak, bilgi ve iletişim teknolojilerini (BİT) kullanmaktan ve bilgi ekonomisini yerleştirmekten geçiyor. İş ve ticaret dünyasını sunduğu olanaklarla değiştirip dönüştüren BİT, küresel anlamda bilginin toplanması, depolanması, erişilmesi ve paylaşılması gibi ihtiyaç duyulan birçok fonksiyonu yerine getiriyor. Son yıllarda, az gelişmiş ülkelerde sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada BİT’in yeri ve önemi, Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (United Nations Development Programme-UNDP) ile Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization -UNESCO) gibi kuruluşlar ve bu kuruluşlara bilgi üreten üniversite/enstitüler tarafından sıkça vurgulanıyor. Dünyadaki ülkeler incelendiğinde, bazı ülkelerin gelişmiş bilgi teknolojileri sayesinde vatandaşlarının yaşam seviyesini yükseltme yolunda emin adımlarla ilerlediği, bazılarının ise bu yarışta çok gerilerde kaldığı görülüyor.

Gelişmişlik göstergeleri ve e-devlet endeks değerleri; ekonomik ve sosyal göstergeler arasında bir ilişki olup olmadığını yansıtıyor. Buradan yola çıkılarak, ülkelerin gelişme süreçleri ve elektronik devlet (e-devlet) uygulamaları arasında ilişki olup olmadığı sorgulanıyor. Ayrıca elektronik yapılanmanın ekonomik ve sosyal kalkınma açısından önemi de araştırılıyor.

“Belirli bir zaman diliminde fiyat, maliyet, satış performansı gibi verileri elde etmek amacıyla oluşturulan göstergeler” veya “belirli bir olaya ait değerlerin zaman veya mekân itibarıyla gösterdiği oransal değişimin ölçüsü” olarak tanımlanan endekslerin oluşum şekli ve

amaçları farklılık gösteriyor.

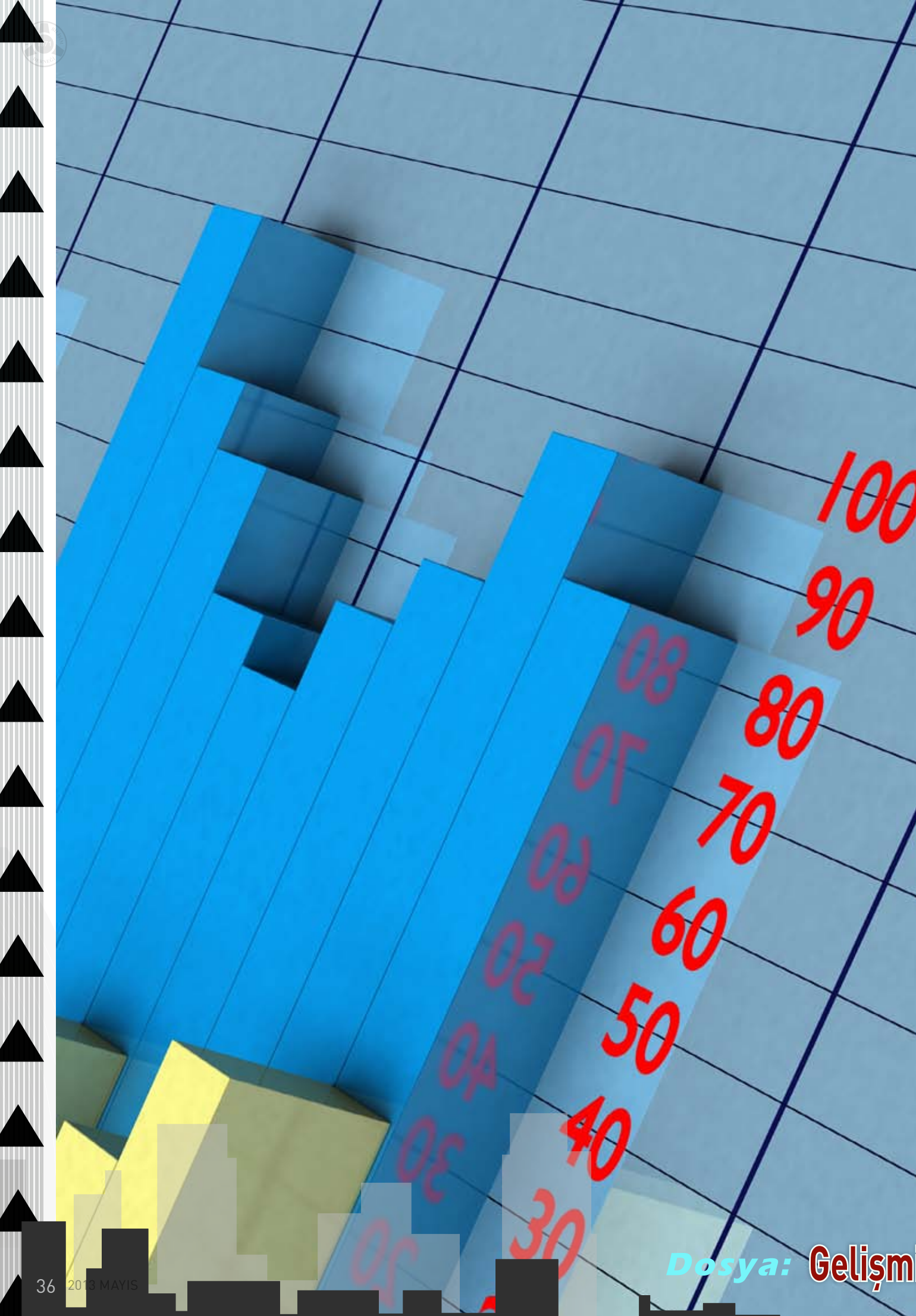
Bilişim Dergisi’nin Mayıs 2013 sayısında “Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endeksleri” konulu bir dosya hazırladık. Dosya sayfalarımız kapsamında “E-Devlet Endeksleri ne kadar doğru? Nasıl hazırlanıyorlar? Sonuçlar ne kadar dikkate alınmalı? Ve endekslere güvenmeli miyiz?” sorularının yanıtlarını bulmaya çalıştık. Dosya sayfalarımız için Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Başkanı Birol Aydemir, Türk İstatistik Derneği Başkanı ve Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ayşen Apaydın, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Dr. Tayfun Acarer ve Hacettepe Üniversitesi’nden M. Kemal Öktem görüşlerini bildirdiler.

Ulusal istatistiki gösterge ve endekslerin ülkemizin resmi istatistiklerinin üreticisi ve koordinatörü olan TÜİK Başkanı Aydemir, “kusursuz bir endeksin varlığından söz etmek doğru olmaz” diyerek her endeksin artı ve eksileri olduğuna işaret etti. Aydemir, endekslerin doğruluğunu sorgulamak yerine neler ifade ettiğine bakmak, diğer ülkelerle karşılaştırıldığında ortaya çıkan durumu sorgulamak ve sorunların çözümüne çabalamanın daha önemli olduğunu vurguladı.

Güvenilir bir endeks için “mesleki bağımsızlık, kalite taahhüdü, tarafsızlık, gizlilik, güvenilir metodoloji, uygun istatistiki süreçler, zamanlılık, tutarlılık, karşılaştırılabilirlik, erişilebilirlik ve açıklık” kriterlerinin önemli olduğunu belirten Aydemir, uluslararası endekslerin ülke ya da uluslar arası kuruluşlardan derlenen verilerin çeşitli ağırlıklarla eklenmesi ve sayısal bir değere dönüştürülmesi yoluyla hesaplandığını bildirdi.

Dosya: Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endeksleri

Endeksleri, “karmaşık olayların tek bir rakama indirgenmesini sağlayan araçlar” olarak tanımlayan Aydemir, bu nedenle endeksin, incelenmek istenen olayı doğru temsil etmesi gerektiğinin altını çizdi. Endekslere güvenilirliğin, “özü itibarıyla istatistiki kalite değerleri ile” örtüştürüldüğünü kaydeden Aydemir, BM e-Devlet Gelişmişlik Endeksi’nde önemli yollar kat etmesine karşın henüz tam arzu edilen seviyeye ulaşmadığını söyledi.

Aydemir, Türkiye’nin 2012 yılı E-Devlet Gelişmişlik Endeksi’ne göre, 193 ülke arasında 80. sırada yer aldığını söyledi. ITU’nun yayımladığı Bilişim Teknolojileri Gelişmişlik Endeksi verilerine göre ise Türkiye, 155 ülke arasında 69. sırada yer alıyor.

“Gelişmekte olan ülkelerle gelişmiş ülkelerin e-devlet uygulamaları arasında amaç farklılıkları var” diyen Türk İstatistik Derneği Başkanı Apaydın, E-Devlet Endeksleri oluşturulmasını, ülkenin BİT alanındaki en önemli amaçlarından olduğunu belirtti.

Endekslerin hesaplama sürecinde kullanılan yöntem, metodoloji ve yöntemsel tartışmalar olabileceğini anımsatan Apaydın, Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endeksleri dışında başka göstergeler olmadığı için bu verilerin “ihtiyatlı da olsa” kullanılmak durumunda olduğunun altını çizdi.

“İnsan, teknoloji, sistem teorisi ve bilgi

yönetimi alanlarını bir araya getiren bir gösterge” olarak tanımladığı bilişim göstergelerinin, “ülkelerin gelişmişliği ile doğru oranda” değiştiğini anlatan Apaydın, bilişimin, “yönetimden karar almaya” kadar kullanılmasının ülkenin gelişimini de etkileyeceğini vurguladı.

BTK Başkanı Dr. Tayfun Acarer, endeksi oluşturan bileşenlerin seçimi dışında verilerin toplanma yöntemi ve doğruluğunun sonuçları etkileyebileceğine dikkat çekti. Acarer, endeks oluşturulurken, göstergelerin endeksin amacına uygun olarak saptanması, verilerin bulunabilir olması ve Temel Bileşenler Analizi sonuçları ile uyumlu olması gerektiğini kaydetti.

Hacettepe Üniversitesi’nden M. Kemal Öktem, bilgi toplumu göstergelerinin ölçülmesinin kamuda bilgi teknolojilerinin etkin kılınması sürecinin yönetilmesi açısından önemli görüldüğünü bildirdi. Piyasa kaynaklı araştırmaların hemen hemen hepsinin bilgi toplumunu algılamaya yönelik olduğunu belirten Öktem, bu araştırmaların birçoğunun piyasadaki yatırımcıları İnternet ya da teknoloji kullanımının yaygınlığına ikna etmek için yapıldığını söylenebileceğine işaret etti.

Dosya: Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endeksleri

“e-Devlet” kavramı

M. Sinan Başar ve Arda Bölükbaş'ın Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi'nde yayımlanan makalelerine göre, günümüzde bilgi teknolojilerinin çok hızlı gelişmesi ve yayılması (özellikle İnternet erişimi) geleneksel devlet yapısının daha hızlı ve esnek bir devlet modeline dönüşmesine ön ayak oldu.

Bu yeni modele elektronik devlet (e-devlet) adı veriliyor. E-devlet, genel çerçeve olarak, her türlü kamu işleminin elektronik ortamda etkin ve hızlı yapılması. Bu ise hem kamu, hem vatandaş açısından zaman ve paradan tasarruf anlamına geliyor.

Ancak e-devlet kavramını bilgi teknolojisi kullanımı ile sınırlamak yanlış olur. E-devlet, aynı zamanda dışsal ve içsel ilişkileri sürekli yenilenen (innovasyon) hizmet dağılımını, vatandaşın yönetim ve denetleme süreçlerine etkin katılımını ve yönetim dönüşümünü ifade ediyor.

E-devlet süreci toplumların değişmesini de gerekli kılar. Toplum, bilgi toplumu olmanın gereklerini yerine getirerek, demokratik bir şekilde devletten alacağı hizmeti talep ederse e-devlet sürecine katkıda bulunabilir. E-devlet, pasif-vatandaş kavramından aktif vatandaş kavramına geçişi zorunlu kılmaktadır. Geleneksel devlet-vatandaş ilişkilerinin dışında yeni vatandaş ve devlet yapılanması oluşturulmalıdır.

E-Devlet Endeksi

Teknolojik gelişmeler sonucunda ortaya çıkan yeniden yapılanma ve kamu yönetim reform aşamasında, ülkelerin gelişme oranlarını hesaplamak daha öngörülebilir ve planlı bir gelişme sağlamak amacıyla bilgi iletişim alanındaki çeşitli altyapısal gelişmeler ve vatandaşların BİT'e uyumunu gösteren bir ölçme endeksine ihtiyaç duyulmuş. Birleşmiş Milletler (BM) tarafından hesaplanan bu endeks, ülkelerin e-devlete hazırlık bazında nerede ve dünya ülkeleri arasında hangi konumda olduğunu göstermesi açısından önemli. BM, bu endeksin hesaplanmasında üç temel endeksi

baz almış. Bunlar, Ağ Endeksi (İnternet site ölçüm endeksi), Telekomünikasyon Altyapısı Endeksi ve İnsan Kaynakları endeksleri. Bu indeksler de bileşik indeksler olup çeşitli değişkenler baz alınarak hesaplanıyor. Ağ Endeksi, başta sağlık, eğitim, sosyal güvenlik ve maliye olmak üzere ulusal kamu İnternet sitelerinden sunulan hizmetlerin gelişmişlik seviyesini ölçmek için kullanılıyor. Telekomünikasyon Altyapısı Endeksi, ülkedeki İnternet kullanıcıları, bilgisayar sayısı, telefon hatları, mobil telefon sayısı ve geniş bant abone sayısı olarak 5 ölçütten yararlanarak hesaplanıyor. İnsan Kaynakları Endeksi ise yetişkin okuryazarlığı ile ilk, orta ve yüksek eğitimde kayıtlı öğrenci oranı olarak iki temel ölçütten hesaplanan bir bileşik endeks. Bu endekslerle hesaplanan E-Devlet Hazırlık Endeksi ile ülkeler bu süreçte hangi aşamada olduklarını geçmişteki örneklerle bakarak kestirebilirler.

İnternet Site Ölçüm İndeksi (Web Measurement Index)

Web Ölçüm Endeksi, üye devletlerin vatandaşlara çevrimiçi hizmet dağıtma isteklerini sıralıyor. Üye devletlerin çevrimiçi varlığının ilerlemesini ölçen 5 basamak (Bağlı, Etkileşimli, İnteraktif, Aşama Kaydetmiş, Ortaya Çıkan) modeli üzerine kurulmuş. Her basamak ilerlemesi, ülkenin sıralamada yukarıya çıktığının göstergesi.

Telekomünikasyon Altyapı Endeksi

Telekomünikasyon Altyapı Endeksi (2008), ülkenin e-devlet hizmetlerinin dağılımıyla ilişkili 5 bileşik endeksin birleşimidir. Bunlar;

1. İnternet kullanıcı sayıları /100 (her 100 kişiye düşen İnternet kullanıcı sayıları)
2. Bilgisayarlar /100 (her yüz kişiye düşen bilgisayar sayıları)
3. Ana telefon bağlantıları /100 (her yüz kişiye düşen telefon hatları)
4. Cep telefonları (her 100 kişiye düşen cep telefonu sayıları)
5. Broad banding yüksek hızlı İnternet (her yüz kişiye düşen yüksek hızlı İnternet)

Bu endekslerin her biri bütün telekomünikasyon altyapı endeksinin yüzde 20'sini temsil eder.

Telekomünikasyon altyapı veri kaynağı BM Uluslararası Telekomünikasyon Birliği'nden (International Telecommunication Union- ITU) elde edilir.

İnsani Sermaye Endeksi (Human Capital Index)

İnsani Sermaye Endeksi, yetişkin okur-yazarlık oranı ile ilk orta ve daha yüksek eğitime kayıt oranlarının birleşimidir.

Okur-yazarlık oranının 2/3'ü ve kayıt oranının 1/3'ü alınarak

elde edilir. Okur-yazarlık ve kayıt oranı, BM eğitim bilim ve kültür organizasyonu (UNESCO) verilerinden alınır. UNDP insani kalkınma raporu verileri ile karşılaştırılarak veri eksikleri giderilir.

Dünyadaki e-devlet uygulamalarının öncelikli olarak yerel yönetimlerdeki uygulamalarla başladığı görülüyor. Gelişmiş ülkelerin yanı sıra gelişmekte olan ülkeler de e-devlet uygulamalarına büyük önem veriyor. Farklı kurumlar, ülkelerin bilgi toplumuna hazırlıklarını ölçen farklı e-hazırlık endeksleri kullanıyorlar. Bu endeksler çeşitli istatistikleri baz alan farklı göstergelerden oluşuyor. Endeksin her bir parçasının ağırlığı ve seçilmiş istatistikler, endeksler arasında farklılık gösteriyor. Bu endeksler sonucunda ülkelerin bilgi toplumuna hazırlık dereceleri sıralanıyor. Bu endekslerin birçoğu 2001-2003 yılları arasında oluşturulmuş ve 3, 4 yılı kapsayan sıralama ve mukayese imkânı veren zaman serileri meydana getirilmiş.

BTK: Endekslerin değerleri, kullanılan göstergelerin seçimine bağlı olarak değişebiliyor

Endekslemenin, araştırmacı veya politika yapımcılar açısından oldukça yararlı olabildiğine dikkat çeken BTK Başkanı Dr. Tayfun Acarer, endekslerin, ulusal/uluslararası kuruluşlar veya STK'lar tarafından ilgilenilen konuda nesnel niceliksel bir ölçüt olmadığı durumlarda karşılaştırma amacıyla kullanıldığını bildirdi.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Başkanı Dr. Tayfun Acarer, Birleşmiş Milletler'in telekomünikasyon alanındaki uzmanlık kuruluşu olan Uluslararası Telekomünikasyon Birliği'nin (International Telecommunication Union- ITU), bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) alanında üretmiş olduğu endekslerden birisinin IDI (ICT Development Index, BİT Gelişmişlik Endeksi) olduğunu söyledi. Söz konusu endeks ile ülkelerin, BİT alanındaki gelişmişlik (kalkınma) seviyelerinin karşılaştırıldığını belirten Acarer, "Endeks oluşturulurken, göstergelerin (indikatörlerin) endeksin amacına uygun olarak saptanması, verilerin bulunabilir olması ve büyük boyutlu veri kümesinden anlamlı verileri elde etme yöntemlerinden birisi olan Temel Bileşenler Analizi (Principal Component Analysis- PCA) sonuçları ile uyumlu olması gibi unsurlar göz önünde bulundurulmuştur" dedi. Endeks kesin olarak belirlenmeden önce, sonuçlarının güvenilirliğine ilişkin duyarlılık analizlerinin de gerçekleştirildiğini kaydeden Acarer, dergimize yaptığı açıklamayı şöyle sürdürdü: "Endeks oluşturma yöntemi, ulusal/uluslararası kuruluşlar veya sivil toplum örgütleri tarafından genellikle ilgilenilen konuya bağlı olarak, nesnel niceliksel bir ölçüt olmadığı durumlarda karşılaştırma amacıyla kullanılmaktadır. Endekslerin değerleri, endeks oluşturulurken kullanılan göstergelerin seçimine bağlı olarak değişebilmektedir. Aynı zamanda, endeksleme

yönteminin seçimine bağlı olarak sonuçlar farklılaşabilmektedir. Endeksi oluşturan bileşenlerin seçimi haricinde verilerin toplanma yöntemi ve doğruluğu da sonuçları etkileyebilmektedir. Oluşturulan endekslerin amaca ne kadar hizmet ettiği, tüm bu süreçlerin ne kadar sağlıklı yapıldığıyla ilişkilidir. Bu hususların farkında olmak kaydıyla, endeksleme yöntemi, araştırmacılar veya politika yapımcılar açısından oldukça yararlı olabilir. ITU tarafından oluşturulan IDI içerisine; erişim, kullanım ve beceri olmak üzere 3 farklı alt endeks dahil edilmiştir. Erişim alt endeksinde; BİT altyapı ve erişim göstergelerinden, sabit ve mobil telefon penetrasyonları, kullanıcı başına bantgenişliği, hanelerdeki bilgisayar sahipliği oranı ve İnternet erişimine sahip hanelerin oranı kullanılmıştır. Kullanım alt endeksinde; İnternet kullanım penetrasyonu, sabit genişbant penetrasyonu ve mobil genişbant penetrasyonu göstergeleri esas alınmıştır. Beceriler alt endeksinde ise okuryazarlık ve okullaşma oranları hesaplamalara katılmaktadır. IDI için ülkelere ilişkin veriler işlenmekte, eksik kalan ülkelerin verileri ise bulundukları, komşu oldukları bölge ülkelerinde benzer milli gelire sahip ülkeler arasından tahminleme yapılmak suretiyle oluşturulmaktadır. Söz konusu işlemin ardından normalizasyon işlemine geçilmektedir. Sonrasında alt endeksler, kendileri için belirlenmiş ırlıklandırma katsayıları ile çarpılarak ilgili ülkenin IDI endeks değeri bulunmaktadır. IDI'da, her bir ülkenin endeks büyüklüğü, 1 ile 10 arasında bir değer alabilmektedir."

Kamu yönetimi açısından bilgi toplumu tanımı ve ölçüm sorunları

Hacettepe Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. M. Kemal Öktem, kamu sektöründe bilgi teknolojileri kullanımının teşvikine yönelik düzenlemelerin bilginin güçlü, erdemli söylemine dayanarak gelişmeye ve ilerlemeye işaret ettiğini belirtti.

Bilgi toplumu kavramı ortaya çıktığından beri toplumların gelişmesi, refahı, istihdamı ve kalkınması ile birlikte anılıyor ve bu kavramlar ayrı düşünülüyor.

Sosyal araştırmaların yönleri, teknoloji kullanıcılarına doğru çevirdi. Teknolojik determinizm, teknolojik yeniliğin; gelişim ve değişim süreçlerine hâkim olduğu görüşünü vurgulamaktadır.

Bu bakış açısı, hem kamu sektöründe hem de özel sektörde bilgi teknolojileri kullanmayı; kalkınma, etkinlik, istihdam gibi kavramlarla birlikte düşünmeyi tetiklemiştir. Böylelikle bilgi toplumu olmak, gelişmiş, kalkınmış bir toplum olmakla eş anlamlı olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Bilgi toplumu olmanın iyi bir şey olduğu söylemleri bir yana, “Bilgi toplumu nasıl olunur?, Bilgi toplumu olmanın göstergeleri nelerdir? Bilgi toplumu olmak ölçülebilir mi? Ölçülürse nasıl ölçülür? Bilgi toplumu olduğumuzu nasıl anlarız?” gibi sorular bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturmaktadır.

Kamu sektörü açısından, bilgi toplumu göstergelerinin ölçülmesi, adı refah, kalkınma, istihdam, etkinlik ve etkililikle birlikte anılan; kamuda bilgi teknolojilerinin etkin kılınması sürecinin yönetilmesi açısından önemli görülmektedir.

Piyasa kaynaklı araştırmaların hemen hepsi bilgi toplumunu; İnternet, bilgisayar ya da yazılım sahipliği şeklinde algılamaya yöneliktir. Birçok örnekte; bu araştırmaların birçoğunun piyasadaki yatırımcıları İnternet ya da teknoloji kullanımının yaygınlığına ikna etmek için yapıldığı söylenebilir.

Bu araştırmalar genellikle de; giderek artan teknoloji kullanımının daha da artacağı ve herkesin bir gün kendi özel teknolojisine sahip olacağı sonucunu elde etmektedir. Ancak kamu sektöründe bilgi teknolojisi sahipliğinin anlamı, piyasadakinden farklı göstergelere işaret edebilir. Literatürde tartışmalar, “Bilgi Toplumu”nun ilerlemesinin çeşitli toplumsal problemlerin çözümü için sorgulanamaz, kaçınılmaz ve gerekli olduğu yönündedir. Bu yüzden bilgi ve iletişim teknolojilerini yükselişe geçiren herhangi bir şey, meşru ya da öncelikli kabul edilmektedir.

Bu anlayışa göre bilgi teknolojisi kullanıcısı olmayanlar toplumun dışında ve yardıma gereksinimi olan kişilerdir. Teknolojiye sahip olanlar ve olmayanlar arasındaki boşluk; sayısal uçurum, dijital bölünme (digital divide) gibi kavramlarla ifade edilmektedir ve sanayileşmiş ülkelerin siyasal gündemlerinde işsizlik, yoksulluk gibi sorunların yanında sayısal uçurum sorunu da eklenmiştir.

Yapılacak araştırmalarla, kamu yönetimi açısından bilgi toplumu olmak neyi ifade ediyor? Bilgi toplumu ölçümleri neye göre, nasıl yapılıyor? Kamu yönetimi açısından bir ölçüm sorunu var mı? gibi soruların yanıtları aranmalıdır.

Dosya: Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endeksleri

Türk İstatistik Derneği Başkanı Apaydın: Gelişmekte olan ülkelerle gelişmiş ülkelerin e-devlet uygulamaları arasında amaç farklılıkları var

E-Devlet Endeksleri oluşturulmasını, ülkenin BİT alanındaki en önemli amaçlarından olduğunu belirten Apaydın, bilişim göstergelerinin, “ülkelerin gelişmişliği ile doğru oranda” değiştiğini vurguladı.

Dosya sayfalarımız kapsamında Türk İstatistik Derneği Başkanı ve Ankara Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ayşen Apaydın, sorularımızı yanıtladı. “Gelişmişlik göstergeleri, bir ülkenin gelişmişlik düzeyini bilimsel olarak gösteren parametrelerdir” diyen Apaydın, gelişmiş ülkelerin yanında gelişmekte olan ülkelerde de e-devlet uygulamalarına büyük önem verildiğini ancak gelişmekte olan ülkelerle gelişmiş ülkelerin e-devlet uygulamaları arasında amaç farklılıkları olduğunu söyledi.

Apaydın, bir Afrika ülkesinde başlatılan e-devlet girişiminde amacın “yolsuzluğu önleme” olduğunu, batılı ülkelerin ise “devletler/eyaletlerarası rekabette öne çıkma, halka daha iyi bir hizmet vererek devlet kurumlarına daha çağdaş bir yapı kazandırmak” amacıyla e-devlet girişimlerine yöneldiklerini anlattı. Karar alma süreçlerinde E-Devlet Endeksleri oluşturulmasını, ülkenin BİT alanındaki en önemli amaçlarından olduğuna işaret eden Apaydın, endekslerin hesaplama sürecinde

kullanılan yöntem, metodoloji ve yöntemsel tartışmalar olabileceğini ancak Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endeksleri dışında başka göstergeler olmadığı için bu verilerin “ihtiyatlı da olsa” kullanılmak durumunda olunduğunun altını çizdi. Bilişim endekslerini, “insan, teknoloji, sistem teorisi ve bilgi yönetimi alanlarını bir araya getiren bir gösterge” olarak tanımlayan Apaydın, “Yöneticilerin karar vermesini kolaylaştırmak için, değişik yerlerdeki bilgilerin toplanarak, bütün halinde sunmak, bilişim sistemlerinin en önemli görevlerinden biridir” dedi. Bilginin günümüzde “stratejik bir kaynak”

haline geldiğini belirten Apaydın, “Bu açıdan düşünüldüğünde bilginin yönetilmesi gerekiyor. Bu amaç doğrultusunda yönetim bilişim sistemleri; bilginin sürekli üretilmesi, yenilenmesini gerektiriyor” diye konuştu. Bilişim göstergelerinin, “ülkelerin gelişmişliği ile doğru oranda” değiştiğine değinen Apaydın, bilişimin, “yönetimden karar almaya” kadar kullanılmasının ülkenin gelişimini de etkileyeceğini vurguladı.

Dosya: Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endeksleri

-Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endeksleri ne anlamageliyor? Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) alanı, bilgi toplumu ve e-devlet konusunda uluslararası ve ulusal ne gibi endeksler yayınlanıyor?

-Gelişmişlik Göstergeleri, bir ülkenin gelişmişlik düzeyini bilimsel olarak gösteren parametrelerdir. Gelişmişlik göstergeleri olarak yayınlanan göstergeleri; İnsani Gelişim Endeksi, Eşitsizliğe Uyarlanmış İnsani Gelişim Endeksi, Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi, Çok Boyutlu Yoksulluk Endeksi, Daha İyi Yaşam Endeksi, Yeşil Büyüme Endeksi, e-Devlet Kalkınma Endeksi ve Küresel Rekabet Endeksi şeklinde sıralayabiliriz. Bunların dışında da birçok kalkınma göstergeleri bulunuyor.

Gelişmişlik göstergelerinden , İnsani Gelişim Göstergesi (Human Development Index), 1993 yılından beri Birleşmiş Milletler Gelişim Programı tarafından yıllık Gelişim Raporu'nda sunulur. Yaşam uzunluğu, Yetişkin okur yazar oranı: Okullara kayıtlı öğrenci sayısı yüzdesi, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla dağılımı gibi göstergelerden oluşur ve bir ülkenin gelişmişlik düzeyini ve ülke ekonomisindeki etkinin yaşam niteliğini ne düzeyde etkilediğini gösterir.

Ülkemizde Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan illerin sosyo ekonomik gelişmişlik endeksi ise; demografik değişkenler, istihdam, eğitim, sağlık, altyapı ve diğer refah değişkenleri ile ekonomik değişkenler olmak üzere 58 gösterge üzerinden hesaplanır.

"Elektronik Devlet" veya kısaca "e-devlet", verimliliği artırmak amacıyla bürokratik işlemlerin azaltılması ve daha hızlı yürütülebilmesi için devlet ile halk arasındaki her türlü işlemlerin ve görevlerin dijital ortamda sürekli ve güvenli bir biçimde gerçekleştirilmesi olarak tanımlanabilir. Diğer bir ifadeyle, kamu kurumlarının vatandaşlara, iş dünyasına ve diğer kamu kurumlarına elektronik ortamda hizmet vermesi ve bilgi aktarmasıdır.

Bir tanıma göre de, e-devlet; kullanıcıların elektronik ortamda sunulacak kamu hizmetlerine farklı platformlardan, güvenilir şekilde ve tek noktadan erişebilecekleri, vatandaş ve iş dünyasının ihtiyaçlarına odaklanmış, birlikte işler ve bütünleşik hizmetlerin sunulacağı, katılımcı, şeffaf ve hesap verebilir bir devlet yapısını ifade ediyor.

Bu yapısı ile e-devlet, daha etkin ve etkili kamu yönetimine ulaşma konusunda en önemli araçtır. Bununla birlikte şeffaflık ve hesap

verebilirlik sağlaması, mükerrerlikleri önleyip kaynak israfını azaltmasını e-devletin tanımsal özelliklerinden ziyade sonuçları olarak görmek daha doğru olacaktır.

E-devlet, hükümetler ile vatandaşlar arasında, hükümet ve iş / ticaret arasında, hükümet ve çalışanlar arasındaki dijital etkileşimin olduğu, ayrıca hükümet ve / kurumlar arasında "bilgi teknolojisi (BT) kullanımı, bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) ve diğer web tabanlı telekomünikasyon veri ve BT'nin verimliliğini ve kamu sektöründe hizmet sunumunun etkinliği geliştirmek olarak özetlenebilir.

E-devletin 4 ana vurgusu; "Bilişim teknolojilerinin stratejik kullanımı", "Vatandaş ve kurumlarla elektronik ortamda iletişimde bulunmak", "Verimliliği, şeffaflığı ve kalkınmayı sağlamak" ile "Yeniden yapılanmak" olarak verilir.

E-Devlet Endeksi ise, teknolojik gelişme sürecinde, ülkelerin gelişme düzeylerinin belirlenmesinde, bilgi iletişim alanındaki çeşitli altyapısal gelişmelerin ve vatandaşların BİT'e uyumunu veren ve ülke yönetimin kamu hizmetlerinin BT ile sunumunda kapasitesini ve istekliliğini ölçen bir göstergedir.

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal İlişkiler Departmanı (United Nations Department of Economic and Social Affairs- UNDESA), 2003 yılından bu yana yaklaşık iki yılda bir, üyesi olan 193 ülkeyi kapsayan e-Devlet Kalkınma Endeksi'ni yayınlamaktadır. BM Ekonomik ve Sosyal İlişkiler Departmanı, e-devlet endeksi yanında bu endeksi oluşturan on-line hizmetler, telekom altyapı ve insani sermaye endekslerini, bilgi toplumuna yönelik olarak e-katılım endeksini ve çevre konularındaki çevrim içi çabaları ölçen çevre endeksini de yayınlıyor.

Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu Dairesi Başkanlığı da, kamu kurumlarının e-devlet uygulamaları ile ilgili olarak Bilgi Toplumu İstatistikleri raporu yayımlıyor.

Birleşmiş Milletler (BM) devletin manyetik ortamdaki uygulamalarını geliştirmek, verimliliği, etkinliği, saydamlığı hesap verebilirliği ve kamu hizmetlerine erişimi artırıcı yöntemlerle; 193 üye devletlerde vatandaş katılımı ile kamu sektörünün elektronik ortama dönüşümü için BİT'in kullanımı ve potansiyel sistematik bir değerlendirmesini izlemek amacıyla her yıl BM E-Devlet Araştırması (UN E-Government Survey) yaparak bir veri tabanında tüm üye devletlerin kullanımına açmıştır. BM tarafından hesaplanan endeks, ülkelerin e-devlete hazırlık bazında nerede ve dünya ülkeleri arasında hangi konumda olduğunun görülmesi açısından önemlidir. BM, bu endeksin hesaplanmasında üç temel endeksi baz alınmıştır. Bunlar, Çevrimiçi servis (Web Ölçüm) endeksi (online service index); Telekomünikasyon altyapısı endeksi (telecommunication infrastructure index) ile

İnsan Sermayesi (İnsan kaynakları) endeksidir (human capital index).

- Belirli bir zaman diliminde bir takım verileri elde etmek amacıyla oluşturulan bu göstergeler, hangi amaçlarla oluşturuluyor? Nasıl hazırlanıyor, hangi hesaplama metodu/metodolojiler kullanılıyor?

-Dünyadaki e-devlet uygulamalarının öncelikli olarak yerel yönetimlerdeki uygulamalarla başladığı görülüyor. Gelişmiş ülkelerin yanı sıra gelişmekte olan ülkelerde de e-devlet uygulamalarına büyük önem veriliyor. Fakat gelişmekte olan ülkelerle gelişmiş ülkelerin e-devlet uygulamaları arasında

amaç farklılıkları vardır.Örneğin bir Afrika ülkesinde başlatılan e-devlet girişiminde amaç, yolsuzluğu önleme iken; batılı ülkeler ise devletler/eyaletler arası rekabette öne çıkmak, halka daha iyi bir hizmet vererek devlet kurumlarına daha çağdaş bir yapı kazandırmak amacıyla e-devlet girişimlerine yöneliyorlar.

Bilindiği üzere günümüzde her geçen gün bilgi ve teknoloji alanında yeni gelişmeler oluyor. Gelişen veri depolama cihazları, İnternet sunucuları ve İnternet hızında meydana gelen gelişmeler bireyler, şirketler ve özellikle kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen daha fazla bilgiye kaynağında hızlı bir

şekilde erişerek bilgisayar ağları vasıtasıyla bilgiyi merkezileştirme olanağı sağlıyor. Böylelikle kullanıcılar erişim yetkileri (parola, şifre) çerçevesinde aynı kaynaktan doğru ve eksiksiz bilgiye erişebiliyor, veri bütünlüğü sağlıyor ve karar alma süreçlerinde doğru bilgi kullanımıyla daha hızlı ve doğru kararlar alınabiliyor.

Bununla birlikte kamu kurumlarının gelişen teknoloji sayesinde değişen bilişim ve erişim sistemlerini yenileyerek kurum içi ve kurumlar arası bilgi alışverişinin sağlanması esasına göre iş süreçlerini ve bilgisayar sistemlerini yeniden yapılandırma yoluna gitme zorunluluğu doğmuştur. Bu yüzden BT projelerinin gerçekleştirilmesi hem kapsamlı bir planlama süreci hem de yüksek maliyetler gerektiriyor.

Bu bağlamda karar alma süreçlerinde E-Devlet Endeksleri'nin oluşturulması, ülkenin BİT alanındaki en önemli amaçlarından biridir. E-Devlet Endeksi, 3 alt endeksin ortalaması olarak hesaplanır. Alt endeksler çeşitli değişkenler baz alınarak hesaplanıyor. Bunlar; Çevrimiçi Servis Endeksi, üye devletlerin vatandaşlara çevrimiçi hizmet dağıtım isteklerini sıralıyor. Üye devletlerin çevrimiçi varlığının ilerlemesini ölçen 5 basamak modeli üzerine kurulmuş. Her basamak ilerlemesi, ülkenin sıralamada yukarılara çıktığının göstergesidir. Çevrimiçi Servis Endeksi, başta sağlık, eğitim, sosyal güvenlik ve maliye olmak üzere ulusal kamu İnternet sitelerinden sunulan hizmetlerin gelişmişlik seviyesini ölçmek için kullanılır.

Çevrimiçi Servis Endeksi, e-devletin 4 aşamasını ölçmeye çalışan bir anketin BM tarafından doldurulup değerlendirilmesi sonucunda ham değer elde edildikten sonra istatistikteki normal dağılımın z-değerlerine aktarılıp, en düşüğü 0 en büyüğü 1 olacak şekilde ölçekleniyor.

Telekomünikasyon Altyapısı Endeksi, ülkedeki İnternet kullanıcıları, bilgisayar sayısı, telefon

hatları, mobil telefon sayısı ve geniş bant abone sayısı olarak 5 ölçütten yararlanılarak hesaplanır. Bu endeks, BM'nin bir alt kuruluşu olan Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU-International Telecommunication Union) tarafından yayınlanan BİT yaygınlığı ile ilgili verileri baz alarak oluşturuluyor. İTU'dan sağlanan her (yüz) kişiye düşen İnternet kullanıcısı, sabit telefon, GSM abonesi, sabit hat İnternet abonesi ve sabit geniş bant sayısı gibi 5 göstergeye dayanıyor. Endeks, z-değerlerinin bulunması, her ülke ortalamasının bulunması ve ülke ortalamalarının 0-1 aralığına aktarılması ile elde ediliyor.

İnsan Sermayesi endeksi ise, yetişkin okuryazarlığı ile ilk, orta ve yüksek eğitimde kayıtlı öğrenci oranı olarak iki temel ölçütten hesaplanan bir bileşik endekstir.

-Açıklanan Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endeksleri ne kadar doğru?

-Endekslerin hesaplama sürecinde kullanılan değişkenlerin dışında başka değişkenlerin de seçilerek etkilerinin görülmesi ve kullanılacak yöntemlerin buna göre belirlenmesi gibi metodolojik ve yöntemsel tartışmalar olabilir. Ancak elimizde, açıklanan Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endeksleri'nin dışında başka göstergeler olmadığı için bu verilere şu an için ihtiyatlı da olsa kullanmak durumuyla karşı karşıya olduğumuz bir gerçektir.

Endekslerin elde edilmesinde ortaya çıkabilecek bazı durumlar, göstergelerin doğruluğunun dışında eksikliği ve olumsuz etkilemesi konusunda önemli olguları kapsıyor. Bilindiği gibi e-Devlet Kalkınma Endeksi çalışması çok sayıda ülkeyi

Dosya: Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endeksleri

kapsamakta (193) ülke sayısı arttıkça ortak paydayı oluşturan endekse konu olan gösterge sayısı mecburen kısıtlı kalıyor.

Çevrimiçi Servis Endeksi, BM tarafında özel bir şirkete yaptırılmakta olup bu kısma ait veri/bilgi net değildir. İlgili uzmanlar ülkelerin eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, çalışma ve maliye bakanlıkları gibi kurum ya da kuruluşların Web sayfalarından değerlendirmeler yapmaktadır. Değerlendirmeye alınan esas veri ve bilgilerin Kurum sayfalarında olmaması ve ulaşılamaması göstergeyi etkileyen olumsuz bir durumdur.

Telekomünikasyon Endeksi'nde ise ulusal veri kaynağı, Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kurumu'dur (BTK). Endekste kullanılan verilerde ITU'nun her yıl yayınladığı istatistik raporları kullanılıyor. Bu kapsamda endeksin doğruluğu için kullanılacak verinin güncel ve doğru olması gerekiyor.

-Endekslere ne kadar güvenmeliyiz?

-Bu zaman diliminde güven düzeyini belirtmek zordur. Ancak, ülke olarak, karşılaştırılabilir olma koşuluyla BM'nin yaptığına benzer ya da alternatif endeks hesaplamaları yapılabildiğinde ve ulusal modeller ortaya konulduğunda, güven düzeyini, yanılma olasılıklarını verebiliriz. Ayrıca, endeks hesabında kullanılan ülke ham verilerinin güncelliği, idari kayıtların doğruluğu ve güvenilirliği de, yansız tahminleri ve güven düzeyini etkileyen en önemli faktörlerdir.

-Endeks sonuçları ne kadar dikkate alınmalı?

-Endeks sonuçlarının mutlak bir anlamı olmadığı, sadece göreceli konumu ölçmeyi hedeflediği bilindiği ve Türkiye ile dünya devletlerini e-devlet uygulamaları açısından karşılaştıran başka göstergeler olmadığı için karar süreçlerinde durum tespiti anlamında kullanılabilir.

-e-Devlet endeks değerleri ile ekonomik ve sosyal göstergeler arasında nasıl birliktir var?

-E-devlet süreci toplumların değişmesini de gerekli kılar. Toplum, bilgi toplumu olmanın gereklerini yerine getirerek, demokratik bir şekilde devletten alacağı hizmeti talep ederse e-devlet sürecine katkıda bulunabilir.

BM ve OECD'nin e-devlet tanımlarında ise devlet işlemlerinde teknoloji kullanımı ile dönüşüm, etkileşim ve hizmet dağılımını değiştirip geliştiren bir yapıdan bahsedilir. e-Devlet Endeksi ile ekonomik ve sosyal göstergeler arasındaki fonksiyonel bağıntıyı ortaya koyan çok fazla çalışma bulunmuyor.

Şehir nüfus oranı ile e-devlet arasında doğrusal ve anlamlı bir ilişki olması beklenen bir sonuçtur. Teknolojinin kullanımı, tarımsal veya kırsal alandan çok şehirlerde olup buna bağlı olarak da e-devletle ilişkisi anlamlı olmalıdır. Her ne kadar sosyal ve ekonomik gelişmeler, e-devlet uygulamalarına geçiş için gerekli görülse de toplumun kültürüyle de doğrudan ilişkilidir.

-Bilişim endeksleri nedir? Bu endeksler bir ülkenin gelişmişliğini ne yönde ve nasıl etkilerler?

-Bilişim endeksleri, insan, teknoloji, sistem teorisi ve bilgi yönetimi alanlarını bir araya getiren bir göstergedir. Yöneticilerin karar vermesini kolaylaştırmak için, değişik yerlerdeki bilgilerin toparlanarak, bütün halinde sunmak, bilişim sistemlerinin en önemli görevlerinden biridir. Bilgi, günümüz toplumlarında stratejik bir kaynak haline gelmiştir. Bu açıdan düşünüldüğünde bilginin yönetilmesi gerekiyor. Bu amaç doğrultusunda yönetim bilişim sistemleri; bilginin sürekli üretilmesi, yenilenmesini gerektiriyor.

Bilişim endeksleri, bilişim sektöründeki ve insanların kullanımındaki bilişim

programları ile araçlarındaki gelişimi ölçen bir gösterge olarak değerlendirilebilir. Bu göstergeler, ülkelerin gelişmişliği ile doğru oranda değişiyor. Bir ülke bilişimi, yönetimden karar almaya kadar devletin bürokratik işlemlerinden, vatandaşın devletin sunduğu hizmetlere eşit ve hızlı ulaşması olarak kullanıyorsa ülkenin gelişimini de etkileyecektir.

-Endekslerin hesaplanma ilkeleri ne olmalı?

-Tarafsız, objektif hesaplama yöntemleri ile bu endeksleri hesaplayan kurum ve kuruluşların bağımsız bilimsel kuruluşlar olması ve kendi çıkar ve amaçları doğrultusunda değil, gerçekten vatandaş işlemlerinin e-uygulamalar üzerinden yürütülmesi, bunu ölçen gösterge ya da değişkenlerin çok iyi tespit edilebilmesi durumunda bu endekslerin doğru hesaplandığından, bu seçilen gösterge ve toplanan verilerin tarafsız ve tutarlılığından söz edilebilir. İnternet kullanım oranı, sadece İnternet'i oyun ve arkadaşlık sitelerine erişim olarak alınırsa, bu hesaplamalar yanıltıcı olacaktır. İnternet kullanımını arttırmak için eğitim verilmeden İnternet hizmeti sağlandığında, İnternet, bilgi edinme, öğrenme ve devlet işlemleri gibi yararlı işlemler dışında bilinsizce ya da suç işlemek için kullanıldığında durumlarda bu endekslerin doğru göstergelerden hesaplanıldığı düşünülemez.

Endeksler hesaplanırken dikkat edilmesi gereken önemli noktalar; endeksin amacı, yani tam olarak temsil etmesi hedeflenen değişkenler iyi tanımlanmalıdır. Endekslerden zaman içinde süreklilik imkânı sağlaması beklendiğinden, hesaplamada kullanılacak verilerin sürekliliği ve karşılaştırılabilirliğine özen gösterilmelidir.

Endeksi oluşturan değerlere verilmesi gereken ağırlıkların seçimi ve zaman içinde değiştirilmesi veya sabitliği de önemlidir. Endeksin hesaplanma yöntemi, değişimleri

doğru göstermesi bakımından endeksin başarısını etkileyecektir.

-Sektörel endekslerin sağladığı avantajlar nelerdir? Endekslerden sağlanan bilgilerle neler yapılır/ yapılmalı?

Sektörel gelişmişlik endeksleri, topluma birçok göstergenin bir arada hesaplanmasıyla tek bir rakam üzerinden gelişmişliği göstermesi açısından olumludur. Bu endeksler, ülkedeki üretim, yatırım, tüketim gibi ekonomik verilerdeki gelişmişliği göstermesinin yanı sıra eğitim, sağlık, kültür gibi toplumun sosyal düzeyindeki gelişmişliğin de tek bir göstergeye göre yorumlanabilmesi açısından önemlidir. Ancak bu durum özellikle entelektüel düzeyde bazı alt düzey gelişmişliklerin görülmesini engelleyebilir. Çünkü endekslerin temelinde bazı göstergeler olumlu yönde gelişirken bazıları olumsuz yönde gelişebilir. Ancak tüm bu göstergelerin ağırlıklı ya da katsayılı ortalamaları açısından genel bilgi düzeyi olumlu olduğundan mikro düzeydeki olumsuzlukların da görülmesini engelleyebilir.

Bilgi kirliliğine yol açmadan yapılan detaylı ve karşılaştırılabilir çalışmalar her zaman faydalıdır. Örneğin, sadece Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) verisi yayınlanırsa çok genel olarak ülkenin yarattığı katma değer ve büyümesi görülebilir. Ancak bu büyümenin hangi sektörlerden kaynaklandığını görmek için alt sektörler itibarıyla de hesaplanıp yayınlanmasında fayda vardır. Bazı göstergeleri tek başına yorumlamak yerine farklı göstergeleri de kullanarak yorumlamak daha doğru olur.

-Bilgi toplumu ve e-devlet konusunda yayınlanan hangi endeks, sektörel ve genel olarak hangi performansları ölçüyor?

-E- Devlet Endeksi, altında İnternet Site Ölçüm endeksi; İnternet kullanım oranlarını, Telekomünikasyon Altyapı Endeksi; haberleşme ve İnternet altyapısının ülkedeki kişi başına düşen donanım ve erişim hızlarını ölçerken, İnsani Sermaye Endeksi; yetişkin okur-yazarlık oranı ile ilk orta ve daha yüksek eğitime kayıt oranlarının bir göstergesidir.

Teknolojik Yeterlilik, Dijital Erişim İndeksi, Dijital Fırsat İndeksi, E-hazırlık sıralaması, Bilgi Toplamları İndeksi, Bilgi Ekonomisi İndeksi, Ağ Hazırlık İndeksi, Teknoloji Başarım İndeksi, BİT Benimseme İndeksi, E-devlet Hazırlık İndeksi, BİT Endeksi gibi bu konuda BM'den Uluslararası İletişim Kurumu'na, Dünya Bankası'na kadar birçok kuruluş bilişim konusunda endeks hesaplıyor ve kamuoyuna duyuruyor.

-Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endekslerinde Türkiye, nerede? Son yıllarda düzenli olarak açıklanan e-devlet hazırlık endeksi ile bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) endekslerinde Türkiye hangi sıralarda yer aldı?

-Türkiye'de e-Devlet, e-Dönüşüm Projesi'nin bir parçasıdır. TÜRKSAT işbirliğiyle 18 Aralık 2008 tarihi itibarıyla hizmete girmiştir. e-Devlet Kapısı'ndan sunulan hizmetlerin sayısı açılışı itibarıyla 22 iken, 2009 yılında 139'a, 2010 yılında 246'ya çıkmıştır.

Endeksin mutlak bir anlamı olmadığı, sadece göreceli konumu ölçmeyi hedeflediğini belirtmek gerekir. Ülkemiz genelde dünya ortalamasının biraz üstünde kalmaktadır. 2003-2012 arasında endeksimiz: 0.506, 0.4892, 0.496, 0.4834, 0.478, 0.5281. değerlerini almıştır. Endeksi oluşturan parametreler ve ağırlıklar da değişimler oluyor. Son 4 raporda 56, 76, 69 ve 80. sırada yer aldık. 2010'da 0.478 olan endeks değeri, 0.5281'e çıktı ama biz 69'dan 80'e düştük. Bu diğer ülkelerin bizden daha hızlı geliştiğini gösteriyor.

Dünya ortalaması da 0.441'den 0.4882'ye çıkmıştır. BM Raporu, Türkiye'yi Batı Asya ülkeleri arasına koymuştur. Ülkeler ve sıralamaları şöyle: İsrail, BAE, Bahreyn, Saudi A., G. Kıbrıs, Katar, Umman, Gürcistan, Türkiye, Lübnan, Ermenistan, Azerbaycan, Ürdün, Suriye, Irak ve Yemen.

Listenin ilk onu ise: Güney Kore, Hollanda, İngiltere, Danimarka, ABD, Fransa, İsveç, Norveç, Finlandiya ve Singapur'dur. Türkiye'nin 0.5281 olan endeksi çevrim içi (0.4641), telekom altyapısı (0.3478) ve beşeri sermaye (0.7726) endeksinin ağırlıklı ortalamasıdır.

```
<!--HIDE
function jump1() {
var loc=document.info1.jumpMenu.options[document.info1.jumpMenu.selectedIndex]
.text;
if (loc == "Reactions that Generate Aldehydes & Ketones"){
location="Questions/FuncReac/carbfnm.htm";
}else if (loc == "Selecting Reagents"){
location="Questions/Match/match3.htm";
}else if (loc == "Introduction to Multistep Synthesis"){
location="Questions/Match/synth10.htm";
}else if (loc == "Evaluation of Condensation Reactions"){
location="Questions/Synthesis/cndnprb.htm";
}else if (loc == "Predicting Products from Multistep Syntheses I"){
location="Questions/Synthesis/reactn1.htm";
}
```

TÜİK Başkanı Aydemir: Kusursuz bir endeksin varlığından söz etmek doğru olmaz

**Her endeksin
artıları ve eksileri
olduğuna işaret eden
Aydemir, endekslerin
doğruluğunu
sorgulamak yerine
neler ifade ettiğine
bakmak, diğer ülkelerle
karşılaştırıldığında
ortaya çıkan durumu
sorgulamak ve
sorunların çözümüne
çabalamanın daha
önemli olduğunu
vurguladı.**

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Başkanı Birol Aydemir, e-Devlet Endeksleri açısından bakıldığında bilgi toplumu alanını temel olarak bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) kullanımı, altyapı yeterliliği ve BİT üretiminin kapsadığını belirterek, e-devlet uygulamalarının da bilgi toplumu alanının bir parçası olduğunu söyledi.

E-Devlet Gelişmişlik Endeksi'nin, devlet yönetiminin vatandaşlarına kamu hizmetlerini sunmak için kullandığı BİT'in gücünü ortaya koyduğuna değinen Aydemir, "Güvenilir bir endeks için; mesleki bağımsızlık, kalite taahhüdü, tarafsızlık, gizlilik, güvenilir metodoloji, uygun istatistiki süreçler, zamanlılık, tutarlılık, karşılaştırılabilirlik, erişilebilirlik ve açıklık kriterleri çok önemli yapıtaşlarıdır" dedi.

Uluslararası endekslerin ülke ya da uluslar arası kuruluşlardan derlenen verilerin çeşitli ağırlıklarla eklenmesi ve sayısal bir değere dönüştürülmesi yoluyla hesaplandığını belirten Aydemir, ulusal istatistiki gösterge ve endekslerin ülkemizin resmi istatistiklerinin üreticisi ve koordinatörü olan TÜİK koordinasyonunda üretildiğini bildirdi.

Endeksleri, "karmaşık olayların tek bir rakama indirgenmesini sağlayan araçlar" olarak tanımlayan Aydemir, bu nedenle endeksin, incelenmek istenen olayı doğru temsil etmesi gerektiğinin altını çizdi. Endekslere güvenilirliğin, "özü itibarıyla istatistiki kalite değerleri ile" örtüştürüldüğünü kaydeden Aydemir, "Sonuç olarak kusursuz bir endeksin varlığından söz etmek doğru olmaz. Elbette her endeksin artıları ve eksileri vardır. Endekslerin doğruluğunu sorgulamak yerine neler ifade ettiğine bakmak, diğer ülkelerle karşılaştırıldığında ortaya çıkan durumu sorgulamak ve sorunların çözümüne gayret sarf etmek bence daha önemlidir" diye konuştu.

Bilişim endekslerini "BT'nin yaygınlığı, erişilebilirliği, kullanımı ve etkinliğini ölçmek, zaman içerisinde meydana gelen gelişmeleri ortaya koymak ve ülkeleri mukayese etmek amacıyla oluşturulan gösterge setleri" şeklinde değerlendiren Aydemir, BİT'te meydana gelen gelişmelerin uluslararası rekabetin niteliğini de değiştirmeye başladığı, ulusal ekonomileri dönüşüme zorladığını vurguladı.

BM e-Devlet Gelişmişlik Endeksi'nde önemli yollar kat etmesine karşın henüz tam arzu edilen seviyeye ulaşmadığını vurgulayan Aydemir, Türkiye'nin 2012 yılı E-Devlet

Gelişmişlik Endeksi'ne göre, 193 ülke arasında 80. sırada yer aldığını söyledi. ITU'nun yayımladığı Bilişim Teknolojileri Gelişmişlik Endeksi verilerine göre ise Türkiye, 155 ülke arasında 69. sırada yer alıyor.

Dosya: Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endeksleri

- Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endeksleri ne anlama geliyor? Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) alanı, bilgi toplumu ve e-devlet konusunda uluslararası ve ulusal ne gibi endeksler yayınlanıyor?

- Öncelikle söze isterseniz endeksin tanımıyla başlayalım. Endeks; belirli bir olaya ait değerlerin zaman veya mekân itibarıyla gösterdiği oransal değişimin ölçüsüdür. Ülkelerin uluslararası karşılaştırılabilirliğinin sağlanması amacıyla ortak tanım, sınıflama ve metodolojiler kullanılarak İnsani Gelişim Endeksi, Küresel Rekabet Endeksi gibi pek çok endeks hesaplanıyor. Esas itibarıyla ülkelerin gelişmişlik düzeylerini birbiriyle kıyaslayan çeşitli göstergeler bulunmakla birlikte bunlar arasında en önemlilerinden biri İnsani Gelişim Endeksi'dir. İlk İnsani Kalkınma Raporu, yaşam beklentisi, eğitime erişim ve gelir göstergelerini birleştirerek bileşik insani gelişim endeksi üretmek yeni bir kalkınma ölçüm yolu geliştirmiştir. Bu endeks kalkınmanın gelir

ötesinde daha basit ama daha güçlü olan bir gelişim olduğu düşüncesini ortaya çıkarmış. İnsani Gelişim Endeksi'ndeki ilerleme hem sosyal hem ekonomik kalkınma için referans olan tek bir istatistiğin yaratılmasıdır. Sağlık, eğitim ve yaşam standardı gibi üç ana tema ve bunlara bağlı doğumda yaşam beklentisi, ortalama okullaşma yılı, kişi başına gayri safi gelir, beklenen okullaşma yılı gibi dört göstergeden oluşan İnsani Gelişim Endeksi'nin çok yönlülüğünü artırabilmesi ülkelerin kendi öncelik ve problemlerini yansıtmak ya da kalkınma düzeylerine hassas olan bileşenlerini ortaya koyacak göstergelerin seçilmesinden geçiyor.

E-Devlet Endeksleri açısından bakacak olursak bilgi toplumu alanı temel olarak bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) kullanımı, altyapı yeterliliği, BİT üretimini kapsıyor. e-Devlet uygulamaları da bilgi toplumu alanının bir parçasıdır. Birleşmiş Milletler (BM) tarafından yayımlanan E-Devlet Gelişmişlik Endeksi ise çok temel

olarak ulusal yönetimlerin kamu hizmetlerini sunmak için kullandığı BİT'in gücü ve kapasitesini ölçen kompozit bir gösterge.

E-Devlet Gelişmişlik Endeksi, Online Hizmetler Endeksi, Telekomünikasyon Endeksi ve Beşeri Sermaye Endeksi olmak üzere üç endeksin hesaplanması ile ortaya çıkıyor.

E-Devlet Gelişmişlik Endeksi, matematiksel olarak sözünü ettiğim en önemli üç alandaki derecelerin normalleştirilmiş ağırlıklı ortalamasından oluşmaktadır. Endeksi oluşturan üç bileşenin normalleştirilmesinden önce her bir bileşene "Z-Değeri" standardizasyon prosedürü uygulanıyor. Her bileşenin değeri 0 ile 1 arasında bir değere indirilmek suretiyle standardize ediliyor, genel E-Devlet Gelişmişlik Endeksi üç parçanın aritmetik ortalaması alınarak oluşturuluyor.

Bu üç alt endeksten ilki Online Hizmetler Endeksidir. Online Hizmetler Endeksi, değerlerini elde etmek için araştırmacılar her ülkenin ulusal web sitesini, ulusal merkezi portalı, e-hizmet ve e-katılım portallarını, ayrıca eğitim, istihdam, sosyal hizmetler, sağlık, maliye ve çevreyle ilgili bakanlıkların web sitelerini değerlendiriyorlar. İkincisi endeks olan telekomünikasyon altyapı endeksi ise 100 kişi başına düşen tahmini internet kullanıcısı sayısı, sabit telefon hattı sayısı, mobil abonelik sayısı, sabit internet aboneliği sayısı, sabit genişbant internet erişim imkânı sayısı şeklindeki 5 göstergenin aritmetik ortalamasından oluşuyor. Yetişkin okur-yazar oranı ve ilk, orta ve yükseköğretim brüt okullaşma (okula kayıt olma) oranı üzerinden ise E-Devlet Gelişmişlik Endeksi'nin son bileşeni olan Beşeri Sermaye Endeksi elde ediliyor.

E-Devlet Gelişmişlik Endeksi, e-devlet hizmetlerini "arz" tarafından ölçen bir endekstir. Bunun yanında söz konusu hizmetleri "kullanım" tarafından ölçen göstergeler de üretiliyor. Örneğin TÜİK tarafından AB İstatistik Ofisi metodolojisine uygun olarak gerçekleştirilen Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırmaları ile hem girişimlerin hem de hanehalklarının e-devlet kullanımları ölçülüyor ve sonuçlar ulusal ve uluslararası düzeyde yayımlanıyor. Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, hanelerde ve bireylerde sahip olunan BİT ile bunların kullanımları hakkında bilgi derlemek amacıyla 2004'ten itibaren yıllık olarak uygulanmakta olup, söz konusu teknolojilerin kullanımı hakkında bilgi veren temel veri kaynağı.

Bu araştırma ile hanelerde bulunan BİT, bireylerin bilgisayar kullanımı, sıklığı, hanelerde internet erişimi sahipliği, bağlantı tipleri, bağlı araçlar, bireylerin internet kullanım sıklığı, kullanım amaçları, e-ticaret, e-devlet uygulamaları ve bilişim güvenliği gibi alanlarda veri derleniyor. Hizmetler Endeksi, Telekomünikasyon Endeksi ve Beşeri Sermaye Endeksi olmak üzere üç endeksin hesaplanması ile ortaya çıkıyor.

Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması ise girişimlerin bilgisayar, internet ve diğer bilişim teknolojileri kullanımları, teknolojik yeterlilik ve entegrasyonları hakkında bilgi derlemek amacıyla 2005 yılından itibaren yine Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması gibi yıllık olarak uygulanmakta olup, girişimlerde söz konusu teknolojilerin kullanımı hakkında

bilgi veren temel veri kaynağıdır. Bilişim teknolojileri ve bunların girişimlerde kullanımı, kullanımın önündeki engeller, İnternet kullanımı, genişbant bağlantı, Web siteleri, e-Ticaret, e-İş, e-Devlet uygulamaları ve bu alandaki gelişmeler, girişimlerin bilişim teknolojilerine entegrasyonları ve bunun etkileri, bilişim güvenliği konuları araştırma kapsamında veri derlenen alanlardır.

Bu konuda Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (International Telecommunications Union-ITU) tarafından yayımlanan Bilişim Teknolojileri Gelişmişlik Endeksi de örnek olarak verilebilir. Erişim, kullanım ve yetenek olmak üzere yine üç alt endeksten oluşuyor. Birlik, endeks hesaplamalarını yaparken altlık olarak Kurumumuzca gerçekleştirilen Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması'nın bilgisayar kullanılan hane oranı, İnternet erişimi olan hane oranı ve İnternet kullanan birey oranı verilerini kullanıyor.

-Belirli bir zaman diliminde birtakım verileri elde etmek amacıyla oluşturulan bu göstergeler, hangi amaçlarla oluşturuluyor? Nasıl hazırlanıyor, hangi hesaplama metodu/metodolojiler kullanılıyor?

-Bir ülkede milli gelir artışının yüksek oluşu o ülkenin gelişmiş bir ülke olarak adlandırılabilmesi için yeterli değildir. Ekonomik açıdan kalkınmış birçok ülkede sosyal sorunların çözülemediğinin görülmesi üzerine ekonomik ve sosyal büyüme arasında daha iyi bir göstergenin ortaya konulması ihtiyacı doğmuştur. Bu nedenle ülkelerarası sosyo-ekonomik gelişmişlik

düzeylerinin karşılaştırılabildiği İnsani Gelişmişlik Endeksi (HDI) geliştirilmiş ve ilk kez 1990 yılında yayımlanmış. İfade ettiğim üzere üç ana temadan meydana gelen endekste refah standardı kişi başına düşen milli gelirin Satınalma Gücü Paritesi (SGP) ile hesaplanması ile elde ediliyor. Eğitim standardı ise Ortalama Eğitim Görülen Yıl Sayısı (Mean years of schooling index) ve

Beklenen Eğitim Süresi dikkate alınarak hesaplanıyor. Son bileşen olan sağlık standardı ise endekste uzun ömür sağlık standardını belirlemekte ve yaşam süresi beklentisi ile ölçülüyor.

E-Devlet Gelişmişlik Endeksi ise daha önce sözünü ettiğim gibi aslında ülkelerin bu alandaki rekabetçi gücünü saptamayı amaçlıyor. Diğer bir ifadeyle devlet yönetiminin vatandaşlarına kamu hizmetlerini sunmak için kullandığı BİT'in gücünü ortaya koyuyor.

Ulusal istatistiki göstergeler ve endeksler, TÜİK tarafından veya Resmi İstatistik Programı kapsamında diğer kurumlar tarafından TÜİK koordinasyonunda üretiliyor. Üretim sürecindeki en önemli husus, üretilen verinin uluslar arası karşılaştırılabilirliğinin sağlanmasıdır. Bunun için ortak tanım, sınıflama ve ortak metodoloji kullanımı ve kalite kriterlerine (uygunluk, doğruluk ve güvenilirlik, zamanlılık ve dakiklık, tutarlılık ve karşılaştırılabilirlik, erişilebilirlik ve açıklık) uygunluk gerektiriyor. Bu açıdan TÜİK ülkemizin resmi istatistiklerinin üreticisi ve koordinatörü olarak, ulusal ve uluslararası kullanıcıların ihtiyaç ve önceliklerini dikkate alarak, kaliteli, güncel, güvenilir, tarafsız ve uluslararası standartlara uygun istatistikleri üretmek ve kullanıma sunmak misyonu ile hareket ediyor.

Uluslararası endeksler ise ülkelerden ya da diğer uluslar arası kuruluşlardan derlenen verilerin çeşitli ağırlıklarla eklenmesi ve sayısal bir değere dönüştürülmesi yoluyla hesaplanıyor.

Örneğin E-Devlet Gelişmişlik Endeksi üç alt endeksin ağırlıklı ortalamasıdır. Alt endekslerin içerisinde ise farklı bileşenler yer alıyor. Örneğin telekomünikasyon altyapı endeksi hesaplanırken, endekse dâhil olan beş bileşenin (100 kişi başına düşen tahmini İnternet kullanıcısı sayısı, sabit telefon hattı sayısı, mobil abonelik sayısı, sabit İnternet aboneliği sayısı, sabit genişbant İnternet erişim imkânı sayısı) aritmetik ortalaması alınmakta ve değer normalize edilmektedir. Bunun için hesaplanan değerden tüm ülkeler içerisindeki en küçük değer çıkarılarak ve

en büyük değere bölünerek endeks değeri hesaplanıyor.

- Açıklanan gelişmişlik göstergeleri ve e-devlet endeksleri doğruluğu ve güvenilirliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

-Endeksler, karmaşık olayların tek bir rakama indirgenmesini sağlayan araçlardır. Bu açıdan doğruluk ölçütüne karar verebilmek için kapsam, temsil yeteneği, hesaplama yöntemi ve sıklığı, avantajları, dezavantajları ve endeks üzerine yansımayan özelliklerin neler olduğu iyi bilinmelidir. Zaman içinde bir süreklilik ve dolayısıyla karşılaştırılabilme imkânı sağlamaları endekslerin en önemli özelliklerinden biridir. Böylece endekse konu olan değişken veya değişkenlerin yönü, değişimi veya gidişi belirlenebilir. Söz konusu kritik yapısından dolayı endeksin, incelenmek istenen olayı doğru temsil etmesi gerekiyor.

Endekslere güvenilirlik özü itibarıyla istatistiki kalite değerleri ile örtüştürülebilir. Bu bağlamda birtakım kurumsal, süreç ve çıktı bazlı kalite ilkelerine uyum önem kazanıyor. Güvenilir bir endeks için mesleki bağımsızlık, kalite taahhüdü, tarafsızlık, gizlilik, güvenilir metodoloji, uygun istatistiki süreçler, zamanlılık, tutarlılık, karşılaştırılabilirlik, erişilebilirlik ve açıklık kriterleri gibi temel ilkeler çok önemli yapıtaşları. Endeks çalışmaları eğer bir ülkenin öncelikli temel sorunlarını, sosyo-ekonomik hassasiyetlerini gözler önüne seren bir yapıyla ve istatistiksel kalite ilkelerine bağlı kalınarak

-Söz konusu endeks daha önce belirttiğim gibi üç farklı endeksin aritmetik ortalamasından oluşmaktadır ve bu üç endeksin yalnızca bir tanesi, Online Hizmetler Endeksi tekniğidir. Diğer iki endeksten Telekomünikasyon Altyapı Endeksi, ülkelerin iletişim altyapılarının yaygınlığı ve kalitesini ölçerken, Beşeri Sermaye Endeksi ise tamamen sosyal bir

gerçekleştiriliyorsa gerek karar alıcılar gerekse araştırmacılar açısından oldukça dikkate değer bir kimliğe sahiptirler.

Sonuç olarak kusursuz bir endeksin varlığından söz etmek doğru olmaz. Elbette her endeksin artıları ve eksileri vardır. Ancak burada önemli olan husus esas itibarıyla endekse nasıl bakıldığı, onun nasıl okunduğuyla ilişkilidir. Endekslerin doğruluğunu sorgulamak yerine neler ifade ettiğine bakmak, diğer ülkelerle karşılaştırıldığında ortaya çıkan durumu sorgulamak ve sorunların çözümüne gayret sarf etmek bence daha önemlidir.

- E-Devlet endeks değerleri ile ekonomik ve sosyal göstergeler arasında nasıl bir ilişki vardır, sektörel endekslerin sağladığı avantajlar nelerdir ve bir ülkenin gelişmişliğini ne yönde ve nasıl etkilerler?

göstergedir. Bu açıdan, E-Devlet Gelişmişlik Endeksi'nde üst sıralarda yer almak için yalnızca devletin e-devlet uygulamalarını geliştirmesi ve Online Hizmetler Endeksinde yükselmesi yetmemekte, iletişim altyapısı ile eğitim göstergelerinin de iyileştirilmesi gerekmektedir. Kısaca ifade etmek gerekirse devletler kendilerini söz konusu alanlarda geliştirdikçe ilgili endekslerdeki konumları da gelişecektir.

Benzer biçimde Bilişim Teknolojileri Gelişmişlik Endeksi'nde de BİT'e yönelik altyapının hazır edilmesi yeterli olmamakta, bu teknolojilerin kullanımı ve kullanım kapasitesinin eğitim yoluyla artırılması da endekste üst sıralarda yer alma koşulu olarak görülmektedir. Bilişim endeksleri, bilişim teknolojilerinin yaygınlığı, erişilebilirliği, kullanımı ve etkinliğini ölçmek, zaman içerisinde meydana gelen gelişmeleri ortaya koymak ve ülkeleri mukayese etmek amacıyla oluşturulan gösterge setleridir.

BİT'te meydana gelen gelişmeler uluslararası rekabetin niteliğini de değiştirmeye başlamış ve ulusal ekonomileri dönüşüme zorlamıştır. Örneğin Avrupa Birliği'nin Lizbon Stratejisi, bilgi tabanlı ekonomiye dönerek dinamik ve rekabet gücü yüksek bir ekonomi haline gelme stratejisinin en kapsamlı örneklerinden biridir.

Diğer yandan, ortaya konulan stratejilerin ve planların başarıya ulaşması, bu süreçlerin doğru ölçütlerle izlenmesi ve uygulamaların yakından takibi ile mümkün olabilir. Stratejinin uygulanmasını ve hedeflere ne ölçüde yaklaşıldığını izlemek amacıyla geliştirilen ölçümleme kriterleri, uygulayıcılar ve karar alıcıların dönüşüm sürecindeki ilerlemeleri değerlendirebilmeleri için temel araçlardan birisidir. Bu açıdan göstergelerin hesaplanarak, varsa gecikme ve hedeften sapmaların ve nedenlerinin anlaşılması gerekli önlemlerin alınabilmesi stratejinin başarıya ulaşmasında kritik öneme sahiptir.

- Endekslerin hesaplanma ilkeleri ne olmalı?

Endeksin ilk etapta amacı, başka bir ifadeyle tam olarak temsil etmesi hedeflenen değişkenler iyi tanımlanmalıdır. Endekslerden zaman içinde süreklilik imkânı sağlaması beklendiğinden, hesaplamada kullanılacak verilerin sürekliliği ve karşılaştırılabilirliğine özen gösterilmelidir. Serideki değişimleri doğru göstermesi bakımından kullanılacak olan hesaplanma yöntemi, endeksin başarısını etkiler. Unutulmaması gereken diğer bir husus ise endeksi oluşturan değerlere verilmesi gereken ağırlıkların seçiminin ve zaman içinde değiştirilmesinin veya sabitliğinin de önemli olduğudur.

-Bilgi toplumu ve e-devlet konusunda yayınlanan hangi endeks, sektörel ve genel olarak hangi performansları ölçüyor?

-E-Devlet Gelişmişlik Endeksi, temel olarak İnternet ve telekomünikasyon altyapısıyla eğitim sektörünün okullaşma ve eğitim seviyesi açısından konumunu gözler önüne sermektedir. ITU tarafından yayımlanan Bilişim Teknolojileri Gelişmişlik Endeksi ise özetle, bir ülkedeki mobil telefon abonelik sayısını ve penetrasyon oranını, İnternet erişimi olan hane sayısını, İnternet'i kullanan nüfus yüzdesini, sabit telefon abonesi sayısını ve penetrasyon oranını, aktif mobil geniş band kullanıcı sayısını ve aktif sabit geniş bant kullanıcı sayısını değerlendirmeye aldığından yine E-Devlet Gelişmişlik Endeksi'ndeki sektörlere benzer bir altyapıyı ölçüyor.

- Gelişmişlik Göstergeleri ve E-Devlet Endeksleri'nde Türkiye, nerede? Son yıllarda düzenli olarak açıklanan E-Devlet Hazırlık Endeksi ile Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) Endekslerinde Türkiye hangi sırada yer aldı?

-BM İnsani Gelişim Endeksi 2012 verilerine göre Türkiye, endekse dahil olan 186 ülke arasında 90. sıradadır. Ülkemiz, BM e-Devlet Gelişmişlik Endeksi'nde önemli yollar katetmesine karşın henüz tam arzu edilen seviyeye ulaşmamıştır. 2012 yılı E-Devlet Gelişmişlik Endeksi verilerine göre, endeksin tatbik edildiği 193 ülke arasında 80. sırada yer almaktadır. ITU tarafından yayımlanan Bilişim Teknolojileri Gelişmişlik Endeksi verilerine göre ise Türkiye, 155 ülke arasında 69. sırada yer alıyor.

Bir bilişimci olarak

Piri Reis

Geçen yıl “Bir bilişimci olarak Evliya Çelebi” başlığı ile bir yazı yazmıştım. Yazıyı yazmamın nedeni genel geçer bir kanı olan “Evliya Çelebi üç beş tane olay anlatmıştır onlar da abartılıdır” yaygın kanısının ne kadar yanlış ve zavallı bir görüş olduğunu anlatıp seyahatnamenin içerdiği bilimsel bilgiye dikkat çekmek istememdi.

Nezih KULEYİN
nezih@semor.com.tr

Değerli okurlar geçen yıl bizde yaygın kanı olarak abartılı hikâyeler anlatan biri olarak bilinen Evliya Çelebi, dünyada gereken saygıyı görmüş UNESCO 2012 yılını Evliya Çelebi yılı olarak ilan etmişti. 2011 Katip Çelebi yılı idi. Bu yıl ise yine UNESCO tarafından Piri Reis yılı ilan edildi. Oysa kimi tarihçilere göre seksen yedi, kimi tarihçilere göre de seksen dokuz yaşında iken Hint Kaptanı Deryası Piri Reis, Kanun-i Sultan Süleyman'ın hattı hümayunu ile kafası vurularak öldürülmüştü. Evliya Çelebi'nin neden zamanına göre çok iyi bir bilişimci olduğunu önceki yazımda anlatmaya çalışmıştım. Şimdi ise Piri Reis'in bizim için ne kadar önemli bir bilişimci olduğunu anlatmaya çalışacağım. NASA tarafından Türkiye Cumhuriyeti'ne gönderilen mektupta uzayda uydulardan çekilen bir fotoğrafın Piri Reis'in Amerika kıyılarını gösteren haritası ile bire bir uyuştugu belirtilmektedir. Piri Reis, yaşadığı çağın teknikleri ile uzaydan çekilen bir harita ile bire bir uyuyacak kadar kesin bir haritayı nasıl çizmiş olabilir. Biz bilişimcileri ilgilendiren tarafı budur.

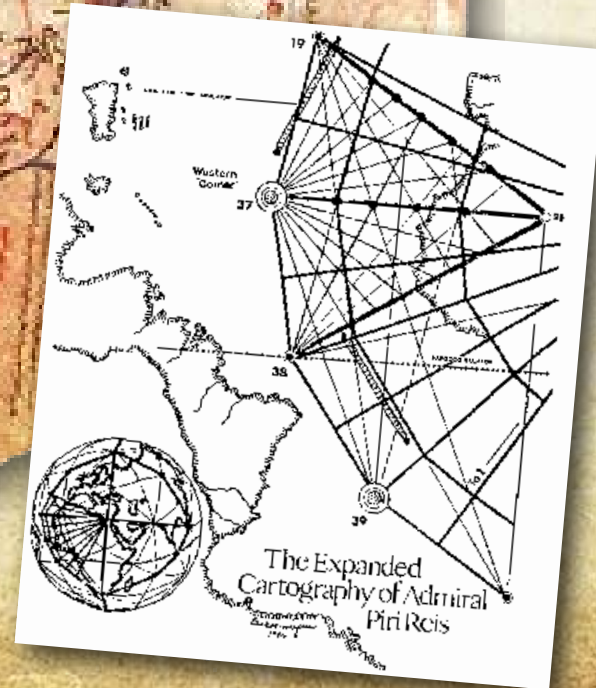
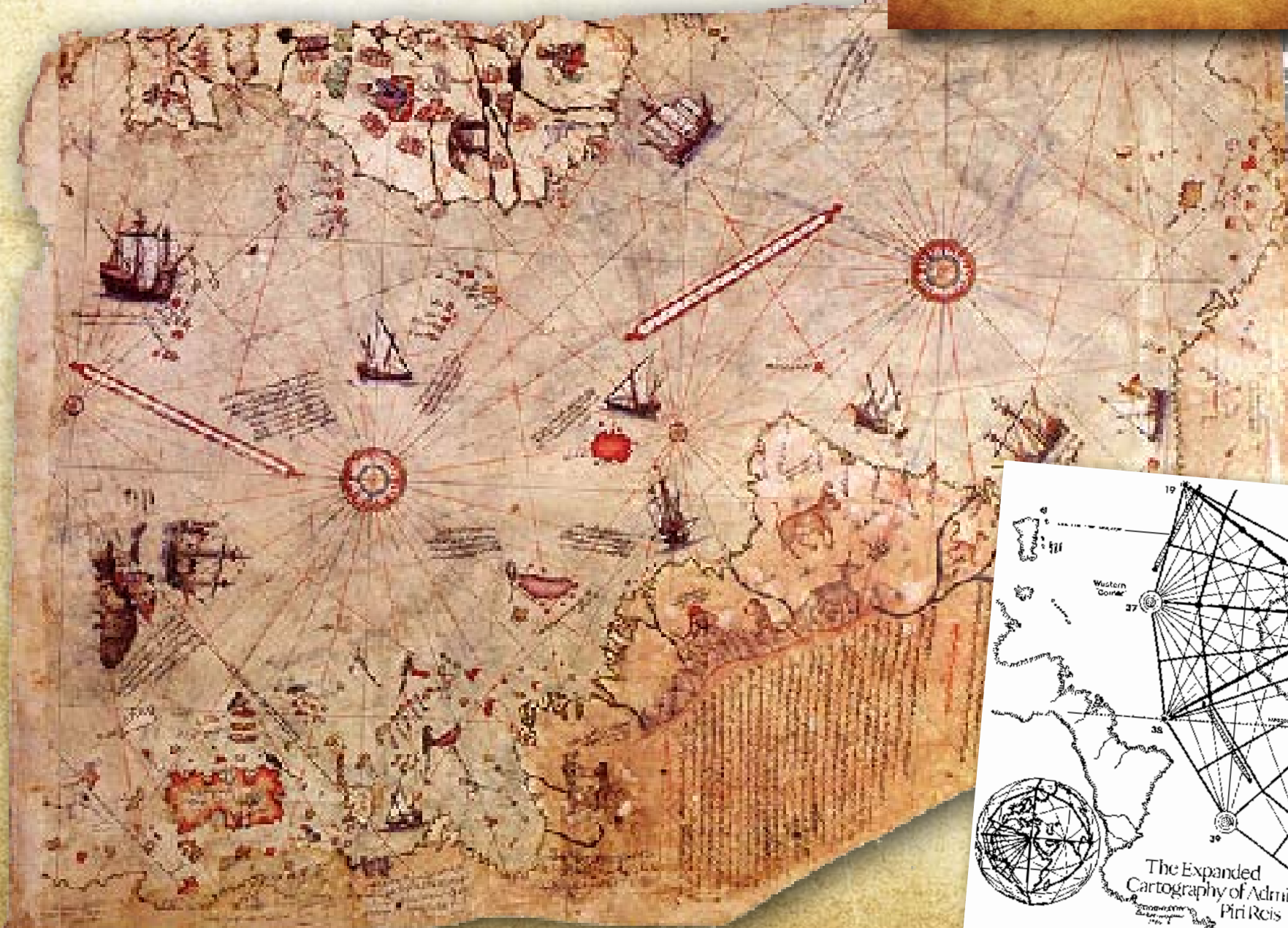
Fatih Sultan Mehmet, yaşadığı yıllarda dünyanın en büyük Astronomu olan Ali Kuşçu'yu İstanbul'a davet ederken kendisine Osmanlı topraklarında attığı her adım için bir altın vermeye söz vermişti. Ali Kuşçu'dan ders alan astronomlar bir derecelik açının sinus'ünü virgülden sonra yedi basamağa kadar doğru hesaplamayı başardılar. Yıllar sonra ikinci Bayazid döneminde bu başarıyı yakalayanlardan birisi olan Mirim Çelebi de Piri Reis'in Çanakkale'de eğitmeni oldu.

Birlikte haritacılık biliminin gelişmesine büyük katkılar verdiler ama en önemlisi çizgisel haritaların doğru bir biçimde eğik olan dünya yüzeyi üzerinde nasıl gösterebileceklerin hesaplayarak bulmuş olmalarıydı. Bu o çağda bilim alanında yapılan en önemli buluştu.

Portekizliler Kitab-ı Bahriye'yi kendi dillerine çevirerek bir klavuz olarak kullanmaya başladıklarında Piri Reis, Kahire'deki zindanda İstanbul'dan gelecek olan ve kendin af edeceğini sandığı fermanı bekliyordu.

Ama zaman değişmiş matematik, astronomi ve felsefe medreselerde okutulması yasak olan dersler arasında kabul edilmeye başlanmış bu dallarla ilgilenen bilim adamları en iyi şartlarla sürgün edilmeye başlanmıştı.

Astronomi ve matematiği bir denizcilik kitabımda bu derece başarı ile birleştiren bir düşün insanını herkesten önce biz bilişimcilerin anlaması ve anması gerektiğine inandığım için öyle bir yazı yazmak gereği duydum. Bir başka yazıda görüşmek üzere.

Kazanmak için mi oynuyorsunuz, yoksa kaybetmemek için mi?

Aslından Çeviri: Makbule Kandakoğlu

Sizi gerçekten neyin motive ettiğini bilin

Hangi durumlarda verimliliğiniz en yüksek seviyededir? Hangi etkenler motivasyonunuzu artırır ya da azaltır? İster kendi performansınızı isterseniz de başka birininkini yönetin, bu sorulara verilen yanıtlar iyi bir yönetimin kalbindeki can alıcı kısmı oluşturur. Sizi ileriye götüren bir strateji, iş arkadaşınız için yararlı olmayabilir. Danışmanınız ya da patronunuz için yararlı olan bir şey de sizin için geçerli olmayabilir. Bu durumlarda kişilik önemlidir.

İşte bir kişinin kişiliğini saptamak için en yaygın araç Myers-Briggs Tip Göstergesidir. Ancak bu ve diğer birçok değerlendirme aracının sorunu, gerçekten performansı tahmin edememeleridir. Bu testler içedönüklük-dışadönüklük derecenizi ya da düşünceye mi yoksa duygulara mı güvendiğinizi gösteren özellikler hakkında bilgi verirler. Neyi yapmayı sevdiğinizi gösterir fakat bunlarda iyi olup olmadığınızı ya da iyi değilseniz de bunu nasıl geliştireceğiniz hakkında çok az bilgi verirler.

Neyse ki, kişileri performanslarını öngörecekt temel kişilik özelliklerine göre gruplayacak bir yol var: Teşvik Odaklı ya da Engel Odaklı Yaklaşım. Aslında bu iki terim akademik psikologlar, pazarlama ve yönetim araştırmacıları tarafından iyi bilinse de, en çok yararlanacak kişiler olan iş yerinde daha verimli iş çıkartmak isteyen ya da diğerlerinin potansiyelini en iyi şekilde kullanmasını talep eden yöneticiler tarafından tam olarak benimsenmiş durumda değildir.

Teşvik odaklı-Engel odaklı yaklaşım

Kişilerin motivasyonel odağı yaşamla başa çıkma mücadelesinde ve isteklerini gerçekleştirmede önemli rol oynar. Motivasyonel odağı teşvik olan kişiler hedeflerini ilerlemeleri için bir yol olarak görür ve hedeflerine ulaştıklarında alacakları ödüle konsantre olurlar. Bu kişiler gayretlidirler ve kazanmak için oynarlar. Bu tarz kişiler riskleri kolaylıkla alabilmelerinden, hızlı çalışmayı sevmelerinden, büyük ve yaratıcı düşüncülerinden fark edilir. Fakat ne yazık ki bütün bu özellikleri bu kişileri hatalara daha meyilli, olayları bir bütün olarak düşünmeme ve işlerin yolunda gitmeme ihtimaline karşı B planlarının olmaması durumuna iter. Bu onlar için ödemek isteyecekleri bir bedeldir. Çünkü en kötü şey girilmemiş bir risk, kazanılmamış bir ödül ve gelişmedeki başarısızlıktır.

Engel odaklı kişiler bunun aksine, hedeflerini sorumlulukları olarak görürler ve güvende kalma üzerine konsantre olurlar. Eğer yeterince çalışmazlarsa ya da dikkatli olmazlarsa neyin yanlış gideceği hakkında endişe ederler. İhtiyatlıdır ve kaybetmemek için oynarlar. Sahip oldukları şeye tutunur ve statükoyu korurlar. Riske karşı genellikle gönülsüzdürler ve işleri daha eksiksiz, hatasız ve dikkatlice düşünülmüştür. Başarmak için yavaş ve titizlikle çalışırlar. Genellikle en yaratıcı düşünür değildirler fakat mükemmel analitik ve problem çözücü yetenekleri vardır. Yapılan çalışmalar genellikle bu tarz kişilerin örgütsel psikologların "geleneksel ve gerçekçi" olarak adlandırdıkları kural ve düzen bilgisi, dikkatli çalışma ve mükemmeliyetçiliğe yatkınlık gerektiren muhasebecilik, teknisyenlik, idarecilik ve üretim işçiliği gibi mesleklerle meşgul olduklarını gösteriyor.

Teşvik Odaklı kişiler ise müzisyenlik, metin yazarlığı, danışmanlık ve araştırmacılık gibi "sanatsal ve araştırmacı" işlere eğilimlidirler. Bu kişiler belirli kalıplardan farklı düşünmeyi yeğleyip yaratıcı ve yenilikçi düşüncenin ödüllendirildiği mesleklerle meşgul olurlar.

Motivasyonel uygunluk

Odak noktanızı bildikten sonra, rol modelinizi seçebilir, sizin ve takımınızın motivasyonunuzu güçlendirecek teşvikler sağlayabilirsiniz. Motivasyonel uygunluk teşvik odaklı kişilerin hevesini, engel odaklı kişilerin de dikkatini arttırmasını sağlayarak işin daha değerli olmasını sağlar böylelikle performansı ve işten alınan memnuniyeti zirve noktasına ulaştırır.

Rol modellerinizi seçme

Öykücülük uzun sürelerdir motivasyon aracı olarak kullanılıyor. Yapılan çalışmalar gösteriyor ki teşvik odaklı kişiler yüksek performanslı bir satış temsilcisi ya da çok etkili birtakım lideri gibi ilham verici rol modeller hakkında hikâyeler duydukları zaman motive olurken, engel odaklı kişiler bunun aksine, yapılmaması gereken bir hikâyeyi duydukları zaman etkilenirler. Birey olarak sizde en çok yankı uyandıran hikâyelere dikkat kesilirsiniz. Fakat bir çalışma arkadaşı ya da patron olarak paylaştığınız hikâyelerin diğerleri için de ilham verici olmasına dikkat etmelisiniz.

Son yapılan çalışmalar; teşvik odaklı çalışanlar yaratıcı çözümleri destekleyen, uzun

dönemli vizyon sahibi, işleri hareketlendirmek için yollar arayan dönüşümsel liderler ile daha da kendilerini geliştirdiklerini, engel odaklı çalışanların ise kuralları ve standartları önemli gören, statükoyu koruyan etkileşimsel liderler ile daha iyi çalıştıklarını göstermiştir. Bu durumda eğer kişiler kendilerine uyan bir lider ile çalışırlarsa yaptıkları işe daha çok değer verip kurumda kalıcı olmaya çalışırlar.

Hedefin çerçevesini çizmek

Bazen hedefi belirlerken kullandığınız dilde ya da düşünce tarzınızda yaptığınız küçük oyunlar sonuçta büyük değişikliklere sebep olabilir. Bu konuya Almanya’da yapılan bir çalışma örnek olarak verilebilir: Saygın bir yarı profesyonel futbol liginde koçlara oyuncularını yüksek stres altında penaltı atışlarına hazırlamaları söylendi. Bunu yaparken de şu iki cümleden birini kullanmaları sağlandı.

- “5 penaltı atışı yapacaksınız, isteğimiz en az üç tanesini skorla sonuçlandırmanızdır.”

Ya da

“5 penaltı atışı yapacaksınız, atışlardan iki tanesinden fazlasını kaçırmamak zorundasınız.”

Pratikte bu iki söylem aynı şeyi ifade ediyor olmasına rağmen gerçekteki etkileri farklı oldu. Daha önceden motivasyonel odakları tespit edilen oyuncular, kendileri için uygun ifadeler söylenildiğinde daha iyi performans gösterdikleri ortaya çıktı.

Geri dönüş yapma ve isteme

Hedefler motivasyonel uygunluk çerçevesinde bir kez belirlendikten sonra bu uygunluğu doğru çeşit geri bildirim yaparak sağlayabilirsiniz. Teşvik hedefli kişiler yaptıkları iyi işler için övgü aldıkları zaman daha iyi çalışma eğilimi gösterirken, engel odaklı kişiler eleştiriye karşı daha duyarlıdır. Örneğin bir araştırmada teşvik odaklı kişiler yaptıkları işin ortasında, “hedefe giden yol üzerinde” olduklarına dair bilgilendirildiklerinde, “hedefin gerisinde” oldukları ve daha çok çalışmaları gerektiği söylendiği duruma göre daha çok motive oldukları ve daha çok çalıştıkları görülmüştür. Engel odaklı kişilerde ise bu durumun

tersi söz konusudur. Hedefin gerisinde oldukları söylendiğinde daha çok motive oldukları görülmüştür.

Teşvik etmek

Motivasyonel uygunluğu sağlamanın bir diğer yolu da somut teşviklerdir. Motivasyonel odağa ilişkin olmayan bir teşvik kullanılması demotivasyona sebep olabilir. Örneğin Meksika Körfezi’nde yaşanan petrol sızıntısı ve BP’nin halkla ilişkilerinde yarattığı facia sonrasında yeni CEO Bob Dudley çalışanlar için primlerin kurallarını değiştirdi. Güvenliği arttırma prim için tek kriter haline getirildi. Bunun bir sonucu olarak gerçekten güvenliği arttırmak yerine sorunların örtbas edilmesi durumuyla karşılaşıldı. Prim düşüncesi kişilerin daha çok risk alma isteğine sebep oldu. Bununla beraber bir diğer önemli hata yüzüstüne çıktı. Kişileri güvenlik için ödüllendirmenin zayıf bir motivasyon aracı olduğu görüldü. Bunun aksine güvenlik standartlarına uyulmadığı takdirde verilen prim paralarının geri alınması gibi cezalar daha doğru motivasyon aracı olduğu görüldü.

Kişilikler uyuşmadığı zaman

Kurumlar için düşünüldüğünde aralarındaki muhtemel iletişimsizliğe ve çatışmaya rağmen bu iki tip kişiler kurumun başarısı için gereklidir. Önemli olan kendimizin ve çalışma arkadaşlarımızın kişiliğini biliyor olmamız ve en iyisini ortaya çıkartacak şekilde davranmamızdır. Geçen 20 yılı aşkın zaman diliminde, 21 ülkede 12 500 ün üzerinde özel, kamu, askeri ya da devlet kurumlarında yapılan araştırma sonucunda değişik tip kişiliklerin birlikte çalışması ancak birbirlerini taktir etmemesi durumunda neler olduğu araştırılmış ve ortaya aşağıdaki sonuçlar çıkmıştır.

Kaynak: Do You Play to Win or Not to Lose ?By Heidi Grant Halvorsonand E. ToryHiggings
Harvard Business Review March 2013- ss:117-120

Teşvik Odaklı Amir

+

Engel Odaklı Çalışan

=

DÜŞÜK
PERFORMANS

Amir çalışanını kendisi için bir tehdit olarak görmez, ancak net hedefler verme konusunda başarısızlığa uğrayabilir, çalışanının tam performansını kullanamaz

Teşvik Odaklı Çalışan

+

Engel Odaklı Çalışan

=

GERGİNLİK

Her iki çalışanın zıt yaklaşımları gerginliğe sebep olabilir. Birisi diğerini tehdit olarak görürken diğeri önüne konulan engeller karşısında hayal kırıklığına uğrayıp açıkça meydan okuyabilir.

Teşvik Odaklı Amir

+

Engel Odaklı Amir

=

GÜÇ SAVAŞI

Yükselme Odaklı amir , diğer amiri belli etmeden zarar verirken başarıyı önem verirken, Önleme odaklı amirde eleştiri yağmuruna tutabilir, diğerinde buna dahil edebilir.

Engel Odaklı Amir

+

Teşvik Odaklı Çalışan

=

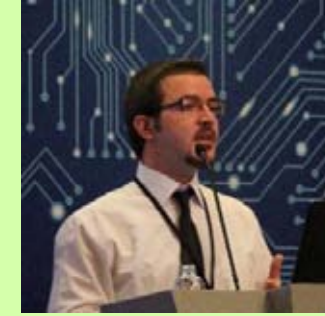
BASKI TAKTİĞİ

Amir çalışanını tehdit olarak görebilir bu yüzden çalışanını kısıtlayabilir. En sonunda çalışan kaybına sebep olunabilir.

On-line marketing

Gündemimizde iş ve yaşam konuları var ve öncelikle kendi sektörüm olan “On-line marketing” konularından söz edeceğim. Daha sonra da bu alandaki iş yaşamında karşımıza çıkan önemli konulara değineceğim. “On-line marketing” yani Türkiye’deki adıyla “Dijital marketing!” son 7 yıldır her gün hayatımızda olan tüm ortamlarda mevcut. “Online Marketing”i arzu ederseniz biraz kategorilendirelim. Pazarlamanın arama kısmında Arama Motoru Pazarlamacılığı (Search Engine Marketing- SEM) ve Sosyal Medya Optimizasyonu (Social Media Optimization- SMO) ile son bir yıldır günümüzün popüler ortamı SMO’nun bir alt dalı olabilecek bir ortam olan Sosyal Arama Optimizasyonu (Social Search Optimization- SSO) yer alıyor.

Aykut Aslantaş
TBD Genç Ankara
Yönetim Kurulu Üyesi

Öncelikle SEM’in alt kategorilerinden söz edersek bu kategorileri şu şekilde ayırabiliriz.

- Arama Motoru Optimizasyonu (Search Engine Optimization- SEO)
- Elektronik Mail Pazarlama (E-Mail Marketing)
- Virüs Pazarlama (Viral Marketing)
- Video Pazarlama (Video Marketing)
- Ortak Pazarlama (Affiliate Marketing)
- Blog Pazarlama (Blog Marketing)
- Online İtibar Yönetimi (Online Reputation Management)
- Online Kıyaslama (Online Benchmarking)

Biliyorsunuz ki, “pazarlama”nın temel olarak dört P kuralı var ve üniversite yıllarında “İşletmeye Giriş 101” dersini alanlar bu kelimelere aşinadırlar:

- Product (Ürün)
- Price (Maliyet)
- Place (Yer)
- Promotion (Promosyon)

2013 yılındayız ve ülkemizde İnternet kullanım oranının yüzde 47 ile yüzde 50’lere yakın olduğu bu zamanlarda artık yukarıdaki bu temel kural 5P olarak anılmaya başlanmıştır. Yeni P’nin açılımı “People” yani kullanıcılar, yani biz...

Böyle bir ortamda tüm etkinin üzerimizde olması ve her sonucun bize bağlı olması ne kadar mutluluk duyulacak bir durum olsa da bir o kadar da ürkütücü bir durum. Günümüzde her 2 kişiden 1 kişi İnternet’e desktop üzerinden giriş yapıyor. Bu alanda yapılan güzel bir araştırmayı sizlerle paylaşmak istiyorum. Kaspersky Lab tarafından yapılan araştırmada çevrimiçi servislerden en çok e-posta servisini kullanan Türk İnternet kullanıcılarının yüzde 89’u her gün e-postalarını kontrol ediyor. Global ölçekte bu oranın yüzde 86 olduğunu görüyoruz. Türk kullanıcılar

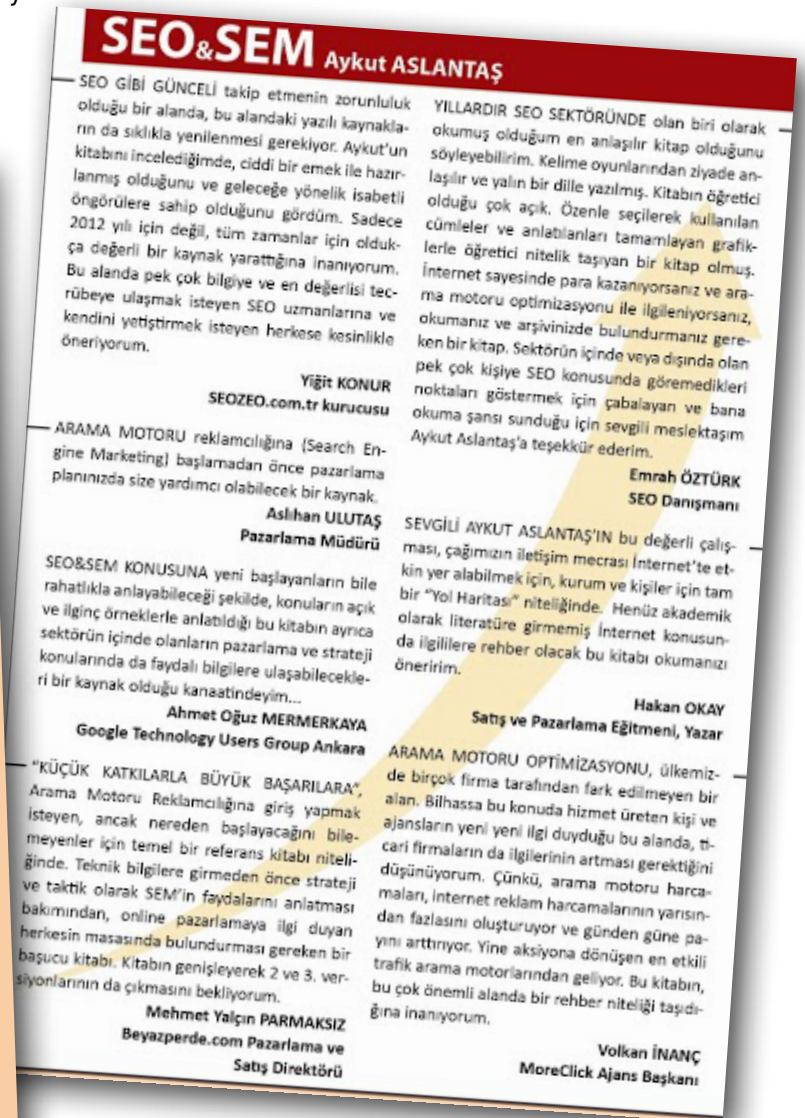
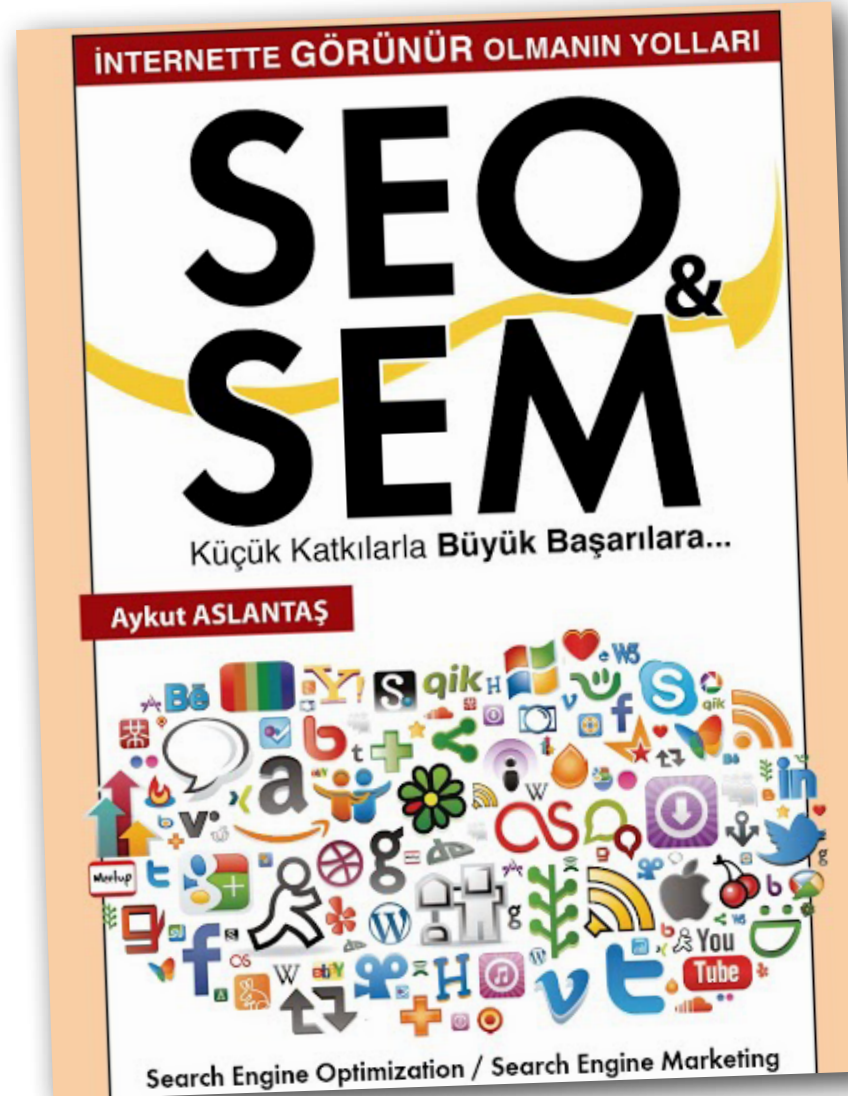
arasında ikinci en popüler servis ise sosyal ağlar. Türk İnternet kullanıcılarının yüzde 78'i her gün sosyal ağları ziyaret ediyor, dünya çapında bu oran yüzde 73. Araştırmada Türk İnternet kullanıcılarının çoğunun İnternet'i multimedya eğlence aracı olarak kullanıyor olması dikkatimizi çekiyor. Kullanıcıların yüzde 75'i her gün radyo dinlerken, yüzde 82'si video izliyor. Yüzde 64'ü boş vakitlerinde oyun oynuyor ve yaklaşık yüzde 61'i ücretsiz yazılım araştırması yapıyor. Türk kullanıcılarının yüzde 70'inin her gün çevrimiçi alışveriş yapıyor olması dikkatimizi çekiyor, bu oran dünya çapındaki çevrimiçi bankacılık işlemleri açısından yüzde 69.7 olarak gerçekleşiyor. Yani, dünya genelinde ve Batı Avrupa'da İnternet bankacılığı popülaritesi Türkiye'ye oranla yaklaşık yüzde 1 daha düşük. Araştırmaya katılanların çoğu "İnternetsiz bir hayatı hayal bile edemediklerini" belirtiyor. Son cümle sanırım bizlere neden ürkütücü olduğunu biraz açıklayabilmiştir. 2012 yılının Ekim ayında yayınlanan ve tüm kitapçılarda yer alan "SEO & SEM Küçük Katkılarla Büyük Başarılar" kitabıma yazmaya çok farklı bir karar alarak başladım. Türkiye'de ki bu alana bakış açısını her

seminer ve eğitimimde dile getiriyordum. Ama maalesef insanlar bu bakış açısını değiştirmeden çalışma yaptıkları için her zaman algoritmaya ve ya arama motorlarını kötüleme yollarına (Biz Türkler her zaman kısa ve kolay yolu seçmeyi tercih ederiz) gidiyorlardı. Bu sonuçlar beni çok fazla üzdü ve bu bakış açısını değiştirmek için bu kitabı yazmaya karar verdim. Yakın zamanda da ikinci kitabımı yazacağım. İkinci kitabımda biraz önce söz ettiğim kullanıcı etkileşimleri ve bunların bizlere verdiği pozitif ve negatif dönüşlerini paylaşacağım. Çok basit gibi gözükse de bunlar çok önemli konulardır. Örnek vermek gerekirse yapılan araştırmalara göre Türkler kelime aramaları oranlarına yaklaşımla da yüksek oradan cümle aramaları yapmaktadır. Mesela "araba kiralama" araması yerine "Araba kiralaması nasıl yapılır?" veya "Jön Türk" yerine "Jön Türk nasıl olunur?" gibi aramalar gün geçtikçe artmaktadır. Bu konular ile ilgili de artık yardımcı siteler de açılmaya başladı. "Nasilolunur.net" gibi 😊 "Online marketing" iş hayatına girmeyi düşünüyorsanız öncelikle yurtdışındaki araştırma ve makaleleri okumakla başlamanız gerekir. Çünkü bu alanda gerçekten Türkiye'de akademik olarak

yurtdışına oranla çok az makale bulabiliyoruz. Türkiye'de akademik olarak tamamen bu alana odaklı bir bölüm olmadığı için bu gelişimimiz de diğer ülkelere oranla daha geride kaldı. Yüksek lisans derslerinde son zamanlarda "Search Marketing" ve "Online Marketing" konulu dersler verilmeye başladı ama ne zaman bu konu ile ilgili bölümler açılacak merakla bekliyor olacağız. Şimdi Türk insanının sanal ortama bakışına (kullanım kolaylığı, kullanıcı etkileşimi

v.b gibi) bir göz atalım. Burada dikkatli olmamız gereken en önemli kısım ise İnternet'i kullanan kesimin yaş aralığı, eğitim seviyesidir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) araştırmalara göre, en fazla 18-34 yaş aralığında kullanıcının aktif olarak İnternet'e giriyor. Eğitim seviyesi olarak yüzde 31 oranında ilkokul ve altı eğitim seviyesi, yüzde 30 oranında lise eğitim seviyesi, yüzde 24 ortaokul ve son olarak yüzde 15 üniversite ve üniversitesi üstü eğitim seviyesi olduğu ortaya çıkıyor.

Bu sonuçlar, iş hayatının ne denli zor olduğu ve sürekli olarak güncel olmak zorunluluğuna sahip olunması gerektiğini gösteriyor. Bol İnternetli günler diliyorum 😊

“Bilişim Yıldızları” yarışmasıyla değişimi yakala!..

Bilişim Yıldızları e-Dönüşüm Yarışmasına başvurular başladı. “Değişimi Yakalayın” sloganıyla başlatılan yarışmanın ödül töreni, 12 Haziran 2013’te yapılacak.

5. yılına giren Bilişim Yıldızları Yarışması, bu yıl da yine Türkiye’de bilişimde değişimin ve dönüşümün öncülüğünü yapmayı hedefliyor. İnternet tabanlı dönüşüm projelerinin değerlendirilip ödüllendirildiği en geniş kapsamlı yarışma olan Bilişim Yıldızları e-Dönüşüm Yarışması, özel sektör, KOBİ’iler, sivil toplum kuruluşları (STK), yerel yönetimler, genç girişimciler ve üniversite öğrencileri gibi birçok farklı kesime hitap ediyor. Yarışma Ulaştırma Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) ve etkin bilişim STK’ları tarafından destekleniyor.

2013 Bilişim Yıldızları e-Dönüşüm Yarışması’nda, “e-belediye”, “e-eğitim”, “e-genç”, “e-hizmet”, “e-inovasyon/girisimcilik”, “e-ticaret” ve “e-üniversite mobile” olmak üzere toplam 7 farklı kategoride ödül verilecek. Her kategoride ilk üçe girenler belirlenerek sertifikaları verilirken, 1. olan en iyi e-dönüşüm çözümü, ödül töreninde ödülünü alacak. Ayrıca halk oylamasında en yüksek oylamayı alan halkın birincisi özel halk ödülü ve e-engelsiz jüri ödülü verilecek.

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) tarafından oluşturulan Değerlendirme Kurulu’nda bu konuda Türkiye’nin en yetkin uzmanlar ve bilirkişiler yer alıyor. Yarışma ile ilgili her türlü bilgi ve başvurularınız için www.bilisimyildizlari.com adresini ziyaret edebilirsiniz.

Bilişim Muhabirleri Derneği'ne yeni yönetim

15 yılı geride bırakan BMD, Olağan Genel Kurulu, 12 Nisan 2013'te yapıldı. Yeni Yönetim Kurulu Başkanlığı'na Musa Savaş seçildi.

20 Şubat 1998'de Türkiye'de bilgi teknolojileri alanında görev yapan basın mensupları tarafından kurulan Bilişim Muhabirleri Derneği (BMD), 12 Nisan 2013'te Olağan Genel Kurulu'nu gerçekleştirdi. Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşmesi sürecine katkıda bulunmayı amaçlayan BMD'nin yeni Yönetim Kurulu'nda Musa Savaş, Ahmet Usta, Cem Kıvırcık, Mine Akça, Serhat Ayan, Özgür Çetin ve Yusuf Çağlayan yer aldı. Yapılan seçimlerde derneğin yeni başkanı Musa Savaş oldu. Genel kurul sonrasında açıklama yapan yeni başkan Savaş, "Türkiye'nin en önemli konu başlığı teknolojinin etkin kullanımı ve yaygınlaşması için çalışmaları hızlandıracağız" dedi.

Başta son yönetim olmak üzere bugüne kadar derneğe emeği geçen herkese teşekkür eden Savaş, konuşmasında şunları söyledi: "Türkiye'nin 2023 hedefleri arasında en önemli konu başlıklarından biri olan bilgi ve iletişim teknolojileri alanında Bilişim Muhabirleri Derneği çok önemli bir yere sahip. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin Türkiye'de daha iyi algılanması ve kitlelere yayılması için tüm bilişim muhabirleri olarak üstlendiğimiz sorumluluğun bilincindeyiz. Bu anlamda gerek bilişim muhabirlerinin sayısının artırılması gerekse daha donanımlı bir hale getirilmesi için geçmiş dönemde başlatılan çalışmaları hızlandırarak devam ettireceğiz."

TBV Başkanlığı'na Eczacıbaşı yeniden seçildi

19. Olağan Genel Kurul Toplantısı'nı 8 Nisan 2013'te gerçekleştiren Türkiye Bilişim Vakfı (TBV), Faruk Eczacıbaşı'nı yeniden Yönetim Kurulu Başkanlığı'na getirdi.

Türkiye Bilişim Vakfı (TBV), 19. Olağan Genel Kurul Toplantısı'nı 8 Nisan 2013'te gerçekleştirdi. Levent'teki Kanyon ofis 22. kat toplantı salonunda geniş katılım ile yapılan Genel Kurula katılan delegelere, vakfın 2012 yılı faaliyet raporu ve mali tabloları ile 2013 için planlanan çalışma planı ve bütçe ile ilgili bilgiler verildi. Geleceğe dair yeni hareket planlarının oluşturulduğu Genel Kurulda, 2 yıl süre ile görev yapacak yeni Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulu asil ve yedek üyeleri de belirlendi. Yapılan seçimlere göre, TBV Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Eczacıbaşı olurken, TBV'nin yeni Yönetim Kurulu Asil Listesi'nde şu isimler yer aldı:

Kemal Cılız (TÜBİSAD Başkanı), Turhan Menteş (Türkiye Bilişim Derneği Yönetim Kurulu Başkanı), Bülent Gönc (Sistem Organizasyon Strateji ve Yönetim Danışmanlık, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı), Cemil

Arıkan (Sabancı Üniversitesi Öğretim Üyesi), Ruşen Yaygın (INTERPRO Yayıncılık Araştırma ve Organizasyon Hizmetleri A.Ş., Yönetim Kurulu Başkanı), H. Çağatay Özdoğru (Esas Holding A.Ş. İcra Kurulu Üyesi), Gülseli Zeren Karadere (IBM Türk Ltd. Şti.), Mehmet Sezer (XEROX Genel Müdürü), Mehmet Nalbantoğlu (Koç Sistem Bilgisayar Sistemleri A.Ş., Genel Müdürü), Ali Saydam (Bersay Stratejik İletişim Danışmanlığı Yönetim Kurulu Başkanı), Çetin Uygun, Vural Yılmaz (İstanbul Kültür Üniversitesi Rektör Danışmanı), Cengiz Ultav (Vestel, İcra Kurulu Üyesi), Fikret Üçcan (Bilkent Üniversitesi, Öğretim Üyesi), Müjdat Altay (Nortel Netaş, Genel Müdürü), Mustafa Çağan (Microsoft Bilgisayar Yazılım Hiz. Ltd. Şti., Pazarlama ve Ürün Gruplarından Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı), Burak Büyükdemir (Goril Bilişim ve Yayıncılık A.Ş., Yönetim Kurulu Başkanı), Ayşegül İlideniz (Intel Ortadoğu/Türkiye/Afrika Bölge Direktörü), Ahmet Öngün (GANTEK Bilgisayar

Danışmanlık TİC. A.Ş., Genel Müdürü), Yasin Beceni (BTS Hukuk, Ortak Kurucu), Erol Bilecik (Index CEO'su), Ümit Cinalı (CISCO Genel Müdürü), Hasan Süel (Vodafone, Genel Müdür Yardımcısı), Behçet Envarlı (Dijital Türkiye Platformu Koordinatörü), Berrin Benli (Novusens, Ortak Kurucu), Koray Öztürkler (Turkcell A.Ş. Genel Müdür Yardımcısı), Tahsin Yılmaz (Türk Telekomünikasyon A.Ş., CEO'su), Berç Çubukciyan (HP Türkiye), Arda Kutsal (Webrazzi, CEO'su), Barış Özistek (Türkiye Dijital Oyunlar Federasyon Başkanı), Tunç Taşman (AVEA A.Ş., Genel Müdür Yardımcısı) ve Sina Afra (Markafoni Genel Müdürü).

"AB'nin yol haritalarını, ülkemiz için de yol haritası olarak benimsiyoruz"

TBV Yönetim Kurulu Başkanı Eczacıbaşı, Genel Kurul'da yaptığı konuşmada Türkiye'nin son 10 yılda kaydettiği gelişimi şu şekilde özetledi:

"Ülkemizde fiber ve mobil İnternet'teki büyüme ile 2012'de 20 milyonu aştı. Bir yılda 6 milyon yeni abone. Cepten İnternet'e girenlerin sayısı 4.9 milyondan 10.1 milyona çıktı. Fiber İnternet kullanıcı sayısı 645 bin. 3G abone sayımız 41 milyon 800 bin. Ülkemizde twitter kullanıcı sayısı 9.6 milyona ulaştı. Günde toplam 8 milyon Türkçe tweet atılıyor. Facebook kullanıcı sayısı 31 milyon 247 bin 120. Dünyada 6., Avrupa'da ise ilk sıradayız. Bu rakamlar, Türkiye'nin, küresel bağlantıya doğru koştuğunun kanıtları. İnternet Tahsisli Sayılar ve İsimler Kurumu (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers - ICANN) Türkiye'nin sahip olduğu bu dinamizm nedeniyle İstanbul'u, Singapur ve Los Angeles ile birlikte üç uluslararası kavşak

noktasından biri yapmaya karar verdi." TBV'nin 2012 çalışmalarına da değinen Eczacıbaşı, geçen yıl Avrupa Birliği'nin (AB) belirlediği Dijital Gündem Stratejisi'nin yaygın uygulamasını sağlamak amacıyla ilan ettiği "Going Local" hareketi kapsamında, Türkiye olarak yapılması gereken çalışmaların planlanması ve gerçekleştirilmesi için Dijital Türkiye Platformu olarak Avrupa Dijital Gündemi'ne Uyum Projesi'nin başlatıldığını anlattı. Dijital Türkiye Platformu ve Digital Europe'un Digital Agenda 2020 vizyonu

ile Türkiye'nin 2023 hedefleri arasında "ilke olarak" fark olmadığına dikkat çeken Eczacıbaşı, her iki öngörünün de kalkınmayı ve refahı artırıcı adımlar önerdiği, bunun bilgi ve iletişim teknolojilerinin itici ve hızlandırıcı gücü ile yapılmasını öngördüğünü belirtti. Eczacıbaşı, sözlerini şöyle tamamladı: "Türkiye'de kamu ve sivil toplum hep birlikte 2023 Vizyonu'na doğru kilitlenmiş durumda. Bu durum, AB'nin kendi 2020 Vizyonu'yla büyük ölçüde paralellik içinde. Türkiye'nin AB üyelik adaylığının ulusal bir hedef olduğunu düşünerek, AB'nin yol haritalarını, ülkemiz için de yol haritası olarak benimsiyoruz. AB'nin 2020 hedeflerini, ülkemizin ekonomik ve sosyal büyüme hedefleri olarak kabul ediyoruz."

KISACA

Sözü uzatmaya gerek yok. Türkiye Bilişim Derneği olarak yeni dönemde bugüne kadar yapılan çalışmalar ve yapılacaklar kısaca şöyledir:

Simge

İ. İlker Tabak*
ilker.tabak@bilisim.com.tr

TBD 29. Olağan Genel Kurulu yapıldı. Yeni dönem yönetim, denetim ve onur kurulu göreve başladı.

Bu Genel Kurul'da üyelikle ilgili bazı tüzük maddelerinde değişiklik yapıldı; kapsamlı değişiklik için çalışmalar başlatıldı. Değişiklikler eylül ayı içinde düzenlenecek olağanüstü genel kurul ile kesinleştirilecek.

TBD'nin Kuruluş yıldönümünde, 22 Nisan'da Anıtkabir'deki törende, Atatürk'ün manevi huzurunda buluşarak mozoleye çelenk koyup saygı duruşunda bulunduk.

Türkiye Bilişim Derneği olarak geleceğimizin güvencesi çocuklarımızla birlikte TBD'nin kuruluşunu ve "23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı"nı bu yıl da büyük bir coşku ve neşe ile kutladık.

TBD Yönetim Kurulu olarak, 25 Nisan'da Kalkınma Bakanı Sn. Cevdet Yılmaz'ı ziyaret ettik. 10. Kalkınma Planı çalışmalarına ve buna paralel olarak hazırlanan yeni "Bilgi Toplumu Stratejisi"ne katkı vereceğimizi belirttik. Yönetim olarak ayrıca, BTK Başkanı Sn. Tayfun Acarer'i de 2 Nisan günü ziyaret ettik.

BİMY'20 Etkinliğini yoğun bir katılım ile gerçekleştirdik. Bilgi İşlem Merkezi Yöneticilerinin gündemindeki konuları masaya yatırdık; gündemlerine yeni konuları almalarını sağladık.

Avrupa Profesyonel Bilişim Dernekleri Konseyi (CEPIS) toplantılarına katılım sağladık. 2013 yılı sonbahar toplantısının Türkiye'de yapılması için girişim başlattık.

TBD Danışma Kurulu (Eşgüdüm Kurulu) toplantısının yapılması için çalışmaları başlattık.

Bilişim Dergisi'ni yayımlamayı sürdürdük. İngilizce bölümler de hazırlanacak. 15. Kamu Bilgi İşlem Birim Yöneticileri (KAMUBİB-15) Etkinliği Mayıs 2013'te yapılacak.

3. Uluslararası Bilişim Hukuku Kurultayı (UBHK) haziran ayında İzmir'de yapılacak.

Bütün bu çalışmaların yanı sıra TBD tarafından gerçekleştirilen tüm çalışmalar için başarımlar ölçütleri de, üyelerimizle birlikte somut olarak belirlenmeli. Bu ölçütler genel tanımlar biçiminde, etkinlik bazlı ya da çalışma grubuna özel olarak tanımlanmalıdır.

Kısaca,

Kalkınmanın simgesi olarak "Bilişim teknikbilimi"nin kamu yararına kullanılmasında önemli bir araç olan TBD'nin yapacağı her türlü çalışmada tüm TBD üyelerinin görüşlerini, isteklerini ve eleştirilerini paylaşarak katkı vermelerini dilerim...

Ömer Özdemir'i kaybettik

Hacettepe Üniversitesi Bilgisayar Müh. Bölümünden emekli olduktan sonra görev yaptığı TBD'nin eski çalışanlarından (1987-2007) sevgili Ömer ağabeyimizi (Özdemir) 16 Nisan 2013 günü kaybettik. Kendisini rahmet ve saygı ile anıyorum. Ailesine, yakınlarına ve arkadaşlarına başsağlığı ve sabır diliyorum.

(*) Bs. Müh., Bilişim Ltd. Paz. ve Satış Md.
Türkiye Bilişim Derneği Yönetim Kurulu II. Başkanı

TBD İstanbul Şube Başkanı Ahmet Tosunoğlu: Bir organizasyonda başkan, dışarıya karşı derneğin görünen yüzüdür

İki yıllık master plan yaptıkları ve bir yıllık faaliyetlerini belirlediklerini söyleyen Tosunoğlu, bu yıl Bilişim Yıldızları e-Dönüşüm Yarışması'nı İstanbul Bilişim Kongresi'nin içerisinde değil, bağımsız olarak gerçekleştireceklerini açıkladı.

Aslıhan Bozkurt

BİLİŞİM Dergisi Mayıs sayısında, TBD İstanbul Şube Başkanlığı'na yeni seçilen Ahmet Tosunoğlu ile yaptığımız röportaja yer veriyoruz.

1996 yılında TBD ile tanışan, 1997'den 2000'e kadar BIM-Kulüp yürütme kurulunda aktif olarak görev yapan ardından TBD İstanbul Şube Yönetim Kurullarında kesintisiz görev üstlenen Tosunoğlu, Bilgisayar Programcısı, Sistem Analisti, Proje Yöneticisi ve Bilgi İşlem Müdürü olarak çalışmış. Kartal Belediyesi'nde Başkan Danışmanı, Marmara Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu'nda Öğretim Görevlisi ve Danışma Kurulu üyeliğinde bulunan Tosunoğlu, 2009'dan itibaren İGDAŞ İstanbul Gaz Dağıtım A.Ş.'de Bilgi Sistemleri Müdürü olarak görev yapıyor.

"İstanbul Şubenin kuruluşundan bugüne geçtiği tüm kilometre taşlarını iyi biliyorum" diyen Tosunoğlu, "Bir önceki dönemden aldığım bayrağı bir sonraki döneme çitayı daha da büyüterek devretmek istiyorum" dedi.

Yeni dönemde yönetim kurulu olarak "toplum kesimlerine dokunmak" ve yeni projeler üretmeyi hedeflediklerine değinen Tosunoğlu, bunun için iki yıllık master plan yaptıklarını ve bir yıllık faaliyetlerini belirlediklerini söyledi. Faaliyetlerini çalışma grupları üzerinden yapmayı düşündüklerini anlatan Tosunoğlu, bu nedenle birçok çalışma grubunu aktif hale getirmek istediklerini bildirdi.

"Küçük olsun benim olsun değil, büyük olsun hepimizin olsun" anlayışına sahip olduğunu vurgulayan Tosunoğlu, bu nedenle diğer STK'larla ne kadar işbirliği yapılabilirse o kadar çok güçlü olunacağına inanıyor.

Bu yıl Bilişim Yıldızları e-Dönüşüm Yarışması'nı İstanbul Bilişim Kongresi'nin içerisinde değil, bağımsız olarak 12 Haziran 2013'te Bahçeşehir Üniversite'sinde gerçekleştireceklerini açıklayan Tosunoğlu, Akıllı Şehirler Kongresi'nin de 12-13 Kasım 2013'te Kadir Has Üniversitesi'nde yapılacağını duyurdu.

Üyelerin dernekte aktif görev almalarını sağlamak için faaliyetleri çalışma grupları üzerinden yapmayı faaliyet sayısını artırmayı ve sosyal etkinlikleri hedeflediklerini bildiren Tosunoğlu, üyelerle "Bilgilendirme ve Değerlendirme" toplantıları düzenlemeyi planladıklarını söyledi.

Tosunoğlu, İstanbul Şube'de yönetim kurulu, denetim kurulu ve onur kurulu olarak amatör bir ruhla birbirine inanan güçlü bir ekip olarak çalıştıklarını vurguladı.

-Türkiye Bilişim Derneği (TBD) İstanbul Şube Başkanlığı'na yeni seçildiniz. Öncelikle Ahmet Tosunoğlu kimdir?

-1970 yılında Giresun'da doğdum. Ankara Üniversitesi Bilgisayar Programcılığı ve Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi mezunuyum. 1990-1992 yılları arasında Grolier Hachette A.Ş.'de Bilgisayar Programcısı olarak çalıştım. 1992-2004 yıllarında Alemdar Holding A.Ş.'de sırasıyla Sistem Analisti, Proje Yöneticisi ve Bilgi İşlem Müdürü olarak görev yaptım. 2004-2008 yılları arasında Uzman Bilgi Teknolojileri Eğitim ve Danışmanlık Ltd. Şirketinde Genel Müdürlük görevini yürüttüm.

2008-2009 yılları arasında Alemdar Holding A.Ş.'de bilişim teknolojileri (Information Technologies-IT) koordinatörü görevini sürdürürken aynı zamanda

Kartal Belediyesi'nde Başkan Danışmanı olarak görev yaptım. 2000-2001 Eğitim Döneminde Marmara Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu'nda Öğretim Görevlisi olarak görev yaptım. Ayrıca bu dönem içerisinde Marmara Üniversitesi Teknik Bilimler MYO Danışma Kurulu üyeliğinde bulundum.

2009 yılından itibaren İGDAŞ İstanbul Gaz Dağıtım A.Ş.'de Bilgi Sistemleri Müdürü olarak görev yapıyorum.

- Yolunuz, ne zaman ve nasıl TBD ile karşılaştı? TBD ile daha önce nasıl bir iletişiminiz vardı?

-Henüz İstanbul Şube kurulmadan önce 1996 yılında BIM-Kulüp yapılanması sırasında o dönem Alemdar Holding A.Ş.'de Bilgi İşlem Şefi görevini yürütürken Bilgi İşlem Müdürüm olan Füsun Sarp Nebil sayesinde TBD ile tanıştım. 1997 yılından 2000 yılına kadar BIM-Kulüp yürütme kurulunda aktif olarak görev yaptım ve ardından 2000 yılında TBD İstanbul Şube Yönetim Kurulu'na seçildim. 2000 yılından bugüne kesintisiz TBD İstanbul Şube Yönetim Kurullarında Yönetim Kurulu Üyesi, Denetleme Kurulu Üyesi, Yazman, Sayman ve İl. Başkan olarak görev yaptım.

-TBD İstanbul Şubesi, derneğin en eski şubelerinden biri. TBD İstanbul Şube Başkanlığı'nı niçin üstlendiniz?

-2000 yılından itibaren İstanbul Şube Yönetim Kurullarında kesintisiz görev yapan birisi olarak İstanbul Şubenin kuruluşundan bugüne geçtiği tüm kilometre taşlarını iyi biliyorum. Dolayısıyla bugünlere gelmek ve İstanbul'da yer edinmek hiç kolay olmadı. İstanbul Şube'de görev yapan tüm başkanlarımız yeni ufuklar ve farklı yaklaşımlar gösterdi ve dernek çitasını hep yukarı taşıdılar. İstanbul Şube'de farklı başkanlarla çalışmış olmam ve uzun yıllar dernek içerisinde bulunmam sebebiyle bu süre zarfında edindiğim tecrübe ve kişisel özelliklerimi birleştirerek bugün İstanbul Şubesi'nin geldiği seviyeyi daha da yukarı taşımak için bu görevi üstlendim. Ben bu görevi bir bayrak yarışı olarak görüyorum. Bir önceki dönemden aldığım bayrağı bir sonraki döneme çitayı daha da büyütürken devretmek istiyorum.

-Önümüzdeki döneme ilişkin hedef, plan ve çalışmalarınıza ilişkin bilgi verebilir misiniz? TBD İstanbul Şube başkanı olmanız ve yeni bir yönetimin göreve

gelmesiyle birlikte ne gibi farklı bakış açıları, yeni hedef ve yeni çalışma grupları oluşturulacak?

-TBD bildiğiniz gibi yolu bilgi toplumundan geçen herkese hitap eden bir dernek. Hedef kitlemizde; çocuklar, kadınlar, yaşlılar olduğu gibi bilişim sektörü çalışanları, teknoloji firmaları ve devlet kuruluşları gibi en üst seviyede kişi ve kurumlar bulunuyor. Yeni dönemde yönetim kurulu olarak hedefimiz söz ettiğim gibi toplum kesimlerine dokunmak ve yeni projeler üretmek. Bunun için 2 yıllık master plan yaptık ve 1 yıllık faaliyetlerimizi belirledik. Faaliyetlerimizi çalışma grupları üzerinden yapmayı hedefliyoruz ve bu nedenle birçok çalışma grubunu aktif hale getirmek istiyoruz.

- Bilişim sektörünün tüm taraflarını ortak amaçlar birliğinde bütünleştirmek üzere İstanbul'da hangi sektör sivil toplum kuruluşlarıyla (STK) ne gibi işbirlikleriniz var? Önümüzdeki dönemde bu işbirliklerine yeniler eklenecek mi?

-“Küçük olsun benim olsun değil, büyük olsun hepimizin olsun” anlayışına sahip birisiyim. Bu nedenle diğer STK'larla ne kadar işbirliği yapabilirsek o kadar çok güçlü olacağımıza inanıyorum. Geçen dönem Lojistik Derneği ile Lojistik'te Bilişim Sempozyumu, TBV ve İstanbul Üniversitesi ile Future Learning Etkinliği, Ekonomi Gazeteciler Derneği ile Gazetecilere Sosyal Medya ve Yeni Teknoloji Seminerleri düzenlendi. Ayrıca Elektronik Ticaret İşletmeciler Derneği'nin düzenlediği e-ticaret ve Sosyal Medya Konferansı'na, Personel Yöneticileri Derneği'nin düzenlediği PERYÖN İnsan Yönetimi Kongresi'ne aktif olarak katılım sağlandı. Buradan hareketle yeni dönemde de diğer

STK'la ile işbirliğimiz artarak devam edecek. Yine STK'larla ilgili diğer bir hedefimiz; teknoloji firmalarının kendi bünyelerinde kurmuş oldukları STK bölümleri ile iletişime geçmek ve birlikte yapabileceğimiz projeleri konuşmak üzere TBD İstanbul Şubesi olarak bir araya gelmek arzusundayız.

- Çalışma gruplarının (AB Projeleri; Bilişimde İnsan Kaynakları; TBD Genç; KOBİLİŞİM; Eğitim; TBD Kadın ve Bilişim; TBD Girişimcilik ve İnovasyon Platformu) faaliyetleri, yürüttükleri proje ve çalışmalardan söz eder misiniz? Bugüne kadar önemli ve ses getiren hangi proje ve çalışmalar yürütüldü, örnek verebilir misiniz?

-Çalışma grupları derneğimizin en etkin organlarından birisi. Bu grupları harekete geçirdiğimizde çok büyük bir alanda faaliyet göstermemiz mümkün. Bu noktadan hareketle yeni dönemde çalışma gruplarının faaliyetlerine önem verdik ve her çalışma grubunun bir hedefi olmasını amaçladık. Çok kısa zamanda hızla yol aldığımızı söyleyebilirim.

Örneğin Sosyal Proje Çalışma Grubu kurduk ve bu çalışma grubu ile kadınlara yönelik bir proje hedefledik. Bu projede istihdama katılmayan ev hanımlarına İnternet'i, sosyal medyayı ve çocukların internet güvenliği gibi başlıkları içeren eğitim vermeyi amaçladık. KINA (Kadınlara İnternet'i Öğretiyoruz) adını verdiğimiz bu proje 1 ay önce başladı ve halen devam ediyor. Ev hanımlarına verilen eğitimle dernek merkezinde eğitim salonunda yapıldı.

Diğer taraftan en köklü çalışma gruplarımızdan biri olan KOBİLİŞİM çalışma

grubu faaliyetlerine devam etmektedir. Kobilışım çalışma grubu 30 Mayıs'ta İMES Sanayi Sitesi'nde KOBİLİŞİM Sempozyumu adı altında yarım gün sürecek e-ticaret ve kurumsallaşma içerikli etkinlik düzenleyecektir. Tüm Kobileri şimdiden bu etkinliğe bekliyoruz.

Yine etkin başka bir çalışma grubumuz BIM-Kulüp çalışma grubu. Bu yıl CIO Vizyon toplantıları başlığı altında IT yönetimlerinin sorunlarının tartışılacağı ve sadece CIO'ların davet edileceği üst seviyede etkinlik organize etmeyi planlıyoruz. CIO Vizyon toplantılarının ilkinin 22 Nisan 2013'te Sait Halim Paşa Yalısı'nda yaptık.

Her sene İstanbul Bilişim Kongresi içerisinde düzenlediğimiz Bilişim Yıldızları e-dönüşüm Yarışması için ayrı bir çalışma grubu oluşturduk. Bu sene Bilişim Yıldızları e-dönüşüm yarışmasını İstanbul Bilişim Kongresi'nin içerisinde değil, bağımsız olarak yapacağız. Buradan tüm üyelerimizi ve sektörden herkesi 12 Haziran 2013'te Bahçeşehir Üniversite'sinde düzenleyeceğimiz Bilişim Yıldızları e-dönüşüm Yarışması törenine bekliyoruz.

Bu çalışma gruplarına ilave olarak bu sene Akıllı Şehirler temalı İstanbul Bilişim Kongresi'ni organize edecek Bilişim Kentleri Çalışma Grubu çalışmalarına başlamıştır. Akıllı Şehirler Kongresi 12-13 Kasım 2013 tarihinde Kadir Has Üniversitesi'nde yapılacaktır. Bu sene yine etkin ve katılımı yüksek bir kongre hedefliyoruz.

Bilgi Güvenliği, Proje Yönetimi ve Bilgi Toplumu Çalışma Gruplarının kurulması için çalışmalarımızı başlattık. Bu çalışma grupları henüz kuruluş aşamasında. Bu çalışma grupları kısa zaman içerisinde aktif hale gelmiş olacak.

-Avrupa Birliği ülkeleri ile işbirliği içinde olduğumuz bir projemiz şuan için bulunmuyor. Buna rağmen bu dönemde yurtdışında sektörden bir dernekle iletişim kurmayı ve karşılıklı olarak bilgi alışverişinde bulunmayı hedefliyoruz. Bu çalışmada hedefimiz hem ülke hem de dernek olarak kendimizi yurtdışı STK'ları ile mukayese etmek.

- TBD İstanbul Şubesi, özellikle eğitim çalışmalarına ağırlık verdi. Bu sürecek mi? Öncelik ve ağırlık vereceğiniz, yoğunlaşacağınız alanlar neler olacak?

-Eğitim İstanbul Şube olarak etkin olduğumuz bir alan. Eğitime katılan kişilerden aldığımız olumlu geri dönüşler hem bizi motive ediyor hem de eğitime daha da ağırlık vermemizi sağlıyor.

İstanbul Şube olarak sektöre katma değer sağlayacak eğitimler düzenlemeye gayret ediyoruz. Örnek vermek gerekirse, Şubat, Mart aylarında 8 ayrı eğitim düzenledik. Nisan ve Mayıs ayında ise 15 ayrı eğitim planladık. Şubat-Mart aylarında ana eğitim konuları Bilişim Hukuku, Yazılım Proje Yönetimi ve Sosyal Medya iken Nisan ve Mayıs ayında ise bu eğitim konularının yanı sıra Mobil Cihazlarda Uygulama Geliştirme eğitimleri planladık. Mobil cihazlarda uygulama geliştirme eğitimleri Nisan ayı ilk haftası yapıldı. Bu eğitimlere katılımların çok yüksek olduğunu ayrıca söylemeliyim.

-Geçmiş dönemlerde TBD İstanbul Şubesi, son derece başarılı ve sürekli etkinlikler gerçekleştirdi. Söz konusu sürekli etkinlikler (Bilişim Yıldızları e-dönüşüm Yarışması ve İstanbul Bilişim Kongresi) devam edecek mi?

-İstanbul Bilişim Kongresi İstanbul Şube olarak düzenlediğimiz en büyük etkinlik. Bildiğiniz gibi son yıllarda İstanbul Bilişim Kongresi'nin temasını Akıllı Şehirler olarak belirlemiştik. Bu sene İstanbul Bilişim Kongresi'nin 7.sini, Akıllı Şehirler temalı kongremizin ise 4.sünü düzenlemiş olacağız.

2013 yılında 4.sünü düzenleyeceğimiz Bilişim Yıldızları e-dönüşüm Yarışması bugüne kadar İstanbul Bilişim Kongresi içerisinde yapılmıştı. Bu iki etkin organizasyon sektörde ses getiren geleneksel etkinlikler haline geldiği için bu

sene farklı zamanlarda yapmayı planladık. Bu sayede bu iki etkinliğe daha fazla odaklanmış olacağız.

Bilişim Yıldızları e-dönüşüm Yarışması 12 Haziran 2013 tarihinde Bahçeşehir Üniversitesi'nde, Akıllı Şehirler temalı İstanbul Bilişim Kongresi ise Kadir Has Üniversitesi'nde 12-13 Kasım 2013 tarihlerinde düzenlenecek. Yarışma ile ilgili başvurular 12 Mayıs'ta sona eriyor. Yarışmaya başvuracak adayların www.bilisiyildizlari.com adresinden detayları öğrenerek yarışmamıza katılmalarını bekliyoruz.

- Üyeler arasında iletişim, etkileşim ve dayanışmayı artırmak için neler yapacaksınız?

-Sivil toplum kuruluşları üyeleri ile var olan kurumlardır. Dolayısı ile üyelerimiz bizim için çok önemli. Üyelerimizi hem görev alarak hem de yaptığımız etkinliklere katılmalarını sağlayarak derneğimizde aktif olmalarını istiyoruz. Bu iki alanda başarı sağlayabilirsek üyelerimizin dernekten beklentilerini yukarı taşıyabiliriz.

Bu dönemde üyelerimizin dernekte aktif görev almalarını sağlamak için faaliyetlerimizi çalışma grupları üzerinden yapmayı hedefledik. Çok sayıda çalışma grubunun aktif olması üyelerimizin dernekle olan iletişimini güçlendirecek ve aynı zamanda aktif üye sayısını artıracaktır. Buna paralel olarak faaliyet sayısının artması üyelerimizin derneğimize olan ilgisini artıracak ve etkinliklere katılım sayısını da yukarıya taşıyacaktır.

Sadece çalışma grupları aracılığı ile üyelerimizle iletişim kurmak yeterli olmayacaktır. Bunun yanı sıra sosyal etkinlikler de yapmalıyız. Bu sene Ocak ayı sonunda yaptığımız Geleneksel Üye Yemeği organizasyonu rutin olarak yapmak, üyelerimizle sadece teknik toplantılarda değil sosyal ortamlarda da birlikte olmak istiyoruz.

Diğer taraftan üyelerimizle "Bilgilendirme ve Değerlendirme" toplantıları düzenlemeyi planlıyoruz. Bu toplantılarda İstanbul Şube olarak neler yaptığımızı ve neler yapmayı planladığımızı üyelerimizle paylaşmak ve karşılıklı bilgi alışverişinde bulunmak istiyoruz.

Son olarak bu röportajı teşekkür ederek tamamlamak isterim. Bir organizasyonda başkan temsil makamında olduğundan dışarıya karşı derneğin görünen yüzüdür. Bu nedenle İstanbul Şube'de aktif olarak görev yapan "gizli kahramanları" buradan bahsetmeden geçmek haksızlık olur.

İstanbul Şube'de bizler yönetim kurulu, denetim kurulu ve onur kurulu olarak amatör bir ruhla birbirine inanan güçlü bir ekip olarak çalışıyoruz. Bu nedenle bugüne kadar gösterdikleri gayretli çalışmalardan dolayı yönetim kurulu, denetim kurulu, onur kurulunda görev yapan çok değerli mesai arkadaşlarıma, çalışma gruplarında görev yapan çalışma grubu başkan ve üyelerine çok teşekkür eder, birlikte çalışmaktan onur duyduğumu belirtmek isterim.

001

Türkiye’de “bilişim”i, “nakit”e dönüştürebilmek...

TBD, BİM yöneticilerini 20. kez bir araya getirdi. Bakan Yıldırım, kişisel verilerin kullanımı ve korunmasıyla ilgili yasal düzenleme yapılacağını açıkladı. BTK Başkanı Acarer, 21.yy savaşlarını “tüketici eğilimleri”nin belirleyeceğine dikkat çekti. TBD Başkanı Menteş, kamudan “yerli tercih” kavramını öne çıkarmalarını istedi. Katılımcıların tümü İstanbul’un finans ve bilişim merkezi olacağına inandıklarını vurgularken Gazeteci Aral, Türkiye’nin sahip olduğu bilgiyi, nakde dönüştüremediğini çarpıcı örneklerle anlattı.

Aslıhan Bozkurt-Fatma Ağaç

Türkiye Bilişim Derneği’nin (TBD), bilişim sektöründe çalışan üst ve orta düzey yöneticilerin mesleki gelişimi ve dayanışmalarını artırma amacıyla her yıl düzenlediği Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri (BİMY) Semineri, bu yıl 20. kez gerçekleştirildi. 4-7 Nisan 2013 tarihleri arasında Gloria Golf Resort Hotel Belek-Antalya’da yapılan BİMY’20 etkinliğinin bu yılki ana teması, “Bilişim Nakittir”. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından desteklenen BİMY’20 etkinliği, Digital Türkiye Platformu’nun ortaklığıyla düzenlendi.

“Bilişimde atılım yapılırsa zaman ve nakitte tasarruf yapılır. Türkiye’de bilişim ekseninde finansın rolü nedir? Sahip olduğumuz teknolojik altyapı, özellikle finans sektöründeki mevcut BT uygulamaları ve geliştirilen yerli yazılımlarla finans bilişimi merkezi olacak sıçramayı yakalamak mümkün mü?” BİMY’20 etkinliğinde bu soruların yanıtları uzman ve ilgililerce tartışıldı.

Yaklaşık 500 kişinin katıldığı etkinlikte, “İstanbul Finans ve Bilişim Merkezi Olacak mı?”, “Güle Güle Nakit”, “Büyük Veri”nin Efendisi Olmak, “Ekonomiye Katkı: Bilişimde Off-set Modeli” ve “Küresel Rekabet Açısından Bulut Bilişim Ekonomisi” gibi ufuk açıcı paneller ve firma sunumları yapıldı.

Açılışını TBD Yönetim Kurulu Başkanı Turhan Menteş, Dijital Türkiye Platformu Başkanı Faruk Eczacıbaşı ile BTK Başkanı Dr. Tayfun Acarer’in yaptığı seminere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım da (Video konferans) ile katıldı.

Menteş: Tüketici hakları konusunda devreye gireceğiz

Seminerin açılış konuşmasını yapan TBD Başkanı Menteş, kamudan “yerli tercih” kavramını öne çıkarmalarını isteyip yok olan büyük sistem entegratörlerinin (bütünleştirici) yeniden yaratılması çağrısında bulundu.

Konuşmasına TBD’nin kuruluş sürecini anlatıp dünyada ilk defa “bilgi toplumu” terimini kullanmasına dikkat çekerek başlayan

TBD Yönetim Kurulu Başkanı Turhan Menteş, bilgi teknolojilerinin ülke ekonomisine katkısının anlam ve önemini vurguladı. TBD’nin “Bilişim teknik bilimini ülke kalkınması için bir araç olarak kullanma” ve “bilişim kültürünü” yayma amacıyla kurulduğunu anımsatan Menteş, bireysel katılımı esas alan yapısı ve gönüllülük temelinde çalışmalar yapıldığını anlattı. Menteş, ürettiği rapor, öneri ve bağımsız söylemleriyle TBD’nin günümüzde tüm karar verici ve toplumun her kesimi tarafından dikkate alınır bir konumda olduğunun altını çizdi.

Bugüne kadar sektörde hiç söylenmeyenleri söyleyip Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği

(TÜBİSAD) ile birlikte önemli çalışmalar yaptıklarını belirten Menteş, 2023 için Türkiye için konulan dünyanın ilk 10 ekonomisine girme hedefi için, yüzde 8,5 büyümenin yakalanması oysa son 10 yılda yüzde 4 büyümeye olduğu işaret edip “Yüzde 8 üstü büyümeye hayal gibi gözüküyor. Bu büyümeyi yakalayan ülkeleri incelediğimizde bunun “bilşim” sektörü ile yapıldığını gördük” dedi.

Stratejinin yönetilmesi, bilşim önderliğinde bir yönetim modelinin nasıl olması konusunu tartışıp raporladıklarının altını çizen Menteş, “Ar-Ge ve inovasyonun bütün bileşenleri ve kamunun buradaki rolünü belirlemeyiz. Özel görev güçleri oluşturup planlı atımlar atmalıyız. Bilşimi önceliklendirilmiş sektör olarak seçip hedef odaklı planlar yapmalıyız” diye konuştu.

Bilgi teknolojilerinin ülke ekonomisine katkısının anlam ve önemine dikkat çeken Menteş, bilşim sektörüne ilişkin bazı saptamalarda bulundu. Sektör olarak kamudan ciddi beklentileri olduğunu belirten Menteş, kamudan “yerli tercih” kavramını öne çıkarmalarını istedi. Menteş, “Kamu sektörünün yerli tercihi kullanma lüksünü göstermesi gerekiyor. Bu kolay değil. Serbest rekabetçi ekonomi düzeninde yerli tercihi kullanmak, her şey için kullanmak mümkün değil ama bunun kullanılması gerekiyor” değerlendirmesinde bulundu.

Türkiye’de sistem entegratörü açığı olduğuna dikkat çeken Menteş, “Yanlış uygulamalar nedeniyle büyük sistem entegratörlerini yok ettik. Sektörümüzün büyük sistem entegratörlerini yaratma zorunluluğu var. Sektör, büyük sistem entegratörleri yeniden yaratmalı” çağrısı yaptı. Bunun için şartnamelerin dönüştürülmesi, kamunun, özel sektöre rakip olmaması gerektiğini işaret eden Menteş, özel sektörün yapacağı tüm işlerin kamu tarafından yapılmasının doğru bir model olmadığını söyledi.

Özel sektör de “her işi ben yaparım” anlayışından vazgeçmesi gerektiğinin altını çizen Menteş, “Yaratılmış uzmanlıklardan meydana gelen bir eko-sistemi kuracak bir yapı oluşturulmalı, büyük firmalar küçük firmalarla çalışabilmeli” diye konuştu.

Ar-Ge’nin yüzde 1’lerde olan payının yüzde 2-2.5’lara çıkarılması, kültürel dönüşümün gerçekleştirilip yaygınlaştırılması gerektiğine değinen Menteş, sözlerine şöyle devam etti: “Bu kolay bir süreç değil. Bu noktada özellikle iletişim alanında faaliyet gösteren operatörlerden de beklentimiz var. Sistem entegratörlerinin bu operatörler etrafında büyümesi doğru bir yoldur. Oysa ülkemizde özellikle bu sektörde öldürücü rekabete tanık oluyoruz. Öldürücü rekabetten vazgeçilmeli.

Belli noktalarda haksız kazancın da önlenmesi gerekiyor. TBD olarak haksız kazanç noktasında devreye girecek, bu olgunlaşma sürecine katkı vereceğiz.” Türkiye’nin uluslararası pazara çıkabilmesinin yolunun öncelikle bilşim pazarında etkili olmaktan geçtiğini bildiren Menteş, etkinliğin bu yılki temasının “Bilşim nakittir” olarak belirlendiğine değinip “Bilşimde üretilen her değer, nakte eşdeğer bir değerdir” dedi. Konuşmasında sektörde çok sayıda etkinlik yapılmasını da eleştiren Menteş, sözlerini “Sektörümüzde etkinlikten bol bir şey yok. Bu toplantılarının çoğunun ticari amaçlı yapılması beni rahatsız ediyor. Uluslararası firmaların Türkiye’de etkinlik yapıp sonra da bunları bağımsız raporlar olarak sunması da rahatsızlık veriyor” diyerek bitirdi.

Eczacıbaşı: Akılcı, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyümenin teknoloji ve verimlilik kazanımlarını birlikte yaratalım

Semineri destekleyenler arasında bulunan Dijital Türkiye Platformu ve Türkiye Bilşim Vakfı (TBV) Başkanı Eczacıbaşı, sözlerine Avrupa Birliği’nden (AB) bir üyelik öyküsü ile başladı. İngiltere’nin, 1961’de başlayan AB’ye o tarihteki adıyla Avrupa Ekonomik Topluluğu’na üye başvurusu ve üyelik sürecini anlatan Eczacıbaşı, Türkiye’nin, 1987’de üyeliğe resmen başvurmasıyla başlayan üyelik sürecinin daha uzun yıllar ve çetin görüşmelerle sürmesinde şaşılacak bir şey görmediğini söyledi. AB’yi “Bir uygarlık, hukuk, kültür, eğitim, teknoloji işbirliği platformu” olarak tanımlayan Eczacıbaşı, Avrupa’nın “Ufuk 2020 Vizyonu”nun Türkiye’de de benimsenip bir platform oluşturulduğunu anımsattı. Eczacıbaşı, “Ülkemizde, bilgi ve iletişim teknolojilerini kaldıraç gibi kullanarak

daha müreffeh ve daha rekabetçi bir Türkiye'yi 2023'e taşımamız için ilk kez sivil toplum kuruluşları, akıl birliği yapmaya karar verdik" dedi.

AB gibi Türkiye'nin de "akıllı, sürdürülebilir ve katılımcı büyümeyi" hedeflediğini vurgulayan Eczacıbaşı, " Dijital Türkiye Platformu olarak, bu adımların hızlandırılması için bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) gücünden yararlanmayı önemsiyoruz. Türkiye'de kamu ve sivil toplum, hep birlikte 2023 Vizyonu'na doğru kilitlenmiş durumdayız. Bu sinerji ilk kez bu kararlılık ve bu güçte gerçekleşiyor. Ülkemizin, daha rekabetçi bir ekonomiye ve insani kalkınmada daha yüksek düzeye ulaşmasını sağlamamız gerekiyor. Bunu gerçekleştirmek için, bilgi ve iletişim teknolojilerinin inovasyonu hızlandırıcı, katma değeri artırıcı özelliklerini kararlı bir stratejiyle daha akılcı ve sürdürülebilir bir şekilde kullanmamız gerekiyor" diye konuştu.

Ekonomik büyüme içinde, BİT ile oluşan katma değer yetersiz kaldığına değinen Eczacıbaşı, AB'de Dijital Gündem'den Sorumlu Bakan Neelie Kroes'in veri ve bilgiyi "yeni petrole" benzetmesine dikkat çekti. "Bilgi sağlama, verilerden bilgiye ulaşma"nın ancak eğitimle mümkün olduğuna işaret eden Eczacıbaşı, "eğitime çağ atlatacak, fırsat eşitliğini oluşturacak yetkin ve çağdaş bir eğitim sistemine geçilmesi" gerektiğinin altını çizdi. Türkiye'nin 2023 hedefi olduğunu anımsatan Eczacıbaşı, önümüzde 10 yıl bile kalmadığını, özellikle gençlerin daha bağımsız ve eleştirel düşünme yeteneği geliştirmeleri, iletişimi ve işbirliği yapmayı öğrenmeleri, BİT kullanmayı avucunun içi gibi bilmelerinin şart olduğunu belirtti. Eczacıbaşı, sözlerini "Kroes'in veri ve bilgiyi "yeni petrole" benzetmesini, Kalkınma Bakanlığı'nın, hazırlamakta olduğu yeni Bilgi Toplumu Stratejisi'nin merkezine alarak, ülkemize 2023'e doğru atılım yapacak bir BİT take-off stratejisi sunacağına inanıyorum. Gelin, Dijital Türkiye çatısı altında iş ortamınıza uygun STK'larda birlikte çalışalım. Akılcı, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyümenin teknoloji ve verimlilik kazanımlarını gençlerimiz için, gelecek kuşaklarımız için birlikte yaratalım" diyerek tamamladı.

Acarer: "Büyük veri", ülkemiz için önemli fırsatlar yaratabilir

Seminerin açılış oturumunda konuşan BTK Başkanı Acarer, ilginç istatistiklerle telekom-bilişim sektörünün önemine değindi. Dünyada 6,5 milyar insanın SIM kartının (abone kimlik modülü - subscriber identity module) bulunmasına karşı 3,5 milyar dış fırçası olduğunu

söyleyen Acarer, "İki insandan biri dişlerini fırçalamıyor ama herkesin sim kartı var" dedi.

"Hepimiz ilginç bir sektörün elemanlarıyız" diyen Acarer, geçen yıl Türkiye'de ithal edilen 15 milyon cep telefonun yüzde 42'sinin (6 milyon) akıllı telefon olduğunu bildirip "Ekonomik büyümede dünyada ilk üç arasına girmiş bir ülke cep telefonlarını ithal ediyor. Bu noktada büyük şirketlere büyük sorumluluklar düşüyor. Türkiye'de bu

sektörde iyi para kazanan her kuruluşun bu konuda ciddi sorumlulukları var.

Türkiye'de akıllı (smart) telefon oranı çok yüksek, bu yıl geleceklerin belki yarıdan fazlası smart telefon olacak. Pek çok ülkeye göre daha fazla data üreteceğiz. Son üç yılda data oranımız neredeyse 14 kat arttı, beş yılda 20 kat arttı" diye konuştu.

BTK'nin de sektördeki öldürücü rekabete karşı olduğunun altını çizen Acarer, Davos'taki bilişim raporuna göre Türkiye'nin dünyada en geniş kapsamaya sahip ülkelerden biri haline geldiğini anımsattı. Buna rağmen Türkiye'de hâlâ 32 bin yerleşim yerinden bin 799'unda mobil kapsama bulunmadığı, bu yerleşim yerlerinin kapsama alınmasıyla ilgili çalışmalara başlandığını söyleyen Acarer, bu yılsonuna kadar kapsamanın büyük bölümünün tamamlanacağına işaret etti.

1,5 milyon abone ve 5 milyon kullanıcının güvenli İnternet'e geçtiğini ifade eden Acarer, 4. nesil altyapısı ile ilgili çok ciddi bir çalışma yaptıklarını, 2. ve 3. nesil iletişimde alıcı konumunda olan Türkiye'nin 4. nesil iletişimde makus talihinin değişebileceğini ve üretici konumuna gelebileceğini söyledi. İstanbul'un çok önemli bilişim, değişim ve finans noktası

olması için 5 başlıktan söz eden Acarer, bu başlıkları şöyle sıraladı:

“1-Uluslararası konjonktör ve altyapıları değerlendirerek İstanbul’u çok rahatlıkla bilişim üssü ve buna paralel olarak Ar-Ge ve finans merkezi yapabiliriz. Altyapı ve konjonktör bunun için çok uygun.

2- Ar-Ge Fonu kuruldu ve harekete geçti. Ar-Ge Değerlendirme Kurulu belirlenip 250 proje kabulü yapıldı. Bu fonu amacına uygun kullanırsa birkaç yıl içinde Türkiye, çok farklı bir yere gelecek.

3-Yakında akıllı şehir, ev ve araçlar yaşamımızın tam olarak içine girecek. Bütün yaşam buna doğru gidiyor. Çevremizi sensörler kuşatacak. Bir akıllı evde bin civarında sensör olacak. Akıllı evleri kontrol eden sensörlerin üreteceği ortak büyük verinin (big data) yönetilmesi çok önemli. Bu kadar büyük verinin toplanması, işlenmesi ve saklanması önem kazanıyor. Bu ülkemiz için önemli fırsatlar yaratabilir.

4- İnternet ve e-ticaretin kullanımı giderek artacak, önümüzdeki 10 yıl içerisinde yüzde 50’ye çıkacak.

5- Kişisel verileri insanları mağdur etmeden nasıl işleyebileceğimizi cesaretle tartışmalı ve bu verilerin işlenip değerlendirilmesini de engellememeliyiz. Ülkemizde bu konuda çalışma yapmak isteyenlerin önünü açmak ve gereken yasal düzenlemeleri sağlamalıyız. 21.yy savaşlarını belirleyecek en önemli konulardan bir tüketici eğilimleri olacak. Ekonomik savaşlar tüketici eğilimlerine göre yapılacak. Tüketici eğilimleri ve kişisel verileri değerlendirmemiz, işlememiz lazım. Yoksa fırsat uluslararası firmaların denetimine geçer. Ulusal firmalar bu konuda çaba göstermeli.

Bakan Yıldırım: Tüm firmalar, milli güvenlik ve kişisel bilgilerden sorumlu tutulacak

BBİMY’20 seminerine video konferans ile katılan Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Yıldırım, konuşmasında aklı gelen her alanda İnternet’in yaşam destek hizmeti verdiğine

dikkat çekip bilgi ve iletişim sektörü ile ilgili bilgiler verdi. İstanbul’un sadece finans değil, bilişimin de merkezi olması gerektiğini belirten Yıldırım, “İstanbul’un finans ve bilişim merkezi olması mümkün. Çünkü giderek finansla bilişim daha fazla iç içe geçiyor. Sanayi devrimini kaçırdık ama bilgi toplumunu ıskalamayalım ve hakkımız olan yeri alalım” dedi.

İnternet kullanım sayısının 50 milyon olduğunu, e-ticaretin artmaya devam ettiğini söyleyen Yıldırım, “kişisel verilerin gizliliği” konusunun dikkatle değerlendirilmesini ve bulut bilişim konusunun ise önemli bir fırsat olduğunu belirtti. Yıldırım, “Bilişim küresel bir olgu. Bilginin paylaşımı ve kişisel verilerin zarar görmeden kullanımı konusunda çalışmalıyız Bilişim geliştikçe hem kamu hem de özel sektör olarak sorumluluklarımız artıyor. Bilginin paylaşımı, beraberinde kişisel verilerin dikkatle değerlendirilmesi ve zarar görmeden kullanılmasını önemli hale getiriyor. O yüzden kişisel verilerin kullanılmasına, sklanması ilişkin bir yasal düzenleme hazırlıklarına başladık” diye konuştu.

Bakanlar Kurulu'nun siber güvenlikle ilgili gerekli düzenlemeleri yapmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığını görevlendirdiğini anımsatan Yıldırım, Siber Güvenlik Stratejisi'ni hazırlayarak uygulamaya koyacaklarını söyledi. Milli güvenlik ve vatandaşların bilgilerine dair düzenlemeler yapılacağını duyuran Yıldırım, "Milli güvenlik ve vatandaşların bilgileri konusunda bütün firmalar sorumlu tutulacak. Yakında buna dair düzenlemeler gelecek" açıklamasında bulundu.

Bilişimle ilgili 2023 hedeflerinin aşıllacağını vurgulayan Yıldırım, önemli konulardan birisinin 4G olduğunu söyledi. 2G ve 3G'de dışarıdan hazır teknoloji kullanıldığını, 4G için ise, Türk Telekom - Argela- Netaş işbirliği ile bir Ar-Ge projesi başlatıldığını anımsatan Yıldırım, bu çalışmaların ardından 4G'nin geleceğini bildirdi.

Geçtiğimiz aylarda Dubai'de toplanan toplantıya da değinen Yıldırım "İnternet'in yaygın kullanımı sonucu bazı tehditler de söz konusu. Dünyada İnternet'in kime ait olduğu ve kimin elinde olması gerektiği gibi hararetli bir tartışma var. Bu tartışma aslında çok anlamlı değil, çünkü artık İnternet herkesin, milyarların. Her ülke İnternet'i her an her amaçla kullanıyor" dedikten sonra, İnternet Tahsisli Sayılar ve İsimler Kurumu'nun (İnternet Corporation for Assigned Names and Numbers-ICANN) merkezlerinden birisinin Türkiye olacağı konusuna da değindi.

Bakan Yıldırım, konuşmasının sonunda Ulaştırma Bakanlığı bünyesinde Evrensel Hizmet Fonu'ndan ayrılması planlanan 300 milyon dolarlık Ar-Ge katkısı için, 300 firmanın başvurduğunu kaydedip değerlendirmelerin bugünlerde yapılacağını söyledi. BİMY'20 seminerinde açılış konuşmalarından sonra etkinliği destekleyenlere plaket verildi.

Plaket töreninin ardından "İstanbul Finans & Bilişim Merkezi Olacak mı?" paneline geçildi. Moderatörlüğünü

Eczacıbaşı Bilgi ve İletişim Sistemleri Grup Başkanı Levent Kızıltan'ın üstlendiği panele Türkiye İş Bankası Yönetim Kurulu Başkanı Özince, IBM Küresel Teknoloji Hizmetleri Ülke Müdürü Gülseli Zeren Karadere ile Rhea Kurucu Ortak ve Başkanı Onur Takmak konuşmacı olarak katıldı. Panelde, "Kültürlerin ve kıtaların kesişme noktası İstanbul, bilişim merkezi olabilecek mi? Bilişim üssü adayı İstanbul ne durumda? Neler yapılması gerekiyor?, İstanbul, önce bölgesel sonra global bir finans&bilişim merkezi olabilecek mi?" sorularına yanıt arandı.

Coşkun Aral, "keçileri nasıl kaçırdığımızı" anlattı!

İlk gün öğleden sonra çağrılı konuşmacı olan İz Tv Genel Yayın Yönetmeni Dokümanter Gazeteci Coşkun Aral, "Bilgi kazandırır" başlıklı bilgilendirici, dikkat çekici ve oldukça keyifli bir konuşma yaptı. Bilginin önemine ilişkin oldukça çarpıcı ve ilginç örnekler veren Aral, izleyicilere Budist Türklerden, kendisinin tanınmasına neden olan 1 Mayıs fotoğraflarına ve Diyarbakır'da hapse girmesine neden olan haberlerinden söz etti.

Türkiye'nin "sahip olduğu bilgiyi", bir türlü nakde dönüştüremediğini çarpıcı örneklerle anlatan Aral'ın Güney Afrika ve Yeni Zelanda'da sayıları bugün 1,3 milyonu bulan ve padişah Abdülaziz zamanında oraya götürülen Ankara Keçilerine ilişkin konuşması büyük bir sempati topladı. "Hazine" belgeselini katılımcılara aktaran Aral, izleyicilerin yoğun isteği üzerine konuşmasını biraz daha uzatıp "bilginin nasıl kazandırabileceğine" ilişkin örneklerine yenilerini ekledi. Öğleden sonra Fortune Türkiye Genel Yayın Yönetmeni Ali Ağaoğlu'nun moderatörlüğünde gerçekleştirilen "Güle güle nakit" paneline, BKM Başkanı Soner Cankö; Wincor Nixdorf Genel Müdürü Hakan Özçubukçu ve Klan Genel Müdürü Emin Örgü konuşmacı olarak katıldı. Panelde, bugün, yaşanan mobil dönüşümün, İnternet'i yer ve zamandan tamamen bağımsız bir pazar haline getirdiği, özellikle parakende sektörünün yapılanmasını ciddi bir biçimde değiştirip alıcı ve satıcıları bir bilgisayar oyunundaki kahramanlar gibi strateji uzmanları haline dönüştürdüğüne dikkat çekildi.

İkinci gün sabah, Savunma Sanayii Müsteşarlığı Daire Başkanı Lütfi Varoğlu, Esen System Integration Genel Müdürü Cem Uğur, Ayesaş Yazılım İş Geliştirme Yöneticisi Yavuz İlik ve TAI BT Müdürü Gülsen Bayramusta'nın konuşmacı olduğu "Ekonomiye Katkı: Bilişimde Off-set Modeli" paneli yapıldı. Panelde savunma, güvenlik ve havacılık sanayiinin gelişiminde önemli bir rol oynayan off-set uygulamalarının bilişim sektöründe ne şekilde uygulanabileceği tartışılacak ve somut öneriler gündeme getirildi.

Daha sonra TÜBİSAD Başkanı Kemal Cılız moderatörlüğünde "Büyük Veri"nin Efendisi olmak paneli gerçekleştirildi. SAP Genel Müdürü Zeynep Keskin ve Teradata Genel Müdürü Gamze Aydın'ın konuşmacı olduğu panelde ise veri odaklı yeni iş modellerinin nasıl yaratıldığı, "büyük veri"yi iyi yönetmenin yaratacağı fırsatlar tartışıldı.

İkinci gün öğleden sonra "Küresel Rekabet Açısından Bulut Bilişim Ekonomisi" başlıklı panelin moderatörlüğünü Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Aslı Deniz Helvacıoğlu üstlendi. Oracle Satış Direktörü Cem Şatana, Netsafe Genel Müdürü Serdar Salepcioğlu, NETAŞ Ürün ve Çözüm Stratejileri Müdürü Ferda Yapıcı ve Odea Bank Bilgi Teknolojilerinden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Tayfun Küçük'ün katıldığı panelde ise, "Bulut Bilişim", masaya yatırıldı, bilişimin kurum ve şirketlerde nasıl "nakite" dönüşebileceği incelendi.

NETAŞ ve IBM katılım; Teknoser, SAP ürün hizmet; Bankalararası Kart Merkezi (BKM),

Cisco, Havelsan, Microsoft Türkiye, Profelis, Rhea Netsafe ve Software destekleyen TBD Bilişim Dergisi ise basın sponsoru olarak semineri destekledi. Seminer kapsamında ilk gün öğleden sonra Havelsan'dan İş Geliştirme Müdürü Bünyamin Kahraman Karadeniz firma sunumu yaptı. Aynı gün Netaş'ın da bir sunumu oldu. İkinci gün ise sabah IBM'den Nurettin Erginöz, "Yeni Nesil Güvenlik Bilgisi Toplama Ve Olay Yönetimi" ile Aytül Yar "BM PureFlex: Esnek ve Bütünleşik Sistem Ailesi" başlıklı sunumları gerçekleştirdiler.

İstanbul, nasıl ve ne zaman, finans ve bilişim merkezi olur?

Türkiye İş Bankası Başkanı Özince, potansiyel olduğu irade ve güven oluşturulması gerektiğini belirtirken Rhea Girişim Sermayesi Kurucusu Takmak, hareket planına ihtiyaç duyulduğunu söyledi. IBM'den Karadere ise, teknoloji firmalarına önemli görevler düştüğünü, markalaşmak adına yaratıcı işgücünün desteklenmesi gerektiğini vurguladı.

İstanbul, 8 bin yıllık geçmişiyle, mimari zenginliği, renkli kültürü ve doğal güzelliğiyle dünyanın eşsiz şehirlerinden biri... Şimdilerde finans merkezi ünvanını da alarak sadece Türkiye'nin değil tüm dünyanın dikkatlerini üzerinde topluyor. Peki, kültürlerin ve kıtaların kesişme noktası İstanbul, bilişim merkezi de olabilecek mi? Kurulacak teknokentler, oluşacak yeni istihdamlar, Ar-Ge harcamaları, bankacılık teknolojileri, yazılım ihracatları, mobil uygulamalar İstanbul'u, bilişim merkezi yapabilecek mi? BİMY'20 Semineri kapsamında gerçekleştirilen "İstanbul Finans ve Bilişim Merkezi Olacak mı?" panelinde, "Bilişim üssü adayı İstanbul ne durumda?", "Neler yapılması gerekiyor?", "İstanbul, önce bölgesel sonra global bir finans ve bilişim merkezi olabilecek mi?" sorularına yanıt arandı.

"İstanbul Finans ve Bilişim Merkezi Olacak mı?" panelinin moderatörlüğünü Eczacıbaşı Bilgi ve İletişim Sistemleri Grup Başkanı Levent Kızıltan üstlendi. Türkiye İş Bankası Yönetim Kurulu Başkanı H. Ersin Özince, Rhea Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş. Kurucu Ortak ve Başkanı Onur Takmak ile IBM Küresel Teknoloji Hizmetleri Ülke Müdürü Gülseli Zeren Karadere panele konuşmacı olarak katıldı.

Panel moderatörü Kızıltan, İstanbul'un finans merkezi olması ile ilgili olarak Türkiye Bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) adına çeşitli toplantılara katıldığını anlattı. İstanbul'un finans merkezi olması konusunda kamuoyu algısı ile sektör algısının bambaşka olduğuna değinen Kızıltan, yazılım geliştirme, teknoloji üretimi çalışmalarını kendi içinde üretmeleri, merkezlerden almaya alışık olmamaları nedeniyle bilgi ve iletişim sektörünün bir merkez ile yan yana gelmesi noktasında "bir açığı" olduğuna değindi.

Özince: İstanbul'un finans ve bilişim merkezi olmasına zaman var

Türkiye İş Bankası Yönetim Kurulu Başkanı Özince, İzmir İktisat Kongresi'nde "Ekonomik egemenlik olmadıkça egemenliğin anlamsızlığı"nın vurgulandığını anımsattı. İş Bankası'nın da Türk müteşebbisleri desteklemek için yola çıktığını anlatan Özince, "Ben İstanbul'un finans ve bilişim merkezi olacağını sonuna kadar savunup, arkasında olanlardanım. Bunu daha çok yönetim adına savundum" dedi.

İstanbul'un bir finans merkezi olması" fikrinin 2003 yılına kadar gittiğine değinen, "İstanbul'un bir finans merkezi olmasına daha oldukça zaman var" diyen Özince, Dubai'de kurulan finans

merkezini örnek gösterip finans merkezinin bu ülkenin liberalleşmesine yardımcı olduğunu söyledi. Özince, konuşmasına şöyle devam etti:

“İstanbul’un finans merkezi olması ile ilgili 2005 yılında Başbakan’ın da isteği ile 2005’te Bankalar Birliği olarak yabancı bir firmaya bir çalışma yaptırıldı. Sonuçta “isterseniz olur” parametresi çıktı. Türkiye’de finans adına yürütülen tüm çalışmaların yüzde 40-45’i İstanbul’da gerçekleştiriliyor. Uzun bir zamandır bunun bir gayri menkul projesi olmadığını anlatmaya çalışıyorum. Bölgesel finans merkezleri, tamamen ulusal yaklaşımlarla ele almanız gerekmeyen bir şey. İstanbul gerek finans gerek bilişim alanında merkez olacaksa belli bir Pazar oluşturulması gerekiyor. İstanbul, Dubai’den çok daha derin bir Pazar.”

10-15 yıldır, “Türkiye bir Hub (Merkez) olabilir mi?” diye beklediğini belirten Özince, bir Cumhuriyet kurumu yöneticisi olduğu için; “Ekonomik egemenlik olmadıkça egemenlik egemenlik değildir” düşüncesinde olduğunu vurguladı. Özince, konuşmasını şöyle tamamladı:

“Türkiye’nin jeopolitik önemi var. Finasta çok ciddi insan birikimi sağladık ama bir bankacılık kültürünü çıkaracak durumda değiliz. Finans ve bilişim uzun vadeli iştir. Uzun yıllar yatırım yapmak gerekir. Türkiye’de finans ve bilişim alanındaki firmaların halen emekleme sürecinde olduklarını düşünüyorum. Reel sektördeki firmalar hâlâ yenilik değil, verimlilik artırma çabasında. Gerek finans gerek bilişim merkezi olma noktasında yönetim açısından çok kabul edici olmamız lazım. Bu işler irade ve zaman işidir. Yapacak çok işimiz var. Potansiyel tabiki var. Burada irade en önemlisi ve öncelikle güven oluşturmamız lazım”

Takmak: Hareket planına ihtiyaç var

Rhea Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş. Kurucu Ortak ve Başkanı Takmak, konuşmasında, “Sermaye Piyasası Mevzuatında Girişim Sermayesi Modelleri ve Devlet

Teşvikleri, Girişim Sermayesi Nedir?, Girişim Sermayesi Yatırımları, GSYO’larda (Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları) Yatırım Sınırlamaları, Yeni Vergi Düzenlemeleri” ve Rhea Grubu konularında bilgi verdi.

“İstanbul’un finans merkezi olmasının girişim sermayesi noktasında bilişim açısından çok tetikleyici bir konu olduğunu düşünüyorum” diyen Takmak, İstanbul’un bilişim ve finans merkezi olması için çok kapsamlı bir hareket planına ihtiyaç bulunduğuna işaret etti. Türkiye’de bilişim ortaklığı fonu olduğunu dile getiren Takmak, “Türkiye’de 6-7 tane temel reform yapılması gerekiyor. Bunlardan biri de girişim sermayesi fonu yapısı çerçevesinde olmalı” diye konuştu.

Yurtdışında kolektif yatırım amacıyla kurulan kuruluşlara doğrudan ve dolaylı olarak yapılan yatırımlardan kaynaklanan riskin yatırıma yönlendirilen anapara miktarı ile sınırlı olmasının zorunlu olduğunu anlatan Takmak, sözlerine şöyle devam etti:

“1 Ocak 2013 tarihinden itibaren GSYO ve GSYF’lerden (Girişim Sermayesi Yatırım Fonları) elde edilen kazançlar da kurumlar vergisinden istisna oluyor. Dolayısıyla GSYO ve GSYF’ye yatırım yapmak isteyen bir kurum hem bu fon vasıtası ile kurum kazancının bir kısmını

vergiden istisna tutarken, diğer yandan bu fonun bir iştirake dönüştüğü bir ortamda, ayrıca bu kurumdaki elde edilen kazancın istisna olması nedeniyle ayrıca bir teşvik unsuru ile desteklenmiş olmaktadır.”

Karadere: Türkiye’deki yerleşik global teknoloji firmalarına gerçekten çok iş düşüyor

IBM Küresel Teknoloji Hizmetleri Ülke Müdürü Karadere de, İstanbul’un finans merkezi olarak üst sıralara yükselebilmesi ve markalaşabilmesi için neler yapılması gerektiğini katılımcılarla paylaştı. “İstanbul’un uluslararası finans merkezi olarak üst sıralara yükselebilmesi, ülkemizde finans piyasalarının derinleşmesi ve küresel alanda etkin

yer alması, söz sahibi olabilmesi ve aynı zamanda Türkiye'nin markalaşması için çok önemli bir adımdır" diyen Karadere, teknoloji firmalarına önemli görevler düştüğü, markalaşmak adına standartlara uygun yaratıcı işgücünün desteklenmesi gerektiğine dikkat çekti. Karadere, küresel finansal merkezlerin rekabet ortamını belirlemek için her altı ayda bir "Global Financial Centres Index" adında bir raporunda İstanbul'un 59'ncu sırada olduğunu anımsattı.

Finans merkezi sürecini, "elektronikleşme, ortak kullanım, globalleşme" olmak üzere üç ana başlık altında inceleyen Karadere, 2000'lerde elektronikleşmenin sağladığı yeteneklerle alım-satım işlemlerinin mikrosaniyeler seviyesine geldiğini, eski yöntemlerin yok olduğunu, birçok işlemin elektronik ortamlarda yapıldığını anlattı. Finansal merkezlerinin globalleşmenin etkilerinden yararlanarak diğer finansal merkez ve yatırımcılara sağladıkları teknoloji hizmetlerinden gelir elde etmeye başladıklarını, ortak veri merkezi yatırımları yapıldığı, Co location ve Proximity Services hizmetlerinin verildiğinden söz eden Karadere, bugün riskin tek merkezden tek elden yönetilmesi gerektiği noktasına geldiğini, teknoloji dilinde "Straight Through Processing" denilen iş modellerine ulaşıldığını söyledi.

2011 yılında yapılan yasa değişikliği ile sermaye piyasaları kurumlarının bir araya getirildiğinden söz eden Karatepe, ortak eylem planlarında network altyapıları ve veri merkezlerini paylaşımlı kullanacak şekilde yapılanmalara başladığını, yeni yasanın sağladıkları olanaklarla stratejik ortaklıklar yaparak hem iş hem de teknolojik ortaklıkların konuşulduğuna değindi. Karatepe, bulunduğumuz saat diliminin rakiplerimiz Moskova, Dubai gibi merkezler yanında ciddi avantaj sağlayıp Arnavutluk, Azerbaycan, Tunus, Mısır ve diğer Afrika ülkeleri açısından sağlam bir merkez konumuna gelebileceğini vurguladı. "Türkiye'deki yerleşik global teknoloji firmalarına gerçekten çok iş düşüyor" diye Karatepe,

sözlerini şöyle bitirdi:

"Yurt içi ve dışı deneyimlerini ülke çapında yaygınlaştırmak, kaliteli iş gücü oluşturabilmek, bu sistemin gerektirdiği standartlarda uygulama geliştirme, ortak veri merkezleri kurma ve işletme, araştırma geliştirme olanaklarını ülkemize taşıma anlamında dolayısı ile de hem IT pazarını büyötmek hem de İstanbul Finans Merkezi gibi büyük hareketlere temel destek sağlayabileceğini düşünüyorum."

“Büyük veri”nin işlenmesi, saklanması ve paylaşılmasında, hukuki ve teknik sorunlar var

TÜBİSAD Başkanı Ciliz, bilişim sektöründeki tahmini veri büyüklüğünün 2-3 zetabayt, 2020 öngörüsünün ise 35 zetabayt olduğunu bildirirken SAP Türkiye Genel Müdürü Keskin, veri güvenlik uzmanlarının artırılması, güvenlik politikalarını hükümetin uygulaması gerektiğine işaret etti. Türkiye’de konunun biraz daha öne çıkarılmasını öneren Teradata Türkiye Genel Müdürü Aydın ise, ciddi anlamda “veri bilimcisi” ihtiyacı olduğuna dikkat çekti.

İnternet alışverişinin yaygınlaşması ve özellikle sosyal medyanın “patlaması”yla günümüzde takip edilmesi, işlenmesi ve saklanması gereken veri saniyede terebaytlar düzeyinde artıyor. Tamamen sayısal kayıtlarla çalışan perakendeciler, finans, sağlık, e-devlet uygulamaları ve benzerleri de eklenince dünyadaki veri miktarını artık zetabaytlarla ölçüyoruz. Elimizde hem saklamaktan vazgeçemediğimiz hem de henüz yönetemediğimiz büyük bir veri katmanı var.

Sorunlar olmakla birlikte, “Büyük Veri” aynı

zamanda organizasyonlara yaptıkları işe değer katmak için sayısız fırsat da sunuyor. BİMY’20 kapsamında ikinci gün düzenlenen “Büyük Veri’nin Efendisi Olmak” panelinin yöneticiliğini Türkiye bilişim Sanayicileri Derneği (TÜBİSAD) Başkanı Kemal Ciliz üstlendi. Konuşmacılar, SAP Türkiye Genel Müdürü Zeynep Keskin ve Teradata Türkiye Genel Müdürü Gamze Aydın, veri odaklı yeni iş modellerinin nasıl yaratıldığını, “Büyük Veri”yi iyi yönetmenin yaratacağı fırsatları izleyicilerle paylaştılar.

Cıız: Bilişim sektöründeki veri büyüklüğü, 2020'de 35 zetebayt olacak

Panel yöneticisi TÜBİSAD Başkanı Cıız, verilerin büyümesi ile birlikte ciddi sorunların da beraberinde geldiğini belirtip verilerin akıllı bir şekilde

kullanılması gerektiğini söyledi. Bilişim sektörünün 30-35 yıllık genç bir sektör olduğunu ve bilişimsel veri tabanlarının çok aktif kullanılmaya başlandığını anlatan Cıız, "Big data (büyük veri) son yılların en popüler konularından bir tanesi" dedi. Sektörün hızla geliştiği, 2000'lerden sonra çok hızlı bir ivmeyle veri birikiminin katlanarak büyüdüğünü ifade eden Cıız, "Bugün bilişim sektöründe şimdiki tahmini veri büyüklüğü 2-3 zetebayt. 2020 öngörüsü de 35 zetebayt. Verinin büyük olması işlenmesi, saklanması ve

paylaşılması noktasında ciddi sorunlar ortaya çıkıyor, hem hukuksal hem teknolojik boyutlu sorunlar yaratıyor" diye konuştu. Denetleme ve saklamanın maliyetle ilgili bir sorun olduğunu burada teknolojik olarak bir sorun bulunmadığına işaret eden Cıız, "Verinin büyüklüğü arttıkça, içinden istenen bilgiyi çıkarmak zorlaşıyor. Burada sektör adına ve Ar-Ge yapan üniversitelerdeki araştırmacılara büyük görevler düşüyor. Üniversiteler, konuyla ilgili çalışmalar yapan şirketler, bu alanda ciddi fırsatlar olduğunu düşünüyor. 'Büyük veri'de güvenlik ciddi bir sıkıntı. Veri arttıkça multidisipline doğru gidiyoruz. Verinin akıllı bir şekilde izlenmesi ve 'ne yapalım da gereksiz veriyi kaybetmeyelim'in yollarını aramamız gerekiyor" diyerek sözlerini bitirdi.

Aydın: Türkiye'de "büyük veri" konusu biraz daha öne çıkarılmalı

"Büyük veri"nin dijitalleşme ve sosyal medyanın yaygınlaşmasıyla ortaya çıktığına değinen Teradata Türkiye Genel Müdürü Aydın,

tüketiciler açısından kişisel verilerin saklanması izne tabi olması gerektiğini vurgulayarak, "Veri, çok önemli ve gizli. Veriyi istediğimiz şekilde saklayabilir, bilimsel olarak kullanabilirsiniz" dedi. Teradata'nın 30 yıllık uzman bir şirket olduğunu bildiren Aydın, verinin akıllı bir şekilde paylaşılması noktasında firmaların çözüm önerilerine ilişkin bilgiler verdi, Teradata'nın, Turkcell'e günlük 5 terebayt işlem yaptığını açıkladı. "Veri inanılmaz derecede katlanarak büyüyor. Maliyet açısından verilerin büyümesi ile bir sıkıntı oluşuyor. İşin bir de maliyet boyutu var" diyen Aydın, şunları söyledi:

"Entegre verilerin paylaşılması ve organizasyon içinde dağıtılması gerekiyor. Verinin hepsine baktığımızda ilişkisel veri tabanlarını desteklemiyor. Bir zamanlar Linux'un yaşadığı sorunları Hadoop'ta (Big Data) yaşıyor. Dikkatli olmamız lazım. Sosyal ortamda Hadoop'ta kullanılabilir. Teradata'nın yaklaşımı tamamen bu düzeyde. Büyük veri çözümünü bir mimari olarak öneriyoruz. Bu kadar çok veride hangisi değerli? Büyük verinin kullanılmasında hız çok önemli. Verinin analizi büyük veriyi daha iyi anlamaktan geçiyor." Verinin keşfinin önemli olduğunu, her verinin veri ambarına atılmayacağını anlatan Aydın, Türkiye'de bu konunun

biraz daha öne çıkarılmasını; üniversitelerde business analitikler yetiştirilmesini; çok net bir şekilde planlama ve yol haritalarının oluşturulmasını ve konunun hükümet, kamu ve özel sektörün öncelikleri arasında yer almasını istedi.

Güvenlik anlamında çözüm sunduklarını belirten Aydın, Türkiye'nin ciddi anlamda "veri bilimcisi- data scientist"ne ihtiyacı olduğuna dikkat çekti.

Keskin: Kurumların yatırım kalemleri mobilite ve büyük dataya kayıyor

İleride maliyet, uygulama ve istihdam açısından kurumların en büyük yatırım kalemlerinin büyük data ve mobilite alanında gerçekleşeceğini bildiren SAP Türkiye Genel Müdürü Keskin ise, önümüzdeki yıl yatırımların yüzde 83'ünün büyük data etrafında yoğunlaşacağını, bu konuda yatırım yapmayan kurumların çok başarısız olacaklarını söyledi. Verilerin gizliliği ve saklanması konusundaki çözüm uygulamaları, SAP HANA platformu ve onun genişleyen ekosistemi hakkında bilgi veren Keskin, "büyük veri"nin sadece

teknik bir sorun olmadığını belirtti. Güvenlik politikaları ve bilincin oluşturulması, veri güvenlik uzmanlarının arttırılması, güvenlik politikalarını hükümetin uygulaması gerektiğine işaret eden Keskin, "Büyük verinin tek başına anlamı yok, işlenmesi ve analiz edilmesi önem taşıyor" dedi.

"Büyük veri aslında doğal bir sonuç" diyen Keskin, sözlerine şöyle devam etti: "Kurumların kaynaklarını iyi yönetmesi amaç. Bu büyük veriyi de tüketmemiz lazım. Büyük veri etrafında bütün teknolojilerin tamamlanması gerekiyor. ABD Başkanı Obama'nın seçimleri kazanması anlık verileri kullanmasına bağlı. Obama, büyük veri inisiyatifine 200 milyon Dolar gibi bir bütçe ayırdı.

SAP'nin eko sistemle ilgili güvenliğin sağlanmasına katkısı oluyor. Güvenlik danışmanları, veri yönetici ve veri güvenlik uzmanlarının yetiştirilmesi gerekiyor. İş analitiği ve iş zekâsı (Business Intelligence) en önemli konulardan bir tanesi. Kişisel verilerin korunmasında kişilere de bir inisiyatif düşüyor. Büyük veri maliyet gerektirecek yatırım gerektiriyor."

SAP'nin 41 yıllık bir şirket olduğunu ve son 2 yıldır verileri gerçek zamanda işleyip analiz ettiğini anlatan Keskin, "Bizim gibi çözümleyici firmalara çok iş düşüyor. İş analitiği (Business Analytics) uzmanları yetiştirmemiz gerekiyor" diye konuştu.

“Güle güle nakit”li günler çok yakında...

Türkiye’de dijital ödemelerin yüzde 50 büyüdüğünü bildiren BKM Başkanı Canko, Temmuz 2015’te tüm “post”lar birleşeceği için bilişim sektöründe “şok dönüşüm” beklediğini söyledi. Dünyada yıllık nakit taşıma maliyetinin 300 milyar dolar olduğunu belirten Wincor Nixdorf Genel Müdürü Özçubukçu, nakit operasyon maliyetlerini azaltacak teknolojilerin gündemde geleceğinin altını çizdi. Klan Genel Müdürü Öрге ise, bankalardaki paranın kartlar sayesinde herkesin olduğuna dikkat çekti.

Öğleden sonra Fortune Türkiye Genel Yayın Yönetmeni Ali Ağaoğlu’nun moderatörlüğünde gerçekleştirilen “Güle güle nakit” paneline, Bankalararası Kart Merkezi (BKM) Başkanı Soner Cankö; Wincor Nixdorf Genel Müdürü Hakan Özçubukçu ve Klan Genel Müdürü Emin Örgü konuşmacı olarak katıldı.

Bugün, yaşadığımız mobil dönüşüm, interneti yer ve zamandan tamamen bağımsız bir pazar haline getirmiş, özellikle perakende sektörünün yapılanmasını ciddi bir biçimde değiştirmiş, alıcı ve satıcıları

bir bilgisayar oyunundaki kahramanlar gibi strateji uzmanları haline dönüştürmüştür (veya dönüştürmektedir). Bu oyunda çabuk karar veren, hızlı hareket eden, önce alıp/satan, geliri veya harcamayı en hızlı bir biçimde sayısal hale getirenler öne geçmekte, ticari veya faydasal tatmin sağlamaktadır. Bu oyunu iyi oynayan oyuncular, ürün maliyetlerini, kârı, zararı günlük, saatlik hatta anlık olarak görebilmekte, değişen koşullara uyum sağlamak, riski görmek ve karar destek sistemlerini beslemek açısından da çok sayıda veriye ulaşabilmektedir. Oyundaki perakende müşterisi için güvenli, hızlı ve

sayısal olarak kayıtlanabilen alış-veriş, aynı zamanda iyiyi ucuza alma, zamandan tasarruf etme, bütçeyi daha iyi görebilme anlamına gelmektedir. Bu oyunun oynanmasına olanak sağlayan platform, yani devlet açısından da kayıtların sayısallaştırılmış olması, piyasanın tüm açıklığıyla görünmesine yol açarak ekonomideki tıkanıklıkları önceden görebilme fırsatı yaratmakta ve vergi kaçaklarının önlenmesini sağlamaktadır... Bu ana kadar nakitten söz etmedik. Aslına bakılırsa bu oyunda artık nakite yer yok... Kartlar, mobil ödeme sistemleri, sanal cüzdanlar gibi çeşitli ürünler hep bizi mikro stratejist yapmak için...

“Güle güle nakit” panelinde tüm bu konular ele alındı. Bankaların kredi kartlarıyla 1986’larda uğraşmaya başladığını anlatıp kredi kartı teknolojisinin günümüzde çok farklı noktalara geldiğinden söz eden modaratör Ağaoğlu, “Para kavramının kesinlikle değişmesi gerekiyor” dedi. Dünyanın kayıt dışı ekonomiden vazgeçip kayıtlı ekonomiye geçmesi gerektiğini belirten Ağaoğlu, 2020 yılında bütün sistemin IBAN üzerinde yürüyeceğini söyledi.

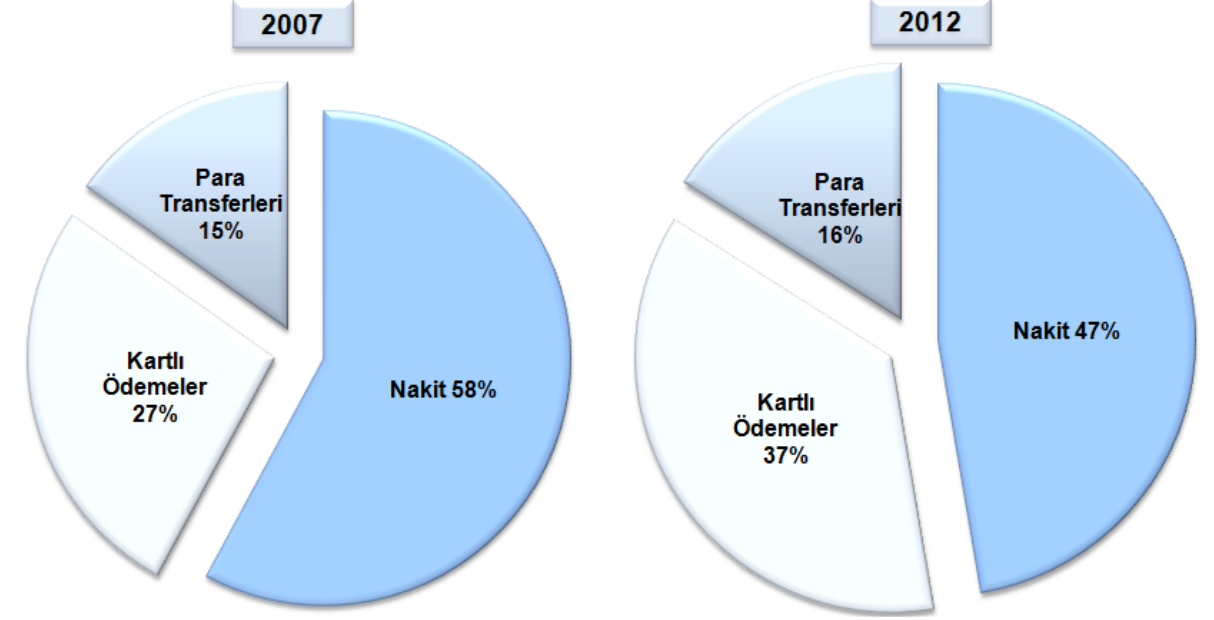
Canko: Kartlı ödeme sistemleri Türkiye’nin en büyük sektörlerinden biri

Panelde ilk konuşan BKM Başkanı Canko, dünyadaki ödeme sistemleri trendleri ile Türkiye’deki gelişme ve trendlere değindi. Gelişmenin “değiş-tokuş, kıymetli madenler, kâğıt para, çek ve ödeme sistemleri” şeklinde olduğunu anlatan Canko, “Nakit; birçok ülkede halen en yaygın kullanılan ödeme yöntemi olsa da yıllar itibarıyla diğer ödeme sistemlerinin kullanımı artmaktadır” dedi. Dünyada yetişkinlerin yarısından fazlasının finansal hizmetleri kullanmadığını bildiren Canko, global ödeme pazarındaki değişimi, “Dijital ödeme kanallarının kullanım”, “Finans dışı sektörlerden

oyuncular” ve “Ön ödemeli kartlar” olmak üzere 3 ana trendin yönlendirdiğini söyledi. Dünyada dijital ödemelerin yılda yüzde 20 oranında büyümesi beklenirken Türkiye’de yüzde 50 büyüme olduğunu kaydeden Canko, teknolojinin yayılması ve bireylerin hazır olmasıyla mobil ödemelerin katlanarak yayılacağını belirtti. Telekom şirketleri ile Google ve Facebook gibi İnternet şirketlerinin ödeme pazarı ekosistemini değiştirdiğine

Ödeme Yöntemlerinin Dağılımı
Yüzde, işlem hacmi, 2007-2012

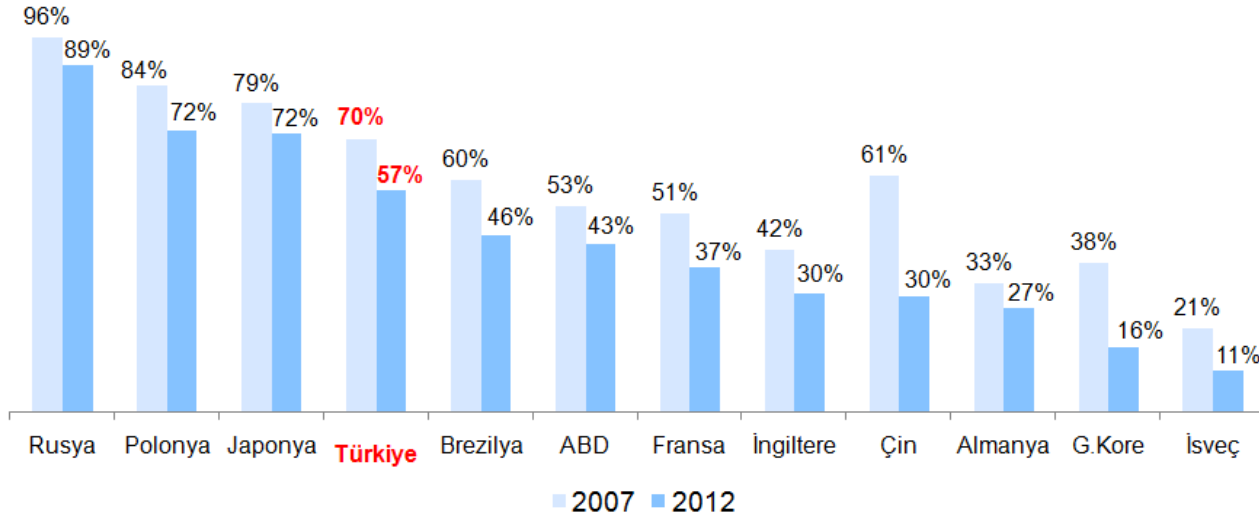
işaret eden Canko, açık veya kapalı sistem olarak sunulan ön ödemeli kartların esnek çözümleriyle yaygınlaştığını, açık sistemlerin gelişen ve gelişmiş ekonomilerde hızlanarak büyümesinin beklendiğini bildirdi. Canko, “Bankalar dışında devlet kurumları ve diğer özel şirketler de ulaşım, yiyecek kartları ve program kartlarını daha fazla kullanıyorlar. Nakit, halen dünyadaki pek çok ülkede yaygın olarak kullanılıyor ancak son yıllarda başta kartlı ödeme sistemleri olmak üzere bankacılık sistemi üzerinden yapılan ödemeler artış gösteriyor. Bankacılık hizmetlerinden faydalanmayan nüfusun çokluğu dikkate alındığında bu artışın sürmesi için gerekli büyüme alanının varlığı dikkat çekmektedir” diye konuştu.

Türkiye’nin ödeme sistemlerinde birçok ilke imza atıldığını söyleyen Canko, bunları şöyle sıraladı: “Avrupa’da kredi kartı, banka kartı ve pos sayısında ilk üçte; Avrupa’da temassız kartları otoyol ulaşımında kullanan ilk ülke; Avrupa’da chip&pın uygulamasına İngiltere ile birlikte ilk geçen ülke; Avrupa’da toplu taşımada temassız kart kullanan İngiltere ile birlikte ilk ülke; Taksitle ödeme imkânı olan Avrupa’daki tek ülke ve BKM Express ile dünyada kredi kartı numarasını paylaşmadan İnternet’ten alışveriş imkânı sunan ilk ve tek ülke” Bu yenilikler sayesinde kartlı ödeme sistemleri Türkiye’nin en büyük sektörlerinden biri olduğuna işaret eden

Nakit; birçok ülkede halen en yaygın kullanılan ödeme yöntemi olsa da yıllar itibarıyla diğer ödeme sistemlerinin kullanımı artmaktadır

Toplam işlemler içinde nakit payı
Yüzde, işlem hacmi, 2007-2012

Canko, buna ilişkin verileri, "hanehalkı harcamalarının yüzde 35'inin kartlı ödemelerle; her 100 TL kartlı ödemenin 7 TL'si İnternet'ten; her 4 TL alışverişin 1 TL'sinin taksitli; her 6 kredi kartının 1 tanesinin temassız yapıldığı; 10 milyondan fazla temassız kart kullanıldığı; İnternet'ten 25 milyar TL ödemenin olduğu ve 2012'de 348 milyar TL kartlı ödeme ile 85 milyar TL taksitli ödeme gerçekleşti" şeklinde açıkladı.

"E-ticaret ile alışverişlerin çoğu on-line olacak ve mobil cüzdanlar ile cep telefonları kartların yerini alacak" diyen Canko, ATM'den banka kartı ve kredi kartıyla çekilen nakit çekim sayısı yıllık yüzde 9 büyürken nakit çekim tutarının yüzde 18 büyüdüğünü bildirdi.

"Dijital ödeme devrimi dünya genelinde momentum kazanmakta ve yılda yüzde 20 büyümesi beklenmektedir" ifadesini kullanan Canko, tüketici talebinin büyüdüğünü, yüksek mobil ve İnternet penetrasyonu olduğunu, yeni teknoloji çözümlerini denemeyi isteyen tüketiciler bulunduğunu, yenilikçi ürünlerin (Ipad, Kindle, vb.) çabuk kabullenildiğini anlattı. Arz tarafında da teknolojinin erişilebilir ve uygun fiyatlı olduğu, şirketlerin yenilikçi çözümlere yatırım yaptığına değinen Canko, mobil ödemenin çok çeşitli yöntemlerle nakit kullanımının yerini aldığını, yeni nesil ödeme uygulamaları ile çeşitli mobil uygulamaların birleştirilip müşteri ve iş yerleri için yenilikçi çözümler ortaya çıkarıldığını vurguladı.

Ödeme sistemlerinin bankacılık dışı sektörler için stratejik hizmet alanı haline geldiği ve şirketlerin yenilikçi çözümleriyle ödeme sistemleri pazarına girdiğini bildiren Canko, "Bu sayede, finansal hizmetlerin telekom şirketlerine ait katma değerli hizmet gelirlerinin çoğunluğunu oluşturması bekleniyor. Örnek olarak, 2016'ya kadar telekom şirketlerinin gelirlerinin yaklaşık yüzde 40'ının mobil finansal hizmetlerden (MFH) gelmesi öngörülüyor" dedi.

Ortak bir platforma doğru gidildiğine dikkat çeken Canko, sözlerini "1 Temmuz 2013'ten itibaren sahadaki postlar, yazar kasa haline dönüşecek.

2015 Temmuzundan itibaren tek post kullanılacak. Bilişim sektörünü bugüne kadar yaşamadığı şok dönüşüm kapıda bekliyor" diyerek bitirdi.

Wincor Nixdorf Özçubukçu: Nakit operasyon malijetlerini azaltacak teknolojiler gündemde olacak

Wincor Nixdorf Genel Müdürü Özçubukçu ise, Wincor ve banknot hakkında bilgi verdikten sonra "Yeni Akımlar, Maliyet ve Çözümler"den söz etti. Wincor Nixdorf'un, dünya genelinde yaklaşık 10 bin çalışanı ile 42 kendi iştiraki olmak üzere 110'dan fazla ülkede faaliyet gösteren global bir şirket olduğunu söyleyen Özçubukçu, 120 kişilik teknik ekiple hem bankacılık hem de perakende endüstrilerine Türkiye'nin 7 bölgesinde 8 ana servis ofisi ile saha hizmeti verdiklerini anlattı.

Tarihi Süreçte Akımlar – ATM (Automated Teller Machine)

**WINCOR
NIXDORF**

1963/82 – 1996 Yalnızca Nakit Veren ATM (Cash Dispenser)

1996 – 2004 Nakit Veren ve Zarfla Nakit Yatırılan ATM

2004 – 2012 Nakit Veren ve Nakit Yatırılan ATM (Cash-in/out)

2012 – Nakit Çevrimi Yapan ATM ve ATS (Cash Recycle)

Nakit Operasyon Maliyetlerini Azaltan Yeni Teknolojiler

BİM YÖNETİCİLERİ SEMİNERİ | 03/04/2013 | HAKAN ÖZÇUBUKÇU

© Wincor Nixdorf Bilgiye Sistemleri A.Ş.

Tarihi kayıtlara göre, M.Ö 118 yılında Çin’liler deri para kullandığı, M.S 806’da ilk kâğıt paranın yine Çinliler tarafından kullanıldığına değinen Özçubukçu, Osmanlı’da ilk kâğıt paranın 1840’ta “Kaime-i Nakdiye-i Mutebere” yani “Para Yerine Geçen Kâğıt” adıyla çıkarıldığı, Cumhuriyet döneminde ise 30 Aralık 1925 tarihinde 701 sayılı kanunla Türk banknotlarının basımına karar verildiğini anımsattı.

Şu anda dolaşımdaki banknot sayısının yüzde 8 Avro ve her yıl arttığını, dünya genelinde yıllık nakit taşıma maliyetinin 300 milyar dolar olduğunu söyleyen Özçubukçu, gelecekte nakit operasyon maliyetlerini azaltacak teknolojilerin gündemde olacağını altını çizdi.

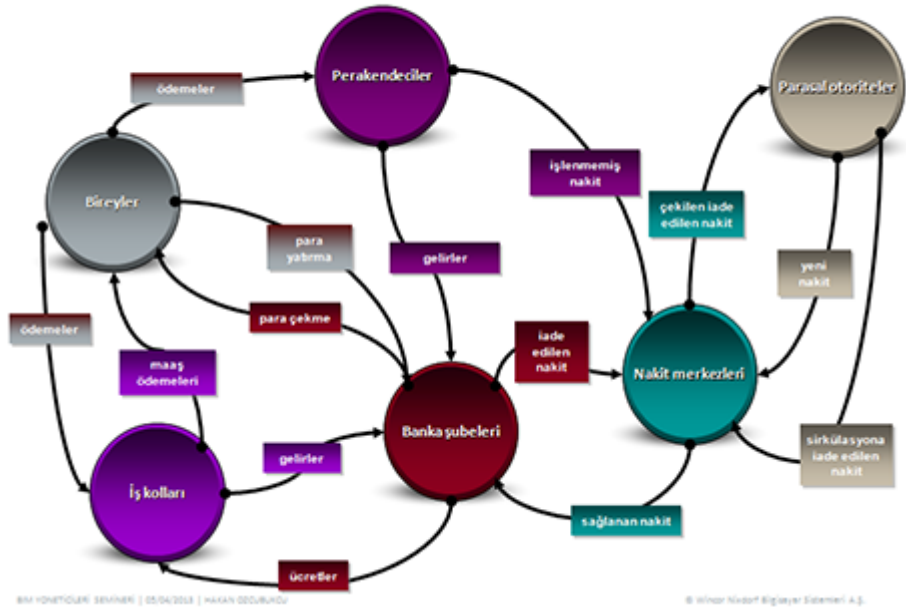
Örge: Nakitsiz hayat, oh ne rahat

Klan Genel Müdürü Örge, “Kaç para kaç” başlıklı sunumunda, bir tüketici olarak nerede olunduğuna ilişkin çarpıcı bilgiler verdi. Dijital sosyal platformlarda herşeyin konuşulduğunu, alışverişte standart algı ve kanalların değiştiğini anlatan Örge, “Paran kadar konuş artık geçerli değil. Çünkü artık naktin kadar olmak zorunda değilsin, bankadaki para da senin paran. Nakitsiz hayat, oh ne rahat” şeklinde konuştu. Örge, konuşmasında “Nakitsiz Türkiye” hedefinin önemli olduğunu da vurguladı.

Karmaşık Nakit Dolaşımı

**WINCOR
NIXDORF**

BİM YÖNETİCİLERİ SEMİNERİ | 03/04/2013 | HAKAN ÖZÇUBUKÇU

© Wincor Nixdorf Bilgiye Sistemleri A.Ş.

“Off-set Modeli”, bilişimde neden olmasın?

SSM'den Varoğlu, birçok yabancı şirketle uzun süreli çalışmalar yapacaklarını bildirip bunun KOBİ'ler için büyük ve örnek bir fırsat yaratacağını vurguladı. Esen System Integration Müdürü Uğur, “Bilişimde de off-set uygulanmaması için hiçbir neden yok” derken TUSAŞ BT Müdürü Bayramusta, sağlık, enerji ve telekom alanındaki kamu alımlarında “off-set” uygulanmasının zorunlu hale getirilmesini önerdi. Ayesaş Yazılım'dan İlik ise, off-set konusunda stratejik olarak karar verilmesi gerektiğine işaret etti.

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri (BİMY) Semineri'nin ikinci gün sabah, Savunma Sanayii Müsteşarlığı (SSM) Uluslararası İşbirliği Daire Başkanı Lütfi Varoğlu'nun moderatörlüğünde, “Ekonomiye Katkı: Bilişimde Off-set Modeli” paneli yapıldı. Esen System Integration Genel Müdürü Cem Uğur, Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş. (TUSAŞ) Bilgi Teknolojileri Müdürü Gülsen Bayramusta ile Ayesaş Yazılım İş Geliştirme Yöneticisi Yavuz İlik'in konuşmacı olduğu panelde; savunma, güvenlik ve havacılık sanayiinin gelişiminde önemli bir rol oynayan off-set uygulamalarının bilişim sektöründe

ne şekilde uygulanabileceği tartışıldı ve somut öneriler gündeme getirildi. “Off-set”, ekonomideki anlamıyla “alım satımın dengelenmesi”ni içeriyor. Savunma Sanayii Müsteşarlığı, Türkiye’de devlet eliyle yapılan tedarik projelerinde off-set uygulamasını gerçekleştiren ve bunu ekonomik katkıya dönüştüren tek kuruluş olarak biliniyor. Geniş anlamda “Telaflı Edici Mukabil Ticaret” olarak tanımlanan off-set, kamu tarafından açılan uluslararası ihaleler sonucunda ihalelerin açıldığı ülkeden çıkacak dövizli telafi etmek ve bu ülkelerin ihracat potansiyelini arttırmak amacıyla, ihaleyi kazanan yabancı firma tarafından ana ihale anlaşmasına ek olarak verilen taahhütlere deniliyor. Yani,

mühendis ve teknisyenlerin parayla alınan teknolojinin üretim aşamasında çalışması ve o teknolojiyi öğrenerek bir adım ileri götürebilme kapasitesine erişmesi anlamına geliyor. Off-set uygulaması, 1950’lerde NATO kapsamında yoğun olarak Amerikan ürünlerini satın alan Avrupa ülkelerinin, karşılığında ABD’nin kendi ürünlerini ithalini istemesiyle ortaya çıktı. Günümüzde, dünyadaki toplam ticaretin yaklaşık yüzde 12’si off-setle bağlantılı ve bugün off-set, 130 ülkede uygulanıyor. Yurtdışı kamu harcamalarında yüzde 50 oranında off-set uygulanması durumunda, 10 yıl boyunca sanayi katılımı, ihracat ve teknolojik işbirliği yoluyla ülke ekonomisine

sağlanabilecek katkı yılda 30 milyar dolar. Dünyadaki uygulamalara paralel olarak, Türk sanayiinin geliştirilmesi amacıyla, bütün sektörlerdeki kamu alımlarında off-set uygulanmasının zorunlu hale getirilmesi istenirken kamu alımlarında off-set uygulamasının Türkiye'nin sanayileşme

hamlesinin itici güçlerinden biri olacağı vurgulanıyor.

Ekonomi Bakanlığı'nın sayfasında da Off-set Tebliği yer alıyor. 2007'de yazılmış tebliğde "Sivil alımlarda da, savunma sanayiinin yaptığı gibi off-set uygulaması yapılsın" denilmişti. Modaratör Varoğlu, Türkiye'de iyi bir örnek olduklarını söyleyip geri dönüşümlerin başladığını ve bunun bilinçli bir politika olduğunu belirtti. "Off-set ülkemizde çok geç kaldı" diyen Varoğlu, Avrupa Birliği'nin (AB) yeni kararı, çok uluslu şirketlere getirilen modellere değindi. Off-set modelinde iş ve istihdam yaratmanın şartı olduğunu bildiren Varoğlu, off-set yoluyla bir sektörün nasıl geliştirildiğini somut verilerle anlattı. Varoğlu, "1990'ların başında doğrudan alım yapan Türkiye'de, geliştirilen ürünlerin satıldığı bir ülke olma kararı verildi" dedi.

Varoğlu, SSM'nin off-set uygulamasında 27 yılda 17 milyar dolarlık taahhüt alındığı, yüzde 70'i geri dönüş ihracatı olduğu ve yüzde 23 yerel katma değer yaratıldığını bildirdi. Savunma Sanayii Müsteşarlığı'nın 2011'de yayınlanan 2012-2016 yılları arasında uygulanacak yeni

stratejisindeki off-set regülasyonuna değinen Varoğlu, SSM stratejik planında, dış kaynaklı da olsa verilen projelerde sanayi katılımı ya da off-set şartının sözleşme bedelinin yüzde 70'i olması prensibinin benimsendiğini anımsattı. Türk savunma sanayinin teknolojik

kazanımları ve bilgi birikimini üst düzeye çıkarmak için yeni stratejide, 2016 yılında 2 milyar dolar ihracat ve 8 milyar dolarlık ciro hedefi konuldu. Strateji belgesinde kritik alt sistemlerdeki dışa bağımlılığı makul seviyelere çekilmesi için teknolojik üstünlük kazandıracak yurtiçi geliştirme projelerinin hayata geçirilmesine öncelik verileceğini vurgulayan Varoğlu, "Endüstriyel katılım şimdi birinci önceliğimiz. Türkiye'de üretim ve ihracatın artırılması ve bazı alanların geliştirilip yeni alanların seçilmesi gerekiyor. Buna göre, savunma ve havacılık olarak tanımlanan toplam savunma sanayi cirosunun yüzde 30'u çoğunluğu KOBİ'lerden oluşan yan sanayi tarafından karşılanacak. Bu unsur, sistemlerde ve dolayısıyla tedarikte yerli katkı oranını daha üst seviyeye taşıyacak" diye konuştu. Teknoloji transferi ve kabiliyetleri önem taşıdığını belirtip "Gelecek beklentimiz, bu alanda birçok yabancı şirketle uzun süreli çalışmalar yapacağımız bir dönem yaşayacağız" diyen Varoğlu, KOBİ'ler için büyük ve örnek bir fırsat yaratıldığının altını çizdi.

Türk Havacılık ve Uzay Sanayii A.Ş. (TUSAŞ) Bilgi Teknolojileri Müdürü Bayramusta, off-set uygulamaların ne olduğunu anlatıp kurumunda uygulanan off-set modelinin gelişme sürecine ilişkin bilgiler verdi. 1984'te yapılan off-set uygulaması ile

güçlü bir yapıya kavuştuklarını söyleyen Bayramusta, "Biz BT birimi olarak çok şey öğrendik ve kabiliyetlerimizi geliştirdik" dedi.

yazılım geliştirme ve sistem mühendisliği çalışmalarından söz etti. Bilgi toplumu stratejilerinin gerçekleşmesi ve desteklenmesi için BT sektörüne özellikle yazılım alanına önem verilmesi gerektiğine işaret eden Bayramusta, "BT alanında hem iç hem de dış pazarda dengeli bir büyüme stratejisi yürütülmeli, bu konudaki regülasyonlar hızla tamamlanmalı. Kamu alımlarında off-set uygulaması zorunlu hale getirilmeli. Mevcut ya da kurulmakta olan sanayilerin standartlarını yükseltmek, uluslararası pazarlarda rekabet edebilecek mal veya hizmet üretebilmek için bilişim sektöründe de off-set uygulamasına gidilmeli, KOBİ'ler de bu desteklerden yararlanmalı" önerisinde

bulundu. Bayramusta, dengeleme, devletin alımlarını "telafi edici işlemler" olarak tanımladığı off-set'in "Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu ortaklıklarının uluslararası ihale çerçevesinde öngördükleri dış alımları karşılamak için yapacakları dışsatıma ilişkin anlaşma" olduğunu belirtti.

F-16 Projesi'nin etkin BT hizmetleri sunulması için bir başlangıç olduğunu anlatan Bayramusta, A400M Nakliye Uçağı; Barış Kartalı ve JSF projeleri ile aviyonik

bulundu. Bayramusta, savunma dışındaki sektörlerdeki (Sağlık, Enerji, Telekom) kamu alımlarında "off-set" uygulanmasının zorunlu hale getirilmesi ile Türkiye'nin sanayi alt yapısında hem iç pazarda hem dış pazarda önemli kazanımlar elde edilebileceğine dikkat çekti. Esen System Integration Genel Müdürü Uğur, şirketlerinde yapılan off-set uygulamalarına ilişkin bilgiler verip bir off-set uygulamasının

nasıl olduğu ve yararları hakkında açıklamalarda bulundu. Havacılık, savunma ve uzay alanlarında mühendislik çözümleri geliştirdiklerini anlatan Uğur, ABD'de başarılı olmuş "Genis Alan Gözetleme" ürünü için Türkiye'de geliştirilmeye başlattıkları yurtdışı (SNC) finansmanlı Ar-Ge projesinden söz etti.

Uğur, "90'lı yıllarda uygulamaya konulan bu model, savunma ve havacılıkta birçok firmanın kurulması, ayakta kalması ve büyümesini sağladı. Bilişimde de uygulanmaması için hiçbir neden yoktur diye düşünüyorum. Büyük yabancı firmaların off-set yetkilileri, Türkiye'den iş yapmak isteyenler için anahtar kişilerdir. Off-seti bir firmaya giriş alanı olarak görmek lazım" şeklinde konuştu.

5 milyon dolarlık bir off-setin 500 bin dolarlık cezası değeri olduğunu anımsatan Uğur, off-set ile başlayan ilişkilerin bir süre sonra off-set borcu kalsın kalmasın uzun süreli ilişki haline döndüğünü söyledi.

Ayesaş Yazılım hakkında bilgi veren İş Geliştirme Yöneticisi İlik ise, faaliyet alanlarından söz etti. "Her aldığımız iş sayesinde yeteneklerimiz de artıyor" diyen İlik, işbirliklerine ilişkin bilgiler de verdi. Rekabet ortamında iyi bir fiyat verilmesi, kaliteli iş yapılması ve taahhütlere uyulması gerektiğinin altını çizen İlik, "Off-set çok faydalı bir model. Stratejik olarak da karar verilmesi gerekiyor" dedi.

Küresel rekabette bulut bilişimin rolü...

Bulut bilişimde rekabetin mekândan bağımsız bir yapıya doğru gittiğini söyleyen Helvacıoğlu, Türkiye için sekiz ayaklı politika önerdi. Netsafe Genel Müdürü Salepcioğlu “Her bulut bilişim yapıyorum diyene itibar etmeyin” uyarısı yaparken Odea Bank’tan Küçük, bulut bilişimin kaçırılmayacak bir konu olduğunu işaret etti. NETAŞ’tan Yapıcı, bulut bilişimin öncelikle verimlilik kalemelerini desteklediğine dikkat çekerken Oracle’dan Şatana, Türkiye’nin içerik üretip yazılım geliştirmesinin bir avantaj olabileceğini belirtti.

Bu yıl 20. kez gerçekleştirilen Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri (BİMY) Semineri’nin som paneli “Küresel Rekabet Açısından Bulut Bilişim Ekonomisi” idi. Panelin moderatörlüğünü Boğaziçi Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Aslı Deniz Helvacıoğlu üstlendi. Netsafe Genel Müdürü Serdar Salepcioğlu, NETAŞ Ürün ve Çözüm Stratejileri Müdürü Ferda Yapıcı, Odea Bank Bilgi

Teknolojilerinden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Tayfun Küçük ve Oracle Satış Direktörü Cem Şatana’nın katıldığı panelde ise, “Bulut Bilişim” ekonomik ve politik olarak nasıl kullanılabileceği tartışıldı. Bugün küresel rekabette öne geçebilmek, bilgi tabanlı, öğrenen, inovatif organizasyonlar kurmaktan ve yeni gereksinimler, yeni müşteriler yaratmaktan geçiyor. Bunun öncelikli yolu da gelişen bilişim teknolojilerini yakından izleyerek iş süreçlerini bu

teknolojilere göre uyarlamak. Bulut bilişim, şirketlere çabuk karar verebilmek, hızlı hareket etmek, tasarruf ve verimlilik vadeden eden en güncel veri tutma ve işleme sistemi. 2020’de dünyada 250 milyar dolarlık bir pazara ulaşacağı düşünülen bulut bilişim, özellikle kendi iş kolunda kalarak en yeni bilişim teknolojilerini kullanmak isteyen KOBİ’ler için de çok önemli bir fırsat olarak görülüyor. Değişen rekabet koşullarına uyum sağlamak açısından ya da henüz tamamlanmamış

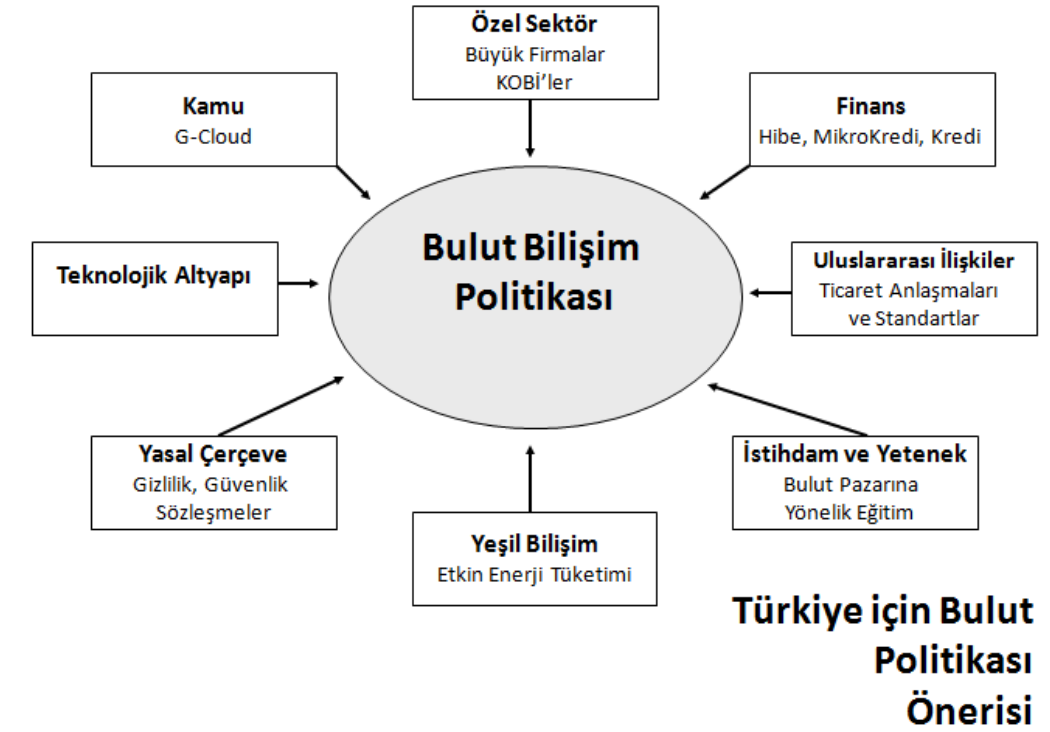
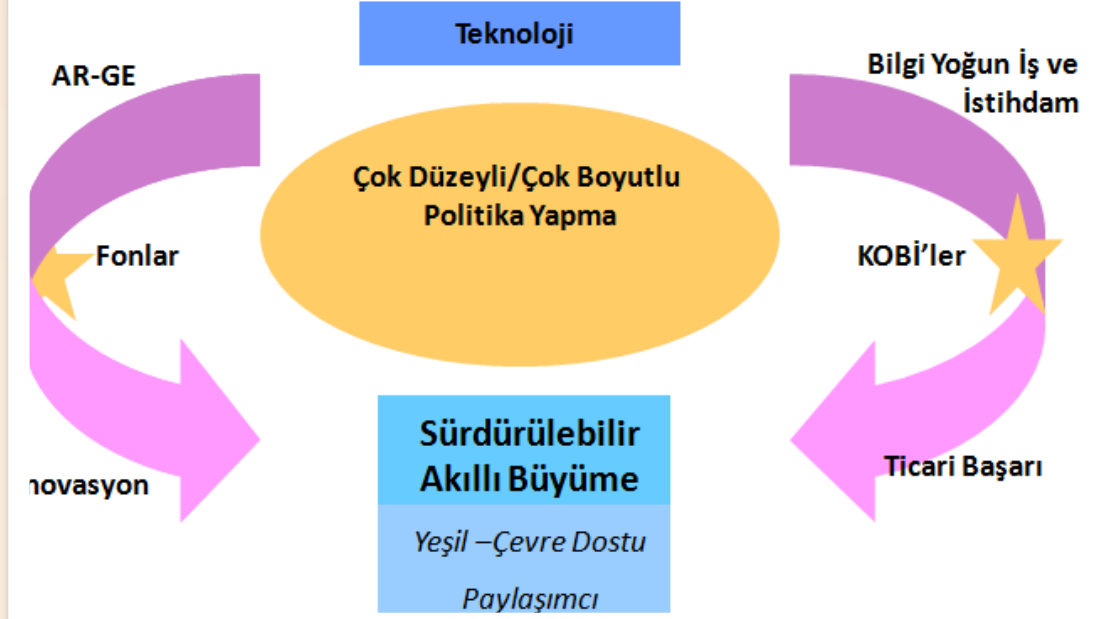
hukuksal altyapısı, ortaya konulmamış standartları ve çözülmemiş güvenlik sorunlarıyla tartışılan bulut bilişim, bu panelde bulut ekonomisi açısından masaya yatırıldı ve bilişimin kurum ve şirketlerde nasıl "nakite" dönüşebileceği incelendi.

Panelin moderatörü Helvacıoğlu, "Akıllı Büyüme ve Küresel Rekabet Gücü Bulut Bilişim" başlıklı sunumunda küresel rekabet gününün farklı dinamiklerine değinip politika önerilerini açıkladı. Doğru teknoloji kullanımının rekabette belirleyici olduğunu belirten Helvacıoğlu, çok düzeyli ve çok boyutlu politika yapılması gerektiğini bildirdi. "Rekabet gücü genel olarak yerel bazdadır" diyen Helvacıoğlu, bulut bilişimde rekabetin mekândan bağımsız bir yapıya doğru gittiğini söyledi. Öncü firmaların önderliğinde bulut

bilişimin kurtarıcı rolü olduğunu kaydeden Helvacıoğlu, daha tasarrufa yönelik bir devlete gidilmesini taahhüt ettiğine değinip "Bulut bilişim bence süreç inovasyonudur" dedi.

Türkiye için bulut bilişim önerileri getiren Helvacıoğlu, sekiz ayaklı bir politika yapılmasını önerdi. Para ve bunu uygulayabilecek, karar alabilecek ve yürütebilecek yetkideki yöneticilerin önemini vurgulayan Helvacıoğlu, sekiz ayaklı bir politika önerisini şöyle sıraladı: "Özel sektör desteklenmeli, Kamuda devletin buluta geçmesi önemli bir güven tahsis eder, Teknolojik altyapıya önem verilmeli, Yasal çerçeve (gizlilik, güvenlik) oluşturulmalı, Yeşil bilişim göz önünde tutulmalı, İstihdam önem taşıyor (AB'de 1 milyon kişinin istihdam edileceği düşünülüyor) Uluslar arası ilişkiler ihmal edilmemeli ve KOBİ'ler finansal açıdan desteklenmeli."

Küresel Rekabet Gücünün Dinamikleri

Uluslar arası ticaret, KOBİ'lerin rekabeti ve "Rol-Model" noktalarında Türkiye'nin küresel güç olacağını düşündüğünü belirten Helvacıoğlu, "Kamu yapacağı yatırımlarla girişimcileri cesaretlendirecektir. Kamunun işbirlikçi, yol açıcı ve regülasyonları gerçekleştiren bir rolü var" diye konuştu.

Netsafe Genel Müdürü Salepcioğlu ise "Küresel Rekabet Açısından Bulut Bilişim Ekonomisi" konulu bir sunum yaptı. Sözlerine firmasından söz ederek başlayan Salepcioğlu, yüzde yüz bilgi güvenliğine odaklanan bir firma olduklarını söyledi. Bulut bilişim, "kurumların özel bilişim altyapılarına sahip olmak yerine, ortak yapıları kullanarak bilişim ihtiyaçlarının

karşlanması" olarak tanımlayan Salepcioğlu, uzun yıllardır kullanılan ücretsiz e-posta çözümlerinin (GMail, Yahoo v.b.) bulut bilişim örneği olduğuna dikkat çekti. 2012 Norton Siber Suç Raporu'nda Türkiye'de siber suç maliyetinin 566 milyon dolar olduğunu 10 milyon kişinin siber suç mağduru olduğunu anımsatan Salepcioğlu, "Türkiye'de bilgi güvenliği açısından alınan önlemlerin fevkalade düşük" dedi. Bulut bilişimin yararlarını, "İlk Yatırım Maliyeti Yok- Düşük, İşletim ve Yönetim Kolaylığı, Daha Düşük Kesinti- Kayıp Riski ve Daha İyi Güvenlik" başlıkları altında toplayan Salepcioğlu, devletin siber konusunda düğmeye bastığına işaret edip Siber Güvenlik Kurulu kurulduğunu anlatan Salepcioğlu,

5651 sayılı yasadan söz etti. Bulut Güvenlik Platformu (Cloud Security Alliance) ve Gartner'ın bulut bilişim güvenlik kriterlerini belirlediğini belirten Salepcioğlu, güvenilir şirketlerden hizmet alınmasını istedi. "Her bulut bilişim yapıyorum diyene itibar etmeyin" diyen Salepcioğlu, metodolojiler (ITIL, COBIT v.b.) regülasyonlar (ISO 9001, 27001-2, BS 25999 v.b.) ve uzman kadroya (CISSP, OSCE, CISA, CCIE, GIAC v.b.) dikkat edilmesini önerdi. Salepcioğlu, hizmetlerin seviyesi anlaşmasının (Service level agreement-SLA) imzalanması gerektiğini ve tedarikçilerin riskleri doğru yönettiğinin garantilenmesi için bağımsız denetimlerin önemini vurguladı. Kendi özel bulutlarını oluşturan, Türkiye'nin 49. bankası olan Odea Bank BT'den Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Küçük, bankacılıktaki bulut bilişim uygulamalarından söz etti. "Bulut bilişim bir teknoloji değil bir iş modeli" diyen Küçük, özellikle bankacılıkta bulut bilişimi kullanmak için bir dizi çalışma yürüttüklerini bildirdi. Küçük, konuşmasını "Bulut bilişim asla kaçırılmayacak bir konu" diyerek bitirdi. NETAŞ Ürün ve Çözüm Stratejileri Müdürü Yapıcı ise, bulut bilişimin öncelikle verimlilik kalemelerini desteklediğine dikkat çekti. Bulut bilişimin özellikle KOBİ'lerde son derece etkili olduğunu belirten Yapıcı, "Bulut bilişimde sadece veriler saklanmıyor. İş süreçleri ve planları da saklıyor. Türkiye'de bulut bilişimin kamudaki kullanımı gerçekten çok kritik" vurgusu yaptı. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun (BTK) 2013'te bulut bilişim stratejisi hazırlayacağını duyuran Yapıcı, kamunun küresel rekabette gücünü artırılmasında

bulut bilişimin etkisinin oldukça fazla olduğunu altını çizdi. Bulut bilişimin "verimlilik ve iş analizleri" açısından da çok önemli olduğunu vurgulayan Yapıcı, "Kamu, bulut bilişim kullanımını gerçekleştirdiğinde güvenliğini ve standardını de geliştirmek durumunda. Bunu yaptığımızda rol modeli olabiliriz. Şu anda yürütülen bazı projeler var. Teknoloji hub'ı olabilir miyiz? Evet, olabiliriz. Bunun için BTK'nin stratejisini bitirmesi ve bulut bilişimin standartlarını belirlemesi gerekiyor" diye konuştu. Panelin son konuşmacısı Oracle Satış Direktörü Şatana, "Bulut bilişim, aslında bilişimin kendisi" dedi. Bulut bilişim yeni bir kavram olmadığını anımsatan Şatana, yapılan çalışmalara örnek olarak kamudan bazı uygulamaları örnek verdi.

"Türkiye'nin yapacağı şey içerik üretimi. Yazılım geliştirmek bizim için bir avantaj olabilir" diyen Şatana, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından başlatılan Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi'nin (FATİH) dünyadaki en büyük bulut bilişim projesi olduğunu söyledi. Şatana, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği'nin (TURMOB) LUCA Projesi ile bulut bilişimi uygulamaya başladığını ve bunu yurtdışına pazarlamaya çalıştığını anlattı. Bulut bilişimde emekleme dönemi olduğumuz için bazı sıkıntılar yaşandığına değinen Şatana, bunların aşılabileceğini, Oracle olarak küresel düşünüp yerel bir şekilde uygulamalar geliştirdiklerini belirtti.

DÜNYANIN ÖYKÜSÜ

uluslararası ankara öykü günleri

13th International Ankara short story days

01-05 mayıs 2013

saat: 15.30-20.00

Çağdaş Sanatlar Merkezi
Kennedy Cad. No: 4 Kavaklıdere Ankara
Tel: 0312 468 21 05-468 19 76

DÜNYANIN ÖYKÜCÜLERİ ANKARA'DA!

Onur Ödülü: Pınar KÜR

Onur Konukları

- Pırızan
- Maria Alejandra Rojas Sanchez (Venezuela)
- Juan Manuel Parada Serrano (Venezuela)
- Kristin Dimitrova (Bulgaristan)
- Yelena Tverdislova (Rusya)
- Çingiz Gazonaviç (Rusya)
- Christos Hadjipapas (GK Rum Cumhuriyeti)
- Mehmet Kansu (KKTC)
- Hatip Badle (Suriye)
- Abdülkadir Abdelli (Suriye)
- Giuseppe Goffredo (İtalya)

CHAVEZ ANISINA

13. Uluslararası Ankara Öykü Günleri

Basın Bülteni

Dünden Bugüne Ankara Öykü Günleri...

90'lı yıllarda Türkiye Edebiyatı içinde yer alan öykü türündeki hareketlenmenin bir bileşeni olan Düşler Öyküler dergisini yayımlayanlar, Özcan Karabulut ve arkadaşları, bir düş daha kurmuşlardı: Ankara Öykü Günleri. 1997'den günümüze kadar düzenlenmiş olan Uluslararası Ankara Öykü Günleri dünyanın en eski en köklü öykü festivalleri arasında yerini almış bulunmaktadır ve sayısız etkinliğiyle edebiyatın, öykü edebiyatının en "büyük" buluşması konumuna ulaşmıştır.

13. Uluslararası Ankara Öykü Günleri

Çankaya Belediyesi ile Dünyanın Öyküsü dergisi işbirliğiyle, CerModern, Cafe Soul, Sanat Sokağı ve SUDEM'in katkılarıyla, bu yıl 13.sü yapılacak olan, Uluslararası Ankara Öykü Günleri, 1-5 Mayıs 2013 tarihinde Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi, CerModern, Cafe Soul, Sanat Sokağı ve SUDEM olmak üzere beş ayrı mekânda, gerçekleştirilecektir. 13.Uluslararası Ankara Öykü Günleri'nin süreceği beş gün boyunca, yazarları tarafından 30'un üzerinde öykü seslendirilecek, alanlarında kendilerini kanıtlamış araştırmacılar, yayıncılar, akademisyenler, dergi yayın yönetmenleri öyküyle ilgili kuramsal metinler sunacaklardır.

Ankara dışından, Ankara'dan, yurtdışından yaklaşık 100 yazarın, eleştirmenin, yayıncının katılacağı 13.Uluslararası Ankara Öykü Günleri'nde açılış konuşmalarını Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık, Ankara Öykü Günleri Kurucusu Özcan Karabulut, Dil Derneği Başkanı Sevgi Özel, Heyamola Yayıncılık adına Ömer Asan ve konuk yazarlar yapacaklardır.

13. Uluslararası Ankara Öykü Günleri Onur Ödülü usta yazar Pınar Kür'e sunulacaktır. Elçin Temel'in sunacağı ödül töreninde ünlü yazarlar Furuzan, Doğan Hızlan ve Çankaya Belediye Başkanı Bülent Tanık konuşma yapacaklardır.

Etkinliklerde yer alacak isimler arasında Çingiz Guseynov, Yelena Tverdislova, Maria Alejandra Rojas Sanchez, Juan Manuel Parada Serrano, Christos Hadjipapas, Mehmet Kansu, Giuseppe Goffredo, Kristin Dimitrova, Hatip Badle, Abdülkadir Abdelli, Mustafa Şerif Onaran, Emin Özdemir, Faruk Duman, Hüseyin Su, Gönül Kıvılcım, İnan Çetin, Sevinç Özer, Aysu Erden, Çiğdem Ülker, Gülayşe Koçak, Yavuz Ekinci, Kadir Yüksel, Ömer Türkes, Ömer Lekesiz, Alper Akçam, Ayşegül Tözeren, A. Galip, Yasemin Yazıcı, İnci Gürbüzatık, Birgül Oğuz, Murat Özyaşar, Onur Caymaz, Nurhayat Bezgin, Ayşegül Çelik, Pelin Buzluk, Mahir Ünsal Eriş ve Sinan Sülün bulunmaktadır.

"Bir Tuş, Bir Dokunuş" adlı bir fotoğraf sergisi açılışının ile "Mübadele: 'Kardeş Nereye'" adlı bir belgesel film gösteriminin de gerçekleştirileceği 13.Uluslararası Ankara Öykü Günleri, Işık Kansu'nun düzenlediği "Çocukluğa Yolculuk: Burhan Günel" başlıklı bir çalışmaya da ev sahipliği yapacaktır. 13.Uluslararası Ankara Öykü Günleri'nde, Pınar Kür, Nursel Duruel, Yaşar Seyman ve Furuzan'la da söyleşiler yapılacak; Dünyanın Öyküsü Dergisi Öykü Ödül Töreni'nde ödüller sahiplerine ulaşacak; Bulgar, Venezuela, İtalyan, Polonya, Kıbrıs, Rus ve Arap edebiyatları ve öykücülükleri tanıtılacak; Selim Adalı ile Ali Turan Görgü tarafından "Sümer ve Babil Mitolojik Öyküleri" aktarılacaktır.

Hastalar, avuç içi ile tanınacak

Özel ve üniversite hastanelerinde hastaları avuç içinden tanıyacak Biyometrik Kimlik Doğrulama Sistemi, 1 Eylül'de uygulanmaya konulmaya başlanacak.

Hastanelerden yeni bir dönem başlıyor. Sağlık karnelerinin kaldıran Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), “Avuç İçi Kimlik Doğrulama Sistemi”ne geçilmesini kararlaştırmıştı. Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) ile sözleşmeli ve protokollü tüm özel ve üniversite hastanelerinde, Biyometrik (Avuç İçi Damar İzi) Kimlik Doğrulama Sistemi'ne 1 Eylül'de geçilecek. Hastanelere yazı gönderen SGK, sisteme geçişin 1 Eylül 2013'e ertelendiğini, yapılan teknik çalışmalar sonucuna göre yeni kılavuz düzenlemesinin ayrıca duyurulacağını bildirdi.

Geçen yılın Temmuz ayında ilk kez Konya'da, 1 Aralık'tan itibaren de 20 ilde uygulanmaya başlanan “Avuç İçi Kimlik Doğrulama Sistemi” ile, özel ve üniversite hastanelerine başvuranlar, daha önce SGK sistemine kaydedilen avuç içi damar görüntüsünden tanınacak. Sistem, başvuru noktalarına yerleştirilecek cihazlar yardımıyla avuç içinden kimliği sorgulanacak hastaya onay vermediği takdirde, tedavi gideri SGK tarafından karşılanmayacak.

Sadece insanların damar yapılarını algılayacak şekilde tasarlanan sistemde, tarama herhangi bir temas olmadan son derece hızlı yapılabilecek. Her bireyin, hatta ikizlerin bile avuç içi damarlarının yapısı ve konumu kendine özel ve benzersiz olduğu, ömür boyu değişmediği için bu bilgilerle sahtecilik yapılamayacak.

12 yaşından küçükler, her iki eli de olmayan ya da damar içi bütünlüğü bozulanlar, acile başvuranlar, serebral palsy, üst ekstremité felci ve benzeri nedenlerle avuç içi damar izi alınmayanlara avuç içi kimlik doğrulama işlemi yapılmayacak. Bu kişiler için uygulama önceki sistemdeki gibi olacak.

Gazi, bilişim suçlarına karşı “uzman” yetiştirecek

“Adli Bilişim Ana Bilim Dalı” kuracak olan Gazi Üniversitesi, üniversite senatosu ve YÖK’ün onayına sunacağı yeni bilim dalının ilk öğrencilerini, 2013-2014 güz döneminde ders başı yapmayı planlanıyor.

Türkiye’de banka ve kart işlemlerinde yapılan yolsuzluk, müstehcenlik, kişisel verilerinin çalınması, değiştirilmesi ve yok edilmesi, telif hakları, çocuk istismarının bilgi ve iletişim alanı kapsamında suç sayıldığına dikkati çeken Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitü Müdürü Yrd. Doç. Dr. Nurettin Topaloğlu, “Bu suç unsurlarını ortadan kaldırmak için kanun ve yasalarda düzenleme yapılmaya başlandı. Hâkim ve savcılar, bilişim suçunun nasıl oluştuğunu bilemiyor. Bu yüzden de mahkemelerin bilirkişiye ihtiyaçları doğuyor” dedi.

Bilirkişi uzmanlarının bilgi ve iletişim araç gereçlerinden anlayan kişiler olması gerektiğine işaret eden Topaloğlu, bu yüzden “Adli Bilişim Ana Bilim Dalı” açtıklarını söyledi.

Adli bilişim dalının hukuk, emniyet ve bilgi iletişim teknoloji (BİT) unsurunun olduğunu bildiren Topaloğlu, “Hukukçular ve emniyetçiler, BİT tarafını tam bilemedikleri için bilgisayardaki suçun nasıl oluştuğunu, nasıl saklandığını bilmiyorlar. İşte burada bilgisayar teknolojisine hakim, bilgisayarı aktif kullanan ve bunu meslek edinmiş kişiler aranıyor. İşte biz burada devreye girerek hukuk ve emniyete yardımcı olacak ve destek sağlayacak bilirkişileri yetiştireceğiz. Hedefimiz bu” diye konuştu.

Uzaktan doktora eğitimi

Topaloğlu, Gazi Üniversitesi Bilişim Enstitü tarafından açılacak “Adli Bilişim Ana Bilim Dalı” programının master ve doktora şeklinde yapılacağını kaydederek, Türkiye’de bu alanda uzaktan ve örgün olarak doktora programının ilk kez yapılacağını söyledi.

Öğrencilerin mezun olmasıyla bilişim suçlarındaki başta bilir kişi olmak üzere önemli bir eksikliğin giderileceğini dile getiren Topaloğlu, sözlerine şöyle devam etti:

“Master eğitimi 2, doktora eğitimi de 4 yıl olacak. Biz bu programı uzaktan ve örgün eğitim olarak vereceğiz. Hocalar gelip, bilgisayar başından canlı olarak master ve doktora derslerini anlatacak. Yurt dışı ve içindeki öğrenciler de bilgisayara girip, oturduğu yerden master ve doktora eğitimini alabilecek. Programa kayıt yapacak öğrencilerin hukuk fakültesi, polis akademisi, bilgisayar, elektrik ve elektronik mühendisliği mezunu teknik alt yapıdan geldikleri için şartsız başlayacaklar. Ama diğer bölümlerden gelenler için bölüm başkanı şartı olacak ve bu alanda uzmanlaştığını bize sertifikalarla, aldığı eğitimlerle ispatlayanları alacağız. Programdan mezun olacak öğrenciler de adli bilişim uzmanı olarak Türkiye’nin ilk mezunları olacak. Mezun olduktan sonra, büyük ihtimalle Adalet Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve adliyelerde çalışacak. Ayrıca adli bilişim uzmanı olarak da serbest şekilde çağırılacaklar.”

